GEORGE ANANIA

O EXPERIENȚĂ NEOBIȘNUITĂ

EDITURA ION CREANGĂ

George Anania

O EXPERIENȚĂ NEOBIȘNUITĂ



Editura Ion Creangă,
București, 1989

George Anania

O EXPERIENȚĂ NEOBIȘNUITĂ

Coperta și ilustrațiile de PUIU MANU

ISBN 973-25-0083-2

E mult de-atunci. Sau doar așa am eu impresia, după cât de greu a trecut vremea pentru mine, în această lungă și zadarnică așteptare de a o revedea pe Laura. Iar acum mă aflu în pragul bătrâneții și m-a lovit o boală care mă sâcâie, deci am încă două motive să mi se pară că anii aceia ai copilăriei sunt departe ca stelele.

Totuși, îmi zic, nu am motive să mă plâng. La despărțire, pe vremuri, Laura a promis că are să-mi dea o dată un semn al prieteniei dintre noi și semenii ei - și chiar dacă semnul încă n-a apărut (poate, în lumea aceea a nemuritorilor, timpul se scurge altfel, poate ei nu se grăbesc să ne vină în întâmpinare), n-am încetat nici o clipă să sper și mai cu seama să lupt, laolaltă cu toți ai mei, pentru pacea și curățenia Terrei. Mai întâi, fiindcă nu vrem să trăim decât așa în marea noastră casă cosmică și, pe urmă, fiindcă eu și cu Petre știm că asta e o condiție a înfrățirii dintre lumea Laurei și Pământ.

Petre Ștefănuț...

Mă vizitează și acum, deseori. Deseori, vreau să spun, cu familia. E însurat, nevasta lui e o gospodină neîntrecută, maniacă a ordinii și au un flăcău cam neascultător, dar pe care armata - la toamnă va fi încorporat - o să-l facă, precum se știe, om la locul lui. Alteori, însă, Petre vine să mă vadă de unul singur, în amintirea acelor întâmplări care ne unesc, dincolo de amiciție și de viața de zi cu zi; întâmplările prin care am cunoscut-o pe Laura.

Anii l-au schimbat și pe el, firește, dar poate nu atât, sau poate altfel decât pe mine. Peste urmele prevestitoare ale amurgului, chipul lui păstrează, parcă plin de încăpățânare, expresia de copil cuminte și bun de odinioară. Ba mă înșel: nu din îndârjirea de a rezista în fața

bătrâneții continuă să fie cum îl știam, ci pentru că sufletul i-a rămas același, pentru că și azi răspândește în jur numai curățenie și bunătate. E de înțeles, așadar, că, în asemenea condiții, întâmplările de atunci trăiesc cu intensitatea zilelor dintâi și în amintirile lui; îmi place să cred că, asemenea mie, le prefiră în minte una câte una și, printr-o vrajă, prin vraja de altădată, colindă timpul și spațiul înapoi și din nou străbate vara nebună a intrării noastre în adolescență. De aici trebuie să i se tragă neschimbarea lăuntrică, aceea care, la rândul ei, îi hrănește aducerea-aminte.

De câte ori îi aud la ușă pașii inconfundabili, inima mi se strânge, între speranță și deznădejde. Poate el a primit semnul Laurei? Sau, dimpotrivă, îl aduce la mine dorința de a afla dacă semnul nu mi s-a arătat mie? Și de fiecare dată biruie deznădejdea - Petre intră tăcut, nițel trist, mă privește o clipă, cât să-și dea seama că nici eu nu am noutăți, apoi ne așezăm față în față, în fotolii, după un ritual respectat cu strictețe, mai grozav decât ceremonia japoneză a ceaiului. Ne așezăm fața în față, cu ceștile și cafetiera dinainte, el aprinde cu zgârcenie câte o țigară (la boala mea, fumul e de nesuportat, dar amândoi trecem peste asta) și rămânem așa, în tăcere - ne e de ajuns să fim împreună, într-un anume fel să fim *toți trei*. Pe urmă, cam la aceeași oră, el se ridică, deschide fereastra, oprește pick-up-ul sau casetofonul, se îmbracă și iese.

E un înțelept că nu vorbește despre întâmplările de demult. Și eu mă grăbesc să-i urmez exemplul: la ce bun să mai discutăm? Ce-am câștiga înfrumusețând, prin aburul înșelător al amintirii, lucrurile acelea, atât de tulburătoare prin ele însele, încât seacă orice închipuire? Și dacă, totuși, am avea proasta inspirație de a le comenta, cum am putea să împiedicăm ca, prin repetarea la nesfârșit a acelorași impresii, amintirile să ni se destrame definitiv, să se șteargă în apa timpului atât de necruțător cu noi?

Iată însă că, de la o vreme, un gând supărător nu-mi mai dă pace: e foarte posibil ca mult așteptata veste din partea Laurei să ajungă după ce eu și Petre nu vom mai fi. Atunci taina care ne-a legat pe toți trei va dispărea. Firește, dacă lumea fetei va dori să intre în contact cu noi, pierderea aceasta nu va avea importanță - oricum, cele două civilizații se vor întâlni probabil cândva. Dar dacă *ei* vor socoti că încă n-a sosit clipa, pământenii n-au de unde ști că undeva, în preajmă, există niște semeni ai lor întru rațiune - cum fericit și-a intitulat eseul un cercetător al ipoteticelor lumi extraterestre.

De aceea, am hotarât să aștern pe hârtie toată povestea petrecută cu aproape patru decenii în urmă, în jurul anilor ’80. În felul acesta, dragii mei cititori, ar fi cu putință ca voi, întâlnind semnul Laurei, să nu treceți indiferenți pe lângă el. Cum va arăta acest semn nu-mi închipui. Va fi o scrisoare ajunsă în cutia poștală a cuiva sau o inscripție pe valurile mării, va fi un petic de zăpadă caldă, așternută pe crengile unui cais înflorit la fereastra voastră în plină iarnă, o pasăre de foc săgetând văzduhul spre seară, o stâncă însuflețindu-se și pornind să se rostogolească în sus, spre crestele muntelui sau un nor luând forma unei flori cât tot cerul și colorată ca o mie de curcubeie…?

Să știți atunci că povestea din paginile de față e adevărată și că în curând veți fi martorii întâlnirii pe care, cu mulți ani în urmă, ea, povestea aceasta, a pregătit-o.

Capitolul I

1

Pe masa mea de scris, printre hârtii și cărți de tot felul, pe care comoditatea de burlac mă împiedică să le pun vreodată în ordine, se află un cilindru gradat, din acelea folosite în mod curent în laboratoare. De fapt, ceea ce mai rămăsese din el - postamentul și un ciob de sticlă stingher, lung de câțiva centimetri. L-am luat din laboratorul școlii, după ce diriginta, care ne era și profesoară de chimie, mi-a tras o papară strașnică, închipuindu-și că eu l-am spart. Strângeam resturile de pe masa acoperită cu porțelan, ștergeam, ca prin vis, urmele de lichid verzui, convins, nu știu de ce, că stropii aceia îmi vor arde mâinile sau îmi vor provoca o eczemă, auzeam glasul lui Petre repetând insistent, în șoaptă, ceva de neînțeles. Cu degete tremurânde am zvârlit cioburile la coș (am asemuit zgomotul lor firav cu dangătul unor clopote de alarmă), am stors buretele deasupra chiuvetei duble în care, din robinetele prost închise, curgeau două șuvițe de apă - și mai departe în mintea mea urmează un gol. M-am trezit la infirmerie, cu diriginta la capul meu, cu vocea spartă a asistentei liniștind-o fără răgaz, cu lucirea palidă a becului în nichelul și sticla dulapului de prim-ajutor.

N-am putut să explic ce se întâmplase. Adică n-am vrut să spun nici puținul pe care mi-l aminteam. După ani, acum, cu înțelegerea adusă de vârstă, de lămurirea tuturor tainelor (câte au fost pe măsura priceperii noastre), am încercat să-mi dau seama de ce anume m-am purtat așa, ce

m-a împins să păstrez tăcerea. Teama că m-am înșelat? Ori că nu voi fi crezut?

După ce am scăpat din cabinetul medical, adică după ce s-au sfârșit orele de practică, am fugit în atelier, înainte să fi intrat elevii de serviciu, pentru curățenie. M-am dus glonț la coșul de hârtii, cu inima bătându-mi năvalnic. Căutam ceva? Ascundeam? Petre dispăruse, și asta îmi dădea o teribilă senzație de ușurare. Oricum, însă, n-aveam ce să mai găsesc, nici măcar dovada că n-a fost vis, dar pesemne simțeam nevoia unei certitudini și țin minte că, în mod ciudat, nu-mi era deloc frică.

Așa a început.

Fusesem un copil ca toți ceilalți (în măsura în care, la 14 ani împliniți în iarnă, te mai poți socoti, mai poți fi socotit copil). Să zicem deci un *băiețandru* ca oricare. Mă credeam când cel mai grozav om de pe lume, când lipsit de orice viitor, mă încerca lenea când trebuia să fac o treabă care nu-mi plăcea, mă aprindeam ca un chibrit după formațiile disco la modă, după campionii la fotbal ai anului. Într-un cuvânt, începeam să merg - clătinându-mă încă - pe picioarele mele, iar viața avea un gust nedefinit și mii de uși, ispititoare, ori plicticoase, ori interzise, făcute parcă anume să te întrebi cam pe care ar fi mai bine să o apuci.

Nu e mare lucru ce spun acum. Oricine a trecut sau tocmai trece prin așa ceva o să-mi dea dreptate. Dar poate că, exact asta a fost important: că eram, adică, o apă și-un pământ cu toții - eu, Petre, colegii de clasă, prietenii de cartier printre care am crescut, plămădindu-ne, acolo, împreună; nici un buchet de genii precoce, dar nici niște neisprăviți.

Iată de ce, după incidentul din atelierul de chimie m-am purtat cum ar fi făcut și alții în locul meu: am încercat să uit. Fragmentul de cilindru dispăruse de mult în fundul unei lăzi (ascunsă într-un colț de balcon, cu jucăriile pe care nu mă îndurasem să le arunc, deci unde știam sigur

că nu umblă nimeni), ceea ce înseamnă că frica pusese temeinic gheara pe mine, când Petre m-a invitat la ștrand.

Era un ștrand mare, cu cinci bazine, cu pomi încă firavi pe aleile abia pe jumătate așternute cu asfalt și unde noi aveam un loc neștiut de nimeni, un fel de poiană în miniatură. Atât de bine ascunsă între un colț al gardului de sârmă împletită și niște tufișuri ghimpoase, crescute în sălbăticie, încât nici măcar puștii de câțiva ani, binecunoscuți pentru firea lor iscoditoare, n-au fost inspirați să se vâre suficient de adânc printre mărăcini ca să o descopere.

Ne-am dezbrăcat în viteză și ne-am întins pe cearșaful de plajă, să ne încălzim, ca de obicei, înainte de prima baie, iar peste câtva timp Petre s-a apucat să umfle salteaua pneumatică.

— Ia ascultă, mi-a râs apoi, pe neașteptate, între două guri de aer suflate în țeava de plastic. Ia ascultă, amice, de fapt cum o duci tu cu sănătatea?

M-am ridicat într-un cot și i-am privit îndelung fața rotondă, cu buze pline, de băiat cumsecade, și ochii căprui, senini, fără gânduri ascunse. Nu vorbisem deloc despre întâmplarea din atelier, cu toate că trecuse de atunci mai bine de o săptămână - el, bănuiam, din discreție (era în stare de asemenea gesturi delicate), iar eu fiindcă, așa cum am zis, doream să uit...

— Dar ce, îți închipui că am simulat? i-am răspuns în grabă și abia pe urmă mi-am dat seama că mă luase gura pe dinainte - totuși nu trebuia să ajungem o dată și o dată la discuția asta, și nu pentru așa ceva mă chemase Petre la ștrand?

N-a mai pierdut timpul să întrebe, cu prefăcută nedumerire, la ce împrejurare mă refer. A continuat să sufle în saltea, la intervale egale, cu aceeași putere, ca o mașină. Avea ceva în minte, dar nu l-am iscodit, nu-mi ardea de asta. Neliniștea și spaima mă cuprinseseră din

nou, mai aprige decât atunci când ascunsesem cilindrul spart.

— Hai! mă trezi Petre din gânduri.

Am tras salteaua binișor, prin locul, îngust doar de două palme, dintre plasa de sârmă a gardului și capătul, plin de țepi cât un deget, al baschetilor de ghimpari. Numai că în ziua aceea trucul, repetat altă dată de atâtea ori, nu ne-a reușit; mâinile îmi tremurau, așa de tare, că biata saltea s-a sfâșiat de-a binelea, într-un mărăcine de toată frumusețea. Petre a rămas perfect liniștit; eu, în schimb, m-am pierdut cu firea - și salteaua, sau ce mai rămăsese din ea mi-a scăpat tocmai când mă străduiam (prea târziu!) s-o apuc mai zdravăn. El a cules-o cu un gest neglijent și a zvârlit-o peste arbuști, pe cearșaf, apoi mi-a petrecut mâna pe după umeri și m-a condus nepăsător, spre bazine.

— La cel mare! mi-a poruncit deodată, obligându-mă, cu o mișcare fermă a brațului, să schimb direcția.

Nu-mi plăcea bazinul de doi metri și jumătate adâncime; mai întâi pentru că nu înot grozav, obosesc cât ai zice pește, și pe urmă nu suport să nu mă sprijin cu picioarele de fund când am chef; culmea era, peste toate, că vreo douăzeci de vlăjgani, cu avântul și neobrăzarea proprii acestor comandori ai Ordinului proastei creșteri, se întreceau să sară în apă, care mai de care mai spectaculos, așa că toți ceilalți amatori de înot preferaseră să le cedeze bazinul înainte de a primi vreo „invitație”.

Fără vorbe, care oricum ar fi fost de prisos, Petre m-a înșfăcat de braț și și-a făcut vânt cu mine drept în mijlocul bazinului. Ce s-a întâmplat mai departe, în ceea ce mă privește, era pe deplin previzibil - străduința, pe trei sferturi zadarnică, de a face față (citește „a rămâne la suprafață”) cu orice chip. În avalanșa de strigăte sălbatice, de trupuri care ne-au luat cu mare veselie drept țintă (prăvălindu-se peste noi, vorba poetului, ca plesnetul de ploaie și ca ropotul de grindeni), precum și de valuri față

de care cumplitele *tsunamis*[1] de pe țărmurile Japoniei sunt, desigur, bălăceli de boboci de rață prin băltoace. În ceea ce îl privește pe amicul meu, el a anulat orice pronosticuri, cel puțin ale sus numiților vlăjgani.

Trebuie mai întâi să știți că încă de pe atunci, sau mai ales de pe atunci, Petre avea o alură de atlet și nici azi nu știu cum a reușit să-și facă umerii aceia de-a dreptul uriași - lați, netezi, ca o masă pe care, de pildă, s-ar fi putut juca în voie șah. Nu l-am văzut dându-se în vânt după sport, așadar îmi închipui că, încă din fragedă pruncie, i-a plăcut munca fizică; și, după bicepși, tricepși și pectorali, după brațele zdravene, dar grozav de bine proporționate, după palmele mici, nervoase, puternice, ar fi trebuit să lucreze în atelierul unui fierar de pe vremuri și chiar la barosul cel mare! Niciodată, însă, nu mi-a stârnit cel mai vag sentiment de invidie, deși băieții, ba chiar bărbații în toată firea nu sunt scutiți de asemenea defecte. Dar lângă Petre eu unul mă simțeam ocrotit; era gata să-mi sară în ajutor pentru orice, fără să-l rog, și la fel se purta față de toți.

Și acum mă întorc la povestire. Mai întâi, Petre a încercat, și încă în două reprize - asta o spun ca martor ocular - să le atragă vlăjganilor atenția că ne aflăm într-un loc unde are acces cine poftește, după principiul soarelui, care ne luminează pe toți, fără discriminări.

La auzul acestor cuvinte bine simțite, năzdrăvanii au început să râdă cu inflexiuni atât de meșteșugite, de-ai fi jurat că partea bărbătească a corului de la operă face vocalize de încălzire. De aceea amicul meu n-a mai pierdut vremea cu parlamentări de prisos, ci mi-a șoptit peste umăr:

— Dacă tot te scufunzi cu atâta râvnă, fă-mi un mic serviciu! Și, înșfăcând de ciuf pe doi dintre maeștrii

---

[1] Nume dat de japonezi valurilor uriașe provocate de cutremurele de pământ submarine, valuri care înaintează adânc în interiorul uscatului, producând mari pagube terenurilor agricole și așezărilor omenești (*n. a.*).

cântăreți ce băteau apa prin apropiere, i-a pus sub mâna mea, la propriu și la figurat, adăugând: Ai grijă de ei până-ți spun eu!

Dorința de a-mi dovedi atașamentul față de cauza nobilă căreia i se dedicase a fost la fel de mare ca și recunoștința pentru grija pe care mi-o purta. Și dacă e adevărat că înecatul se agață și de un pai, cu atât mai abitir m-am prins eu de cele două clăi bogate și, speram, salvatoare. Se vede treaba, însă, că împricinații, roși pe dinăuntru de o cronică superficialitate, nu erau deloc obișnuiți să cerceteze lucrurile în profunzime - altfel cum să-mi explic de ce, în ciuda vigorii lor atât de trâmbițate puțin mai înainte, n-au fost în stare nu numai să mă țină cu capul deasupra apei, dar nici măcar să se descotorosească de mine?

În vreme ce ne zbăteam toți trei, într-un sincronism care pur și simplu sfida cele mai grozave formații de balet acvatic, am zărit, prin fumuriul apei bine dezinfectate, un fel de caracatiță cu șaisprezece tentacule, tropăind mărunțel și cam nervos pe mozaicul vag luminat de soare. Când exponatul de exobiologie și-a făcut loc spre cele trei lebede eșuate sub lac - care eram noi - am băgat de seamă că din puzderia de înotătoare se ridica, plin de semeție, un bust herculean, cu silueta inconfundabilă a prietenului meu. Petre avusese îndemânarea să blocheze sub apă, cu fiece mână și picior, câte un hojmalău cu mușchii de criță și să-i oblige astfel pe tuspatru să parcurgă trei lungimi de bazin.

La vederea cutremurătoarei priveliști, coechipierii mei au avut o reacție absolut de înțeles: cu strigăte care le-au stors ultimul centimetru cub de aer păstrat în plămâni pentru zile grele, au țâșnit în sus ca două rachete purtătoare, târându-mă după ei ca pe o veritabilă navetă (nu zic spațială, fiindcă în clipele acelea nici spațiul cosmic nu le mai era de ajuns). Când am ajuns cam pe la înălțimea plopilor de pe mal, mi-am zis că e mai bine, poate, să-i las

pe cei doi să-și urmeze propriul drum în viață și că uneori despărțirea e dureroasă, dar necesară. Așa încât, cu un anume efort, mi-am descleștat degetele din claia lor; și pe când ei și-au continuat traiectoria spre ieșirea din ștrand, eu amerizam îndărăt, cât de lin îmi îngăduia priceperea în ale planorismului.

Nu însă înainte de a observa cum, *in corpore*, Ordinul proastei creșteri, justificându-și pe deplin glorioasa titulatură, o ștergea, abandonându-i pe cei patru membri ai săi în voia soartei și a acțiunii justițiare a lui Petre.

Foarte curând, pieptul amicului meu s-a ivit în mijlocul bazinului, tăind apa cu eleganța etravei perfect curbate a unui *drakkar* viking.

— Ai avut un vis acum zece zile, în atelierul școlii! mi s-a adresat Petre, privindu-mă scrutător.

— Ești… am început o frază pretențioasă, dar îndată am lăsat-o baltă; îmi lipsea puterea s-o duc la capăt. Ce tot inventezi?

Însă nodul din gât nu-mi apăruse de oboseală, nici de mila celor ce se târau, ca vai de lume, afară din bazin, bâlbâind amenințări firave despre ce-o să ne aștepte când o să trecem pe lângă blocul lor. Petre a zâmbit, mai curând obrazul i s-a crispat, dezvelindu-i dinții aliniați la milimetru.

— Dezmeticește-te, băiete! Că de-asta te-am adus la bazin, să te pun cu picioarele în apă rece. Nu ești curios să-ți povestesc și ce anume ai visat în atelier?

— Ce să-mi povestești? Bazaconii de-ale tale?

— Asta-i adevărat! Că doar o bazaconie a putut intra acolo așa cum a intrat: ori pe vreo fereastră, dacă nu pui la socoteală că erau toate închise și pe deasupra atelierul se află la etajul doi, ori de-a dreptul prin zid, cum, de fapt, i-ar ședea și mai bine unei asemenea apariții.

Am tăcut. Mă luase cu frig: faza a doua a bolii numite panică.

— Mă urmărești?

A trecut multă vreme până ce, dezmeticit, să aud iar zgomotele obișnuite ale ștrandului, țipetele de încântare ale copiilor și de îngrijorare ale mamelor, muzica de la difuzoare. M-am uitat la Petre; plutea cu burta în sus, ca o geamandură, legănat de înotătorii de rând ce se întorseseră după alungarea vlăjganilor cei-fără-șapte-ani-de-acasă. M-am prins de umărul lui, încercând să-mi ignor zbaterea nebunească a inimii. El m-a cântărit cu coada ochiului, cam cum trebuie s-o facă un boxer nehotărât dacă să-i mai tragă una adversarului care deja se clatină pe picioare. Și a decis că o să rezist:

— Ai simțit deodată bazaconia deasupra ta, exact când cădea în picaj dinspre lampă. Te-ai speriat rău. Și nu doar din cauza surprizei. Pe urmă acel nu-știu-ce ți-a căzut pe cap, te-a învelit ca o ceață. Iar în drum - fiindcă nu s-a prăvălit ca un bolovan, ci a plonjat elegant, după o curbă exponențială - a atins amărâtul ăla de cilindru gradat. Și țăndări v-a făcut, și pe el, și pe tine…

Drăguț! Talent de romancier, ce mai! O incredibilă putere de evocare; cât, ai clipi mi-au răsărit în fața ochilor masa lungă, acoperită cu faianță ca un tort de nuntă cu frișcă, șirul de stative cu sticlărie de laborator răsucită în fel și chip, la stânga și la dreapta mea băieții, punând la cale o farsă pe seama lui Moby Dick, grăsanul clasei, care râdea cel mai tare și mai nerăbdător, neștiind că tocmai el avea să fie victima; în față, fetele, într-o pasă bună de hărnicie și seriozitate, muncind cu mare vioiciune la ambalarea „zefirelor” (creionul nazal „Zefir”, garantat contra guturaiului, fie el incipient, acut ori cronic). Cum s-ar zice, liniște și pace. Până când…

— Povestești ca o cizmă, Petre Ștefănuț! Și inventezi la fel.

Eram iar în ascunzătoarea de la colțul gardului. Petre strângea salteaua sfâșiată, care semăna, acum mai mult ca oricând, cu o piele de animal. Nu s-a grăbit să răspundă, se vedea că mintea îi umblă haihui, așa că m-am așezat într-

un colț al cearșafului, tremurând de mă cuprinsese mila de mine și străduindu-mă să mistui istoria aceea elucubrantă, care mai avea și aerul să fie adevărată; chinuri zadarnice, firește, dar îmi venise, nu știu cum, să-mi împac conștiința că măcar am încercat.

Petre a vârât balotul cu salteaua în sacoșa sport și a scos la iuțeală pachetul cu mâncare, așezând bucatele pe farfuriile, în cănile și pe șervetele destinate fiecăreia.

— Rămâne, mi-a spus, să-ți aduci aminte ce era în cilindrul ăla gradat... Și a început să mestece conștiincios și să bea cu măsură, fără să pară că-mi mai remarcă prezența. Mi-am îngropat fața în palme. Cilindrul! De ce n-am făcut legătura? Și totuși trebuie să mă fi gândit cumva la asta, altfel cum să-mi explic că am alergat să caut la gunoi ciobul acela?

— Vrei să zici că ai găsit un fir?

Strigasem așa de convins, că o bătrână de pe stradă a venit repede la gard, să afle cui îi trebuie ajutor. Petre a schițat din nou rânjetul de adineauri - lipsit de veselie, cu o încordare de vânător la pândă, făcându-mă să mă simt deodată singur, în voia panicii care mă scormonea fără crutare. Apoi a înghițit ce mestecase și s-a apucat să scotocească prin sacoșă, la nimereală.

— Dacă nu ți-e frică, a mormăit cu spatele la mine, atunci n-am făcut nimic.

— Te ții de șotii! am bâlbâit, între două accese de clănțăneală.

— Numai că, a continuat, tot făcându-și de lucru în sacoșa unde parcă răsturnase conținutul unui ditamai șifonier, numai că mie mi-e și mai frică încotro o să ne poarte firul ăsta de care întrebi tu.

Am prins de colț un prosop care se ițea în dreptul fermoarului, l-am tras afară, era un halat de baie de-al lui, zugrăvit în culori de papagal și m-am înfășurat în el. Cum și când am ajuns cu fața în sus n-aș putea spune; mi s-a părut că mă îmbrâncește cineva dinăuntrul meu, sau că mă

apucă un vârtej - iar acum zăceam cu ochii în soare și cu nădejdea că voi reuși, până la bătrânețe, să mă încălzesc.

— Degeaba! turuia Petre, posomorât. Nu căldură îți trebuie ție. Ia să-ți fi spus că acolo, în laborator, nu s-a întâmplat nimic, să vezi ce repede îți treceau frisoanele astea. Dar tremură înainte liniștit, fiindcă ai toate motivele, fiule!

S-a întors deodată, privindu-mă până în fundul sufletului. I-am replicat cu o căutătură la fel, dar atât de repede m-am lămurit despre ce ascundea sufletul lui, că mi-am și mutat ochii mai sus, la fruntea prelungită peste măsură spre creștet - puteam să jur că o să chelească foarte de tânăr, și azi am dovada că nu m-am înșelat.

— Mi-ai răspuns la întrebare? s-a răstit el.

— Ce naiba să-ți răspund? Tu știi ce turnaseși în cilindru. Că doar era al tău, nu? Și tot tu îl aduseseși la școală, pentru analiză…

Petre a scos un suspin de-au fâlfâit toate tufișurile dimprejur

— Ia și mănâncă! m-a îndemnat cu voce moale.

Și, fiindcă ezitam, m-a ridicat în capul oaselor.

— Acum ascultă și taci! a reluat după ce a văzut că mușc din primul sandvici. Te înțeleg de parcă ți-aș fi frate; îmi vine chiar să cred că în locul tău tăgăduiam la fel; dar din clipa asta te rog să reții că nu mai avem încotro. Ce-ai pățit e adevărul adevărat. Și-o știu pentru că am urmărit totul personal. La fel de limpede cum te urmăresc pe tine acuma oprindu-te din mestecat și holbându-te de parcă ai fi întâlnit un marțian. Ceea ce, la urma urmei, ar fi o dezlegare. Vreau să zic marțianul.

Vorbea alene, cu pauze mari între fraze; umbla pe o gheață atât de subțire, încât se minuna și el cum de izbutește performanța să nu o spargă. Nu mai era nimic de făcut - mi-am dat seama cu o ultimă tresărire de spaimă. Și pe ecranul cinematografului interior a început să mi se deruleze filmul amintirii: senzația că în atelier a apărut

brusc un pericol, trei pași făcuți înapoi, ca să înțeleg ce se petrece, să am un unghi de unde să cuprind cu privirea ambele șiruri de colegi aliniați pe cele două laturi ale mesei, un al șaselea simț îndemnându-mă să ridic fața în sus, îndată zgomotul vag de sticlă spartă și, simultan, impresia că tot capul îmi e acoperit cu o pânză moale, rece și umedă; o farsă, îmi zic, eu eram victima, nu bietul Moby Dick, însă pânza e perfect transparentă și, pe deasupra, vie - palpită împrejurul meu, se răsucește în atingeri cumplite, îmi pătrunde în nări și în urechi; deschid gura, cu certitudinea că mă sufoc și uite că îmi năvălește și în gură, pe urmă simt cum din toate părțile mi se înfige în creier, și atunci... N-am mai înțeles nimic (parcă înainte, să nu-mi fie de deochi, înțelesesem totul). În jurul meu era o încremenire generală, buze întredeschise, contorsionate la jumătatea câte unei vorbe, falduri de perdele umflate de vânt, o muscă imobilizată în aer ca într-a carcasă de chihlimbar, un „Zefir” aruncat în cutia de carton și care se încăpățânează să nu mai cadă, iar din capul meu a țâșnit, ca apa dintr-un lac de acumulare căruia i s-ar fi prăbușit într-o secundă barajul, un vârtej fabulos de imagini, amintiri, cuvinte, sunete muzicale, râsete, lacrimi, dureri, dezmierdări... Sau cel puțin asta am priceput mai târziu, pe patul cabinetului medical, când am încercat să reconstitui năpasta fără nume care dăduse peste mine din senin.

Povestea a ținut cât frântura de clipă scursă între căderea pe podea a cilindrului gradat și împrăștierea conținutului său. Cu aceeași viteză a luminii am ajuns și înapoi, în timpul real; mi-am simțit colegii întorcând capetele, atrași de zgomot, am auzit glasurile, bâzâitul singuratic al muștei, admonestarea profesoarei - și în mintea mea se întindea, până la orizonturi nedefinite, ceva ca o câmpie albă, o banchiză pustie, sub un cer de plumb, la minus optzeci de grade.

— Numai tu și eu, dintre toți, ne-am dat seama despre ce e vorba, continua Petre. Dacă te poți lauda că ai pătruns înțelesul unui lucru de neînțeles. I-am ascultat, cu urechile bine destupate, și pe băieți și pe fete, după ce te-au dus la cabinet. Habar n-avea nici unul ce-a fost de fapt. Și diriginta la fel.

Terminasem al doilea sandvici. Știrea că și Petre e vârât în poveste începuse să introducă în culorile lumii înconjurătoare o ușoară tentă de roz, fiindcă a spune că nu te lasă la greu era cea mai neînsemnată laudă la adresa unui prieten de felul lui. Și pe când înfulecam mâncarea și mă răcoream în același timp cu două-trei gâturi de limonadă autentică din termos, am mai găsit răgazul să îndrept spre el un zâmbet recunoscător. Asta nu însemna câtuși de puțin că fiorii spaimei îmi trecuseră - ar fi fost ca și cum aș fi tratat cu ventuze o criză de amnezie - și nici Petre n-a băgat de seamă vreo schimbare în atitudinea mea, dar îmi mijise curajul, cum ar fi zis în locul meu Creangă și zău că tocmai de așa ceva duceam lipsă în ceasul acela.

— Iar ca să nu-ți închipui că fac pe secretosul, ca alții, tot vorbea, înainte, Petre, hai să-ți spun ce adusesem în cilindrul gradat. Deși știai de când l-am scos din servietă, nu m-ai întrebat deloc ce vrea să fie zeama aia verde, luminoasă, curată ca smaraldul, așezată în cinci straturi de nuanțe diferite, cu toate că se agitase tot timpul drumului, o dată cu cilindrul, cu servieta și cu mine, în tramvaiul 19 la ora șapte dimineața.

— Lasă! am rupt consemnul tăcerii. Sunt lămurit.

— Nu ești, Andrei Gabrielescu, prieten de-o viață! Am crezut, în candoarea mea, că din cabinetul medical o să vii glonț la mine, să mi te sprijini de umăr și să vorbești, să vorbești…

Tonul era voit patetic și reproșul real. Sau, poate, un nou subterfugiu ca să-mi estompeze emoția, asemeni comediei de adineauri, de la bazin? Imposibil să nu-și închipuie, că,

ascunzându-mă, am vrut să ne apărăm pe amândoi deopotrivă.

— Află de aceea, scumpule, că era mostra 409! Ea în persoană și nu alta. Îți spune ceva numărul ăsta indivizibil cu oricare dintre cifrele magice ale alchimiștilor?

Diriginta ne îndemnase să aducem de acasă ce substanțe vrem și, la orele de laborator sau de practică, ori la cercul de specialitate, să le facem analiza chimică; pentru asta, amatorii contribuiau, cu o sumă mai mult simbolică, la completarea stocului de reactivi și se obligau să țină într-o stare de perfectă curățenie și integritate aparatura școlii.

— Dar nu ne-a fost dat s-o analizăm…

— Bravo! exclamă Petre. Folosești pluralul sau mă înșel? Adică ești înclinat să nu mă abandonezi în durerea mea?

I-am răspuns cu o privire în stare să înghețe răsuflarea în pieptul orișicui și care a mers drept la ținta: l-a lăsat absolut indiferent.

— Așa e, dragă, nu ne-a fost dat. Întâmplare? Asta s-o crezi tu! Adică n-avea loc bazaconia să cotească prin atelierul cu un volum de trei sute de metri cubi? De aceea a fost nevoită să răstoarne și să spargă tocmai cilindrul nostru gradat?

Am început să strâng resturile de mâncare și să le împachetez în pungile de plastic pe care mamele noastre, cu o pedanterie absolut identică, de parcă ar fi fost surori bune, ni le pregătiseră de cu seară. Petre a tăcut deodată, s-a întors cu fața în jos și a închis ochii, ca și cum singura lui grijă pe lumea asta ar fi rămas bronzarea cât mai temeinică și uniformă. Am pus deoparte sacoșa-șifonier să m-am lungit la loc alături de el. Ți-era mai mare dragul să ne vezi pe amândoi, sfioși de atâta cumințenie, ca niște prunci crescuți în cea mai deplină severitate a codului copilului perfect sau, dimpotrivă, ca niște loaze care făcuseră o boacănă cât roata carului și acum se străduiau să lase impresia că se înșală amarnic cel ce îndrăznește să-i acuze de una ca asta.

A trecut astfel o vreme; pândeam, cu inima cât un purice, un cuvânt de la Petre.

— Cum arăta bazaconia asta? am întrebat, cu voce stinsă, peste un timp, de parcă după ultimul cuvânt trebuia să-mi dau sufletul.

— De unde să știu? a ridicat din umeri Petre. Crezi că am văzut-o?

Nu m-am mai mințit cu speranța că-și bate joc de mine și că asta a făcut de la început. Jocul se sfârșea cu adevărat.

— E chiar așa rău?

— Ca și cum m-aș fi uitat după vânt. Era un alt fel de aer în aerul din atelier. Nu-mi cere să-ți zic cum am aflat că-i acolo. Îi simțeam mișcările, parcă un indicator mi se plimba pe creier. A stat sub grinda a doua, între lămpi, s-a prelins de-a curmezișul ei, un limax moale, ca făcut din apă, care se scurgea pe tavan, a ajuns la grinda următoare, deasupra ta, și-a dat drumul, pe curba unui semicerc, sau mai bine pe brațul unei spirale, fiindcă a descris două jumătăți de arc, una orizontală și alta verticală și ți-a îmbrăcat capul, ca o glugă…

— Ca un clopot. Din toate părțile. De unde venise? Unde a dispărut?

— Dintr-un și într-un singur loc. Am mari îndoieli însă că vom ajunge pe acolo vreodată. Locul ăsta n-are nici o poartă spre noi. Spre lumea noastră, vreau să spun. Adică, iartă-mă, nici o poartă deschisă nouă. M-am zăpăcit.

— Te-ai zăpăcit, amice! Există o poartă, mare cât să dai buzna pe ea cu un camion. O uiți…

— Ba nu, Gabrielescule! Sera, știu. Dar și mie mi-e frică.



Zăcea neclintit, cu fața întoarsă spre tufișuri și puteam să jur că ține ochii închiși, ca și cum asta l-ar fi ajutat să se ascundă.

Dacă stau să mă gândesc bine, cred că pentru noi lumea a început să se schimbe din duminica aceea. Unii au intrat în adolescență pe nesimțite și tot așa în tinerețe și în vârsta adultă, cel puțin asta își amintesc prietenii mei, când mai stăm la povești, în serile lungi de iarnă. Alții, însă, ca mine și ca Petre, am avut alt noroc; și, în ce ne privește, de bună seamă, din pricina vârtejului de întâmplări care ne-a însemnat pe întreaga viață: să simțim trecerile fiecărui prag ca pe niște păreri de rău, când amare, când dulci, ca la o despărțire. Mai târziu am auzit spunându-se că firea omului e făcută în așa fel încât, pe lângă bucuria fără seamăn, orice izbândă îți aduce și un strop de mâhnire ca și cum, în chip foarte ciudat, ai pierde o părticică din sufletul tău; și mi se pare că spusa asta nu-i deloc vorbă goală.

— Să povestim cuiva... am încercat, cu timiditate, deși amândoi știam că nu avem cu cine sta de vorbă - pictorul (un foarte bun prieten al nostru, despre care voi vorbi îndată) lipsea de câteva săptămâni, fără să ne fi spus unde pleacă, iar un altul, necunoscând experiențele noastre cu plante, cum să ne ia în serios? O să trebuiască să-ți cumpăr altă saltea! am vrut să schimb subiectul, însă Petre continua să tacă. Ia ascultă, m-am înfuriat, și dacă o lăsăm baltă, ce-o să se întâmple?

— Ai fost cumva în seră? i s-a auzit, în fine, glasul.

Nu-mi dau seama cât ar mai fi continuat dialogul acesta lipsit de finalitate, dacă o întâmplare pe cât de neașteptată, pe atât de hazlie, dar și plină de tâlc nu ne-ar fi schimbat starea de spirit. Pe stradă, dincolo de gardul din sârmă împletită al ștrandului, a răsunat scârțâitul strident a patru perechi de roți frânate brusc, întrerupt îndată de vociferările șoferilor, rostite pe un ton încă și mai ascuțit.

Vacarmul a continuat o bucată de timp; Petre și cu mine n-am mai fost însă atenți la evoluția evenimentelor. De câteva minute, printre picioarele spectatorilor și actorilor de pe carosabil se strecuraseră trei copii, venind pe trotuar, în dreptul nostru, ca să poată sporovăi în voie: odraslele șoferilor, doi băieți și o fată, ceva mai mici decât noi. Se prezentaseră unii altora la iuțeală, fără să-și piardă vremea cu politețuri de prisos, înfulecau acum din punga cu arahide în ciocolată, pusă între ei de fetiță și-și vorbeau de-ale vieții - despre școală, filme și fotbal, despre un pui de teckel al unuia dintre ei, o colecție de timbre a altuia, o vacanță la munte abia încheiată, un proiect de a călători cu pluta pe Dunăre, de la Călărași până în Deltă.

Prieteni la cataramă, și încă prieteni care parcă nu s-au mai văzut de mult; săreau în grabă de la un subiect la altul, își luau vorba din gură, se înțelegeau de minune. Doar când la colțul bulevardului a apărut un milițian pășind repede și hotărât spre grupul de adulți, fata a întrebat, mai mult într-o doară:

— Spuneți-mi, s-au lovit rău mașinile? Că eu n-am văzut nimic.

— Da' de unde! a pufnit în râs un băiat. Nici măcar nu s-au atins! „Dar dacă ne tamponam?" a strigat mama pe fereastra portierei - și uite așa a început.

— Fraților, ia lăsați fleacurile! a poruncit puștiul celălalt. Mai bine să ne dăm numerele de telefon, ca să ne întâlnim o dată numai noi. Poate tot aici, ce ziceți?

Petre m-a strâns semnificativ de braț, arătându-mi cu un semn al capului spre ei. De lângă mașini răsunau acum scuze și dezvinovățiri la fel de vehemente ca și scandalul de adineauri. Și m-a cuprins, nu știu cum, un fel de bucurie, de ușurare și încredere care m-au urmărit încă mult timp, o încredere în lume și în puterile noastre de copii și aproape o dorință, de dincolo de frică, dorința de a încerca să lămurim ce se petrecuse în atelierul liceului. Petre a rămas neclintit câteva clipe, vrând parcă să-și

limpezească mintea și în cele din urmă a răsuflat adânc, ca și când scăpase de o povară.

— O să fie greu! a murmurat.

— Greu! i-am răspuns. Dar asta e!

2

Sera noastră avea dimensiuni apreciabile, adică suprafața de aproape 60 de metri pătrați și înălțimea suficient de mare încât, în partea sa cea mai de jos, să nu ajungem cu mâna la acoperiș. Povestea ei este un șir de dovezi de simpatie și solidaritate omenească, iar fiindcă a avut un rol deloc neglijabil în cele ce au urmat, merită să o înfățișez în câteva cuvinte.

Preluasem incinta în urmă cu vreo trei ani, în starea, ca să zic așa, de solariu abandonat. De fapt, inițial fusese uscătorie, una dintre cele trei ridicate pe terasa blocului și, practic, foarte rar folosite de când locatarii (convinși de reclama ingenioasă a unei responsabile istețe, și, în egală măsură, de avantajele substanțiale ale serviciilor ei foarte prompte și la fel de conștiincioase), căpătaseră obiceiul să-și dea rufele, până la ultima batistă, la „Nufărul” deschis peste drum. Entuziasmați, din păcate pentru prea scurt timp, de ideea de a-și cultiva flori pentru paliere și balcoane, oamenii din bloc - după ce obținuseră aprobările de rigoare, firește - înlocuiseră pereții acestei foste uscătorii, de la o jumătate de metru în sus, ca și întreg acoperișul, cu plăci de sticlă. Cum am observat, însă, de nenumărate ori de atunci încolo, până și cele mai grozave idei nu fac cât o ceapă degerată, dacă nu există cineva, destul de sufletist, de statornic, de îndârjit, ca să le ia în serios și să le dea viață. Se vede treaba că, în cazul solarului, un asemenea ins nu s-a găsit, așa că bieții entuziaști au început să se lase unii în seama altora - cea mai sigură metodă de a îngropa treaba în fașă. Cam așa ni

s-a întâmplat și nouă, copiilor: după ce în hoinărelile de fiecare zi am descoperit (am redescoperit, de data asta pe contul nostru) construcția abandonată și ne-am decis să ducem treaba mai departe cu propriile puteri, o mulțime dintre noi, când au înțeles cât e de lucru și când au mai dat și de greu, s-au făcut că plouă, în chipul cel mai firesc, fără formalități și remușcări. Fără ei, desigur, treaba a mers din ce în ce mai încet, iar fuga din ce în ce mai repede, până ce ne-am pomenit că în echipă mai rămăsesem doar Petre și cu mine. Noroc că acest al doilea val de entuziasm se stârnise spre toamnă, așa că, fără a fi zoriți de începerea noului an am avut timp de alergat după cărți de specialitate, ghivece și compost (amestecul de pământ, nisip și îngrășăminte naturale folosit de horticultori, fiindcă are o mare putere nutritivă și poate fi utilizat pentru mai multe cicluri vegetative).

Și iată că Petre a mai avut o idee, cu aplicarea căreia ne-am petrecut aproape întreaga iarnă: să facem o instalație solară, ca să putem avea o seră adevărată. Asemenea instalații se popularizau aproape zilnic în presă, cu toate calculele necesare. A fost nevoie să apelăm la administrator, un om plin de bunăvoință, pe care cred că l-am și complexat nițel, în sensul bun al cuvântului, nu cu inițiativa noastră (așa ceva avuseseră și ei, adulții), cât cu hotărârea nestrămutată de a o pune în practică. Și cum părinții se consolează pentru nerealizările lor, de multe ori nejustificate, cu preluarea ștafetei de către copii, ne-am trezit că în comitetul de bloc se decide să fim ajutați de locatari, iar administratorul angajează lucrarea la o cooperativă specializată. Se vede treaba că aveam noroc sau că cei de la cooperativă - pe capul cărora ne duceam aproape zilnic - au prins până la urmă drag de noi, pentru că, de unde ne temeam că o să avem de așteptat până la iarna următoare, panourile au fost gata doar în câteva săptămâni. Și munciseră cu atâta râvnă, încât, după ce, plini de nerăbdare, am montat cu toții panourile într-o

sâmbătă și o duminică, mare ne-a fost bucuria să constatăm că instalația funcționează de minune, ridicând temperatura în seră și asta când pe terasă îți mușcai degetele de frig.

În sfârșit, după un an petrecut cu încercări fără număr, la data întâmplărilor din povestea mea aveam, fără să mă laud, blocul cu cele mai grozave flori din întregul oraș. Flori rare, din ținuturi îndepărtate, de semințele și răsadurile cărora făcusem rost de la grădina botanică. De altfel, pasiunea noastră ajunsese oarecum celebră; de aceea un specialist de acolo primise de la conducere misiunea să ne dea periodic consultații și material selecționat; de asemenea în presa locală se publicaseră despre asta două știri, una însoțită și de o fotografie.

Relatez totul, ce-i drept, poate și cu o umbră de orgoliu, dar nu ca să mă umflu în pene, ci ca să înțelegeți de ce evenimentele de mai târziu ne-au avut drept protagoniști tocmai pe noi și, totodată, de ce, într-un anume sens, nu ne-au găsit complet nepregătiți.

Când, ca să zic așa, ajunsesem în culmea gloriei, ideea experimentelor cu plante ne-a venit aproape de la sine - era o altă noutate, foarte la modă pe atunci. Pe asta n-am mai făcut-o publică, exceptându-l, însă pe pictor; fiindcă astfel de lucrări se fac în condiții speciale, care în primul rând înseamnă excluderea din apropiere a tuturor persoanelor străine. Și nu ne-a fost greu să păstrăm taina. De teama unei stricăciuni, administratorul închisese accesul spre seră, dându-ne numai nouă cheia de la ușa către acea parte de terasă. Așa încât, cu excepția persoanei despre care voi vorbi îndată, nimeni nu putea intra neînsoțit de careva dintre noi - și atunci aveam grijă să nu rămână la vedere nimic din aparatele și instrumentele folosite pentru cercetări.

De oaspeți nu duceam lipsă - veneau fie să mai ceară răsaduri din noile achiziții, să-l întâlnească pe horticultorul de la grădina botanică sau să ne ceară nouă înșine, de

acum specialiști recunoscuți, câte un sfat, fie să se odihnească în colțul pe care îl amenajasem special, la peretele cel mai însorit, unde pusesem o masă, o canapea și două fotolii de răchită, lângă o etajeră cu toate cele necesare preparării ceaiului și cu o combină muzicală (folosită și la experiențe), cu stație și boxe risipite prin toată sera.

Ajuns aici, se cuvine să spun câte ceva despre pictor. Era un lungan de vreo 45 de ani, foarte slab, ceea ce îl făcea să pară și mai înalt, cu fața suptă, întotdeauna rasă ca în palmă, de parcă abia ar fi ieșit de la bărbier, cu pomeții ascuțiți și ochii de culoare închisă și înfundați în orbite, cu fruntea largă, părul des ca peria, negru, ondulat, degete subțiri și uscate, veșnic în mișcare, o privire ce trecea prin tine ca prin sticlă și care, când mă fixa, îmi producea adesea un fel de șoc lăuntric, ca o descărcare electrică. Îl am și acum în fața ochilor - nu frumos, poate, dar fascinant; așa cum îmi închipuisem o dată că ar fi trebuit să arate Luceafărul lui Eminescu. Un artist formidabil; expoziții cu duiumul, în țară și străinătate, lucrări în mari muzee de pe două continente, apariții în presă și la televiziune, pe scurt, o personalitate dintre acelea care îți taie respirația de emoție când schimbă două vorbe cu tine.

Stătea la noi pe palier, într-un apartament cu patru camere și-și avea atelierul, împreună cu alți confrați, undeva, lângă parc, într-un grup de clădiri ridicate anume pentru asta. Până să ne ocupăm de seră, nu ne luase în seamă mai mult decât oricare dintre vecini; dar când s-a pornit acțiunea, ne-a invitat la el, ne-a cerut să-i înfățișăm ce avem de gând și ne-a rugat să-l primim și pe el uneori acolo. Se înțelege că am acceptat pe loc, deși nu ne venea să credem că are s-o și facă; dar a venit și în vreme ce lucram la amenajare, și, mai ales, după aceea. Era un om grozav de plăcut; de unde, până să ne facă prima vizită, ne

simțeam stingheriți cum nu se mai poate, tot gândindu-ne cu ce să-l tratăm și despre ce să vorbim, de îndată ce-a



apărut ne-am pomenit prieteni parcă de o viață. Ne-a ajutat să plantăm în ghivece primele răsaduri și ne-a povestit, cu o vervă nemaivăzută, câteva întâmplări hazlii din copilăria și adolescența lui. Într-un cuvânt, ne-am simțit așa de bine, încât Petre l-a întrebat dacă n-ar vrea, măcar uneori, să vină să lucreze în seră.

Pictorul s-a bucurat strașnic, se vedea că nu se gândise la una ca asta și de a doua zi s-au ivit mobilele de gradină și combina muzicală - bunuri în folosință comună, cum ne-a declarat el cu hotărâre - alături de un șevalet, un suport cu pensule, cutia cu tuburi de culoare și, desigur, mai multe pânze.

Însă cel mai minunat lucru dintre toate a fost povestea aparatelor pentru experiențele cu plante. Pur și simplu n-am înțeles - și, din nenorocire, ce s-a petrecut mai târziu m-a împiedicat să-l întreb pe el însuși - cum a știut că ne dorim cercetarea aceea; pesemne ne-a surprins în timp ce ne făceam planuri și ne văităm că nu vom reuși din lipsă de instrumente. Oricum, la vreo trei luni după ce renunțasem la visuri, a venit cu un prieten, de meserie electronist, aducând amândoi niște lădițe de lemn - iar când le-au deschis…

Se documentaseră la un institut de specialitate, apoi electronistul, sprijinit de câțiva colegi, în cadrul unui cerc tehnic (și pe cheltuiala pictorului, deși el a omis s-o menționeze), a reprodus ce le-a stat la îndemână din aparatura de la institut, creând un instrumentar de amatori, dar cu performanțe apropiate de acela al cercetătorilor specialiști. Camerele de luat vederi și materialele necesare înregistrării efectului Kirlian [2] pictorul le-a cumpărat direct de la magazin.

[2] Procedeu de fotografiere, în condițiile unui câmp electric de înaltă frecvență, a emisiei de biounde a organismelor vii, procedeu ce poartă numele inventatorului său (*n. a.*).



Total nedumeriți de aceste daruri, l-am întrebat ce să-i oferim în schimb - altfel refuzăm categoric să primim fie și un capăt de ață. Pictorul se aștepta la o asemenea reacție. A surâs, cu o expresie deloc veselă, însă al cărei tâlc adevărat și tragic aveam să-l aflăm mult mai târziu și ne-a cerut doar îngăduința de a intra în seră și atunci când noi nu eram acolo. De data asta nemaiînțelegând chiar nimic, am comandat pentru el o dublură a cheilor; dar cele câteva tentative de a-l atrage alături de noi la cercetări s-au lovit de refuzul lui politicos și categoric - nu credea nici că reacțiile plantelor au, în general, vreo semnificație, nici că asemenea experiențe pot trece dincolo de amuzamentul unui simplu spectacol pentru naivi ori fantaști. Sigur că el n-a folosit asemenea cuvinte era atât de prietenos și delicat cu toată lumea și, poate, mai ales cu noi - care, fără s-o știm atunci, rămăsesem una dintre ultimele lui legături cu viața - încât nu știa cum să-și aleagă vorbele cu mai multă grijă, ca să nu ne descurajeze sau să ne jignească. Ne-a pus, însă, să-i istorisim cum decurg cercetările, în special pe mine, care, spunea el, am „suflu de povestitor” (vă închipuiți ce măgulit am fost!) și ne urmărea fiecare frază cu o atenție și o încântare de parcă ar fi asistat la un spectacol Shakespeare montat de cel mai grozav teatru elisabethan.

Fotografiile însă - primele cam ca vai de lume, dar, pe măsură ce ne perfecționam, din ce în ce mai curate, mai expresive și, aș zice, mai frumoase - l-au fascinat de-a dreptul. Asta am descoperit-o foarte curând în tablourile lui - de la o vreme picta numai în seră și, ceea ce ne-a umplut de tulburare, l-am surprins de vreo două ori lucrând noaptea, cu luminile stinse, la razele becurilor din apartamentele unui bloc învecinat, cu cincisprezece etaje.

Picturile acelea se deosebeau fundamental de tot ce văzusem la el acasă și în cele trei expoziții, individuale și de grup, deschise în oraș în ultimii ani. Și, pe cât mă

pricepeam pe atunci (astăzi, firește, le înțeleg mult mai bine; toate pânzele se află în apartamentul meu - Petre cedându-mi jumătatea lui, cu o mărinimie caracteristică - și mi-au deschis gustul pentru cultură, hotărându-mi cu autoritate o altă carieră decât îmi doream la început), mi-am dat seama că reprezentau momentul de vârf în creația acestui geniu. Ca și cum ce dăduse lumii mai înainte fusese doar un îndelung preludiu, o trecere în revistă a unui buchet de teme, ca tot atâtea motive muzicale prefigurând o simfonie, dar încă nu simfonia însăși.

O pregătire care să fi durat aproape treizeci de ani de muncă răsplătită cu succese răsunătoare?

Explicația era că nu de mult apăruse ceva, cu o putere de influență covârșitoare asupra pictorului; și îi răscolea atât de profund viața ce părea că nu mai poate suferi schimbări, îi modifica atât de cuprinzător viziunea asupra lumii și a lui însuși, îi insufla o asemenea forță creatoare, încât în aproape un an și jumătate, cât a fost oaspetele favorit și stăpânul, nedeclarat, dar recunoscut de noi al serei, s-a arătat capabil să-și înnoiască parcă din temelii modul de exprimare artistică și să ajungă la o sinteză absolut originală nu numai pentru pictura lui, ci și pentru aceea a generației sale.

Pornind de la o colecție de fotografii Kirlian…

Declanșatoare ale unor resorturi secrete din sufletul lui, ce așteptau prilejul și, mai cu seamă, forma de a se deschide spre lume…

Faptul că ne-a fost neînchipuit de recunoscător pentru felul cum îl ajutasem, fără să știm exact ce i se întâmplă (așa cum, de altfel, nimeni din familie sau dintre prieteni n-a știut pe vremea aceea), faptul că am fost ființele cele mai dragi lui în acel an și jumătate care a însemnat apogeul luminos și întunecos totodată al existenței sale, întâi ca artist și apoi ca om, îmi este cu atât mai limpede și mai de înțeles acum, când am dezlegarea acelui ceva ce i-a pecetluit destinul. De neînțeles, însă, cu mijloacele minții

mele de om de rând este intuiția ce l-a făcut să dea înfățișare cum nu se poate mai clar, pe de o parte, felului în care a luat naștere Laura, iar pe de alta, bucuriei nesfârșite aduse de ea nouă. Iar asta cu mult înaintea întâlnirii noastre - dar, de n-ar fi așa, geniilor le-ar lipsi misterul ce le desparte de noi și ne fascinează.

Există, deci, în lucrările lui de vârf, două grupe de motive, opuse total, înfruntându-se parcă într-o încleștare fără seamăn și cu un singur sfârșit posibil: triumful uneia dintre părțile aflate în luptă, și dispariția celeilalte. Iată de ce, privite individual, tablourile își pierd în bună măsură forța de expresie și se cere studierea lor doar în dependența în care au fost puse pe pânză.

Întâiul grup este sumbru, cenușiu, apăsător, încărcat de pericole fără nume și chip, contururi tentaculare gata să se desprindă din ramă și să zdrobească privitorul, pete negre - verzui, parcă noroioase, devorând vagi siluete umane orizontale, oblice, în cădere. Dar orice cuvânt le sărăcește și le vulgarizează, puterea lor malefică reiese dintr-un ansamblu ce se dezvăluie numai contactului vizual direct, așa că mă opresc cu descrierea. Sunt, majoritatea, lucrările pe care le picta în întuneric; razele efectului Kirlian apar ca niște sfâșieri de suport, pe unde năvălește, irezistibil, negrul; iar sentimentul ce te cuprinde este spaima față de apropierea unui sfârșit de care nu te poți ascunde nicăieri.

Grupul celălalt se inspiră, invariabil, din fericirea infinită a vieții, dar și, cu o insistență extraordinară, din aceea a înfrățirii pline de iubire, de puritate, de ocrotire și înțelegere și sacrificiu în folosul aproapelui, între oameni, între regnuri, între pământ și cer, între stele. Culori de flacără, transparențe ale materiei pentru care un Whistler sau un Aivazovski l-ar fi invidiat, o paralelă picturală a Odei bucuriei din simfonia lui Beethoven, efectul Kirlian, din nou, ca o nesfârșire de punți către toate dimensiunile și timpurile și particulele universului; și, în centrul lor,

izvorul și receptaculul lor perpetuu - omul, pământeanul, un chip unic, repetat în zeci de pânze, unde ne place să credem, iar exegeți de marcă au confirmat-o în studiile lor, se regăsește ceva din trăsăturile lui Petre și ale mele, laolaltă cu acelea ale autorului.

Acest al doilea grup de lucrări este mai numeros. În ultimele șapte-opt luni, pictorul muncea cu o viteză inimaginabilă, în vreme ce noi ne făceam experiențele și, nu o dată, i-am surprins în poze fulgerele - de o mărime și o intensitate neegalate de nimic din ce am mai fotografiat înainte de asta și după - care-i țâșneau, literalmente, din degete, din păr, din gene și uneori chiar din vârful penelului. Dar nu cantitatea e importantă, deși dovedește și ea spre ce i se îndreptau cu întâietate preferințele; hotărâtoare pentru situarea lui de partea dragostei și a vieții este apoteoza triumfului, care, în această serie de pânze și nu în cealaltă se face simțită fără echivoc.

Asta este, pe scurt, istoria serei și a ceea ce s-a petrecut în ea, pe parcursul a doi ani, până când Petre și cu mine treceam în clasa noua. O înlănțuire, cum ziceam, de fapte și sentimente deloc ieșite din comun, în ce ne privea pe el și pe mine, proprii oricui la noi și în ziua de azi, dar care, printr-o altă înlănțuire - aceea subtilă, ascunsă, de la cauză la efect - ne-a făcut să trăim ceea ce se poate numi cu adevărat o experiență *neobișnuită*.

3

Am revenit pe terasă în aceeași după-amiază, spre seară, când copiii din bloc porniseră veșnica lor joacă de-a v-ați ascunselea, când tinerii plecaseră la întâlniri și când adulții, abia treziți din somnul de duminică, umblau după cafele și dulcețuri și se așezau în fața televizoarelor - așadar era exclusă orice apariție inoportună.

De zece zile nu mai intrasem în seră. Dintr-o vineri, când eu am fost nevoit să plec de acasă devreme, iar Petre a rămas să prepare afurisita mostră 409.

Mi s-a părut că trecuseră de atunci nu o săptămână și câteva zile, ci mai degrabă zece ani. Că odinioară, de mult într-o vineri pe care cu greu mi-o mai amintesc, am plecat de acasă pe la ora cinci într-o vizită absolut necesară - aniversarea unui văr de-al meu, trebuia să mergem toată familia, parcă-parcă așa țin minte. Sau confund cu un vis? Atunci, se făcea că a fost neapărat nevoie să plec, cine știe de ce și unde, motiv pentru care l-am lăsat pe Petre să pregătească, de unul singur, mostra cu numărul de cod 409 - o copilărie, ca să ne dăm aere de savanți, fiindcă, hai să fim cinstiți, ce analize eram noi în stare să facem într-un atelier, fie el bine utilat, iar pe de altă parte ce pot dezvălui asemenea analize din complexele stări de neliniște, de bucurie sau teamă ale plantelor și din spectaculosul organism bioplasmatic?

Dar bag de seamă că vă vorbesc despre strădaniile noastre pe tărâmul cunoașterii fără să fi avut politețea de a vă explica, mai întâi, noțiunile de bază. Rugându-vă să-mi iertați neatenția, mă grăbesc să vă spun, pe scurt, în ce au constat experiențele acelea și ce urmăream cu ele.

De câteva decenii s-a observat, nu știu dacă întâmplător sau după investigații întreprinse special în acest scop, că plantele au reacții emotive apropiate de ale animalelor, ba chiar de ale omului; că simt, adică, plăcerea, teama, neliniștea, că durerea le tulbură, că moartea le produce spasme și chinuri ca și nouă. Constatările de mai sus nu sunt simple închipuiri, ci fapte științifice dovedite, cu ajutorul unor aparate care înregistrează biocurenții. Vă întrebați ce sunt aceia *biocurenți*? Simplu: procesele care au loc în organismele vii provoacă anumite fluxuri electrice foarte slabe, care pot fi însă amplificate, adică întărite de aparatele cu pricina și folosite pentru înregistrări. Pe acest principiu se bazează electrocardiografia sau

electroencefalografia, care studiază, după biocurenții emiși, funcționarea corectă a inimii și, respectiv, a creierului.

S-a descoperit însă că și stările emotive produc modificări ale funcțiilor organismului, printre care și apariția de biocurenți specifici. Într-un fel arată, deci, curbele stării de bucurie, în alt fel cele ale spaimei, durerii și așa mai departe. La om, la animale, la plante…

În toată lumea există laboratoare ce se ocupă cu cercetarea acestor fenomene. Senzorii așezați pe frunze și tulpini au mijlocit descoperirea nu numai că plantele au trăiri similare cu ale noastre, ci și că și le transmit una alteia, pe căi rămase deocamdată neidentificate; astfel suferința provocată de rănirea sau distrugerea unei flori este resimțită de florile așezate la mai mulți metri depărtare drept propria lor suferință. Mai mult, se pare că înseși stările psihice ale omului sunt „captate” de plante și le tulbură în egală măsură. Din această cauză, de pildă, înainte de a intra în laboratoare, cercetătorii se opresc o vreme în alte încăperi, pentru a-și liniști psihicul de emoțiile (enervări, bucurii, griji etc.) aduse de acasă ori de pe stradă.

Pe lângă acest gen de experiențe cu plantele noastre din seră, eu și cu Petre am efectuat și altele, folosind așa-numitul „procedeu Kirlian”[3], de care v-am mai vorbit,

---

[3] Tehnica sau fotografia Kirlian se mai numește electrofotografie, iar primele cercetări in acest sens au fost făcute în anul 1777 de către Georg Christoph Lichtenberg. În 1889 cehul Navratil a folosit prima dată termenul de „electrofotografie”, iar 7 ani mai târziu francezul Baravus a realizat primele electrografe cu mâini și frunze.
În 1939, cehii Pratt și Sclemmer au publicat fotografii care arătau o strălucire ciudată în jurul unor frunze, iar în același an Kirlian a dezvoltat această metodă, care avea să-i poarte numele. Ideea i-a venit după ce a văzut întâmplător că pielea unui pacient supus unui tratament cu electrozi strălucește.
Iată în ce constă această tehnică de electrofotografiere, patentată de Kirlian: filmul fotografic este pus pe o plăcuță conductoare, un alt conductor este atașat obiectului care va fi fotografiat. Cei doi

pentru fotografierea organismului bioplasmatic al plantelor. O mică explicație și aici.

Toate ființele vii, de la amoebă la om, sunt înconjurate de un soi de mantie, invizibilă cu ochiul liber, dar care poate fi pusă în evidență și înregistrată pe film. Această mantie flutură ca un văl diafan, în culori albastre, violete, roșii, portocalii, împrejurul fiecărui corp viu, continuând, în mod paradoxal, să existe și în cazul în care părți ale corpului (în cazul nostru niște porțiuni ale frunzelor) au fost amputate, marcând în continuare prezența așa-zisului „membru fantomă”.

Ce anume determină apariția vălului încă nu se știe. El a fost numit *bioplasmă,* sau organism bioplasmatic, prin analogie cu cea de-a patra stare de agregare, cunoscută în fizică, a materiei, și anume plasma.

După ce am reprodus, în modestul nostru laborator, fenomenele cunoscute din literatura de specialitate, am încercat, pe cont propriu, să cercetăm dacă modificările în „psihicul” plantelor, respectiv în bioplasma lor aduc și modificări chimice ale țesuturilor. Pentru asta pregăteam probe de țesuturi din rădăcini, tulpini, frunze, flori și muguri pe care le analizam, în măsura în care se putea, la

---

conductori sunt legați la o sursă de înaltă tensiune, iar efectul produs este apariția obiectului respectiv, înconjurat de o lumină asemănătoare unei aure.

Rezultatul experimentelor lui Kirlian a fost anunțat în 1958, însă studiile lor au fost cunoscute abia în 1970, când americanii Lynn Schroeder și Sheila Ostrander au publicat o carte despre acest subiect.

Esența efectului Kirlian este foarte bine cunoscut, faptul că nu un câmp electric de intensitate mare forțează subiecții plasați într-o zonă cu activitate puternică să strălucească. Strălucirea este cauzată de reacția plasmei din organismul investigat, iar pentru obiectele biologice acesta este o reacție a bioplasmei pentru influența unui câmp ce are intensitatea foarte mare.

Fotografia Kirlian a stârnit interes în țările fostului bloc comunist. În anii 1970, în Romania existau 14.000 de savanți care studiau această tehnică.

școală. Așa am ajuns să pregătim, dintr-un ficus, celebra probă 409...

Dar să mă întorc la ziua de duminică, deci la revenirea noastră în seră, după mai mult de o săptămână de absență.

Am intrat tiptil, ca doi figuranți începători care apar pentru prima oară într-un film de suspans; deși scenariul prevede că, până la materializarea pericolului, personajele trebuie să se poarte inocent, deci firesc, sărmanii interpreți anticipează surpriza ce se apropie, iar jocul lor devine un amestec, cu efect tragicomic, între spaimă fățișă și strădanie de a mima nepăsarea. Și, cum se întâmplă câteodată, tensiunea m-a făcut să mă simt străin până și în locul acela atât de familiar - mi se părea că sera e un decor de butaforie, o uriașă și inutilă glastră de ikebana, dar cu un aranjament floral deloc rafinat ci, dimpotrivă, de cel mai prost gust.

— Hai să instalăm aparatele! mi-a poruncit Petre în șoaptă, pesemne ca să nu-i surprind tremurul glasului.

Dacă aș fi avut cel puțin zece fețe și măcar o sută de ochi mai treacă-meargă. Dar așa am fost nevoit să-mi învârtesc capul ca un girofar de pe mașinile cu destinație specială; în fiecare frunzuliță, și erau cu sutele de mii, simțeam ascuns și îndreptat spre mine câte un pumnal, sau, mai poetic, un ghimpe otrăvit (oare cele mai perfide și neiertătoare toxine nu sunt sintetizate tocmai de plante?), gata să mă trăsnească prin părțile cele mai cărnoase și mai lipsite de apărare. Deci nu e nimic ieșit din comun în faptul că traiectoria descrisă de mine de la ușă până la dulapul cu instrumente a fost o copie desăvârșită, ba chiar care depășea originalul, a graficului mișcării browniene. Și, colac peste pupăză. Petre s-a apucat tocmai atunci să coboare storurile (n-ar fi nevoie să mai precizez, totuși o fac, că experimentele de vârf, în blestematul de domeniu pe care ceasul rău ne-a pus să ni-l alegem ca loc de joacă, se efectuează pe întuneric beznă).

Dezastrul s-a dezlănțuit târziu.

Ne-au lăsat timpul necesar montării aparatelor și punerii lor în funcțiune; am așezat și senzorii pe un exemplar de *pistia stratiotis* - o plantă acvatică de suprafață, cu frunze cărnoase și mari, excelent factor de epurare biologică a apelor poluate și subiect preferat al experiențelor psihologice întreprinse la noi în țară asupra regnului vegetal. Ce-avea Petre de gând știa numai el; poate era terorizat de ideea așteptării pasive, poate urmărea să provoace repetarea fenomenului din atelierul școlii, poate să realizeze o mostră 410. Eu, cum vă închipuiți, umblam împiedicat, fără a fi în stare să manevrez nici un buton, de aceea am fost pus să urmăresc înregistrările. Mi s-a părut că decurgeau normal și, pentru o clipă, m-a mai lăsat dorința arzătoare de a o zbughi afară definitiv; speranța e cel mai grozav dintre sentimentele omenești, care trece dincolo și de dragoste, fiindcă dovedește, de cele mai multe ori, capacitatea surprinzătoare de a se naște din nimic și tot din nimic a se hrăni, până ce o dată se trezește omul că necazurile au început să i se ducă și el parcă nu le-a simțit.

— Ia ascultă, Andrei Gabrielescu! a exclamat Petre, tocmai când mă delectam mai abitir cu filozofia mea de o adâncime amețitoare; și, dacă mă chema cu numele de la catalog, era semn că urmează ceva de băgat bine la cap. Tu să nu-ți închipui...

Și pe cuvântul meu că l-am ascultat. Nu mi-am închipuit o iotă. Fiindcă tot ce mi se ivise în fața ochilor m-a pus categoric în afara oricărui efort intelectual.

În vasul lunguieț cu *pistia stratiotis* s-a aprins o licărire, și pantografele aparatelor de înregistrat au încremenit ca la comandă, trasând pe hârtia milimetrică șase dungi paralele, ca în secvențele unde ni se dă să înțelegem că, pentru eroul filmului, instalat la urgență într-o stare gravă, de aici încolo oxigenul se cam risipește în zadar. Treptat, însă foarte repede, contururile plantei au devenit ca de foc - un efect Kirlian ridicat la o putere infinită, deși încă nu

pornisem instalația generatoare de câmp electric. Biocurenții plantei, care, în mod obișnuit, sunt așa de slabi, încât trebuie amplificați în mai multe trepte ca să poată pune în mișcare pantografele, s-au prefăcut în descărcări electrice supravoltate, topind metalul senzorilor; picături strălucitoare au curs, asemenea mercurului, pe frunze, la vale, fără să le ardă, iar focul s-a întins la conductori, transformându-i în fitile bickford[4], din acelea ce servesc la detonarea dinamitei; fulgere din ce în ce mai lungi au țâșnit ca niște curcubeie spre toate colțurile serei, s-au arcuit, s-au întretăiat - o arteziană de culori, scăpărând în artificii simetrice, roșii, albastre, violete, verzi, portocalii. Aerul a început să vibreze, din ce în ce mai puternic, din ce în ce mai înalt, un fel de muzică, aspră, dizarmonică ne zgâlțâia timpanele și, cum de s-a întâmplat nu știu, dar mi-a trecut deodată prin minte că pânzele pictorului vor avea de suferit și că trebuie să le salvez, orice ar fi. N-am depășit însă faza gândului - de altfel a fost ca o umbră ivită fără dorința mea, fluturând stins și pierind pe loc; oricum, ultimul gând din minutele acelea, ce mă mai înfioară și azi. Fiindcă imediat a survenit starea de precomă.

E diagnosticul pe care, fiți siguri, nu ni l-am stabilit noi, ci doctorii de la urgență, peste multe ore (ca să vedeți ce forță de anticipare avea comparația mea despre eroul de film, dar a ieșit bine, până la urmă, în privința noastră; scintiloscopul n-a înregistrat cumplita linie continuă care în sălile de cinema smulge lacrimile publicului).

[4] William Bickford (1774 - 1834), inventatorul fitilului pt. dinamită.



Contrar așteptărilor, Petre a căzut cel dintâi, cu mult înainte ca organismul bioplasmatic ultraexacerbat al *pistiei* să dea năvală peste celelalte plante din seră. Mi-am zărit prietenul, în oceanul de lumini orbitoare, unde doar el și eu eram două pete de întuneric (intrând parcă în rezonanță, plantele vecine cu subiectul nostru de experiență începuseră și ele să palpite în tonuri palide, ca niște cețuri fosforescente); l-am zărit încleștându-și capul în mâini și întorcându-se sacadat spre mine, mușchii de vechi culturist i se înnodau cu o spaimă și o neputință îngrozitoare, un strigăt, un răcnet („Andrei!!”) m-a lovit ca un pumn în plină față, făcându-mă să realizez, la fel de brusc și deconcertant, că exploziile, vuietele, șuierăturile, bubuiala de adineauri se mistuiseră în neființă, iar acum exploziile se petreceau într-o tăcere deplină. Pe urmă Petre s-a prăbușit, cu scaun cu tot și, zbătându-se frenetic, s-a rostogolit sub un raft cu jardiniere așezate în trepte și a rămas acolo, îngropat sub lespedea liniștii.

Pistia a înregistrat triumful cu un soi de exclamație a bioplasmei sale debordante; și de unde s-ar fi zis că volumul și agresivitatea acesteia au trecut de orice limită imaginabilă, deodată ele s-au însutit, umplând tot spațiul serei și scoțând din minți plantele celelalte, care parcă nu așteptau decât acest semnal. Sarabanda scânteilor multicolore ajunsese insuportabilă, trecându-mi prin pleoapele închise, mi-am astupat ochii cu palmele, știind de la Petre ce va urma; doar că la mine a mers mai repede, poate și printr-o contribuție personală, fiindcă, lăsând la o parte faptul că de felul meu nu sunt un luptător, atunci cu atât mai mult nu am visat să mă împotrivesc.

Va să zică, asta se întâmpla pe la ora opt sau nouă - eram în toiul verii, puțin după solstițiu - și geamurile fuseseră acoperite de storuri; deci nimeni dintre vecini n-a remarcat nimic, pentru că puținele raze ce vor fi ieșit prin crăpăturile dintre pânzele cauciucate s-au confundat cu

lumina încă foarte vie a soarelui, care, totdeauna, ajuns pe linia orizontului, se reflecta puternic în sticlă. La un moment dat, curentul din bloc s-a întrerupt și am impresia că, printr-o asociație de idei, părinții lui Petre s-au alarmat de soarta noastră, de aceea au venit să ne caute. Așa se explică faptul că am fost descoperiți atunci și nu mai târziu, (ni se întâmplase altă dată să ne facem de lucru în seră și până la miezul nopții, fără a stârni îngrijorări); cercetașii improvizați au fost nevoiți să spargă un ochi de geam ca să descuie cu cheia rămasă pe dinăuntru și ne-au găsit abia mai suflând și în stare de inconștiență.

E limpede că nu știau ce-am pățit, în aer plutea un miros puternic, dar neidentificabil și atunci și-au imaginat că, de nu suntem intoxicați, totul ni se trage de la electricitate - și au chemat în grabă salvarea, având totuși grijă, în zăpăceala generală, să încuie la loc și să scoată aparatele din priză (operație ce a avut drept rezultat bizar revenirea curentului în imobil - lucru important, așa cum se va vedea mai încolo, deși ei se gândiseră doar să protejeze tablourile pictorului și lucrurile celelalte ce îi aparțineau).

La spital, de cum ne-am făcut apariția „triumfală”, oamenii în alb, care văzuseră multe și de toate la viața lor, ne-au pus un diagnostic cât ai clipi, însă ce i-a derutat din cale afară a fost lipsa de urmări patologice. Practic, după constatarea că avem oasele întregi, sistemul respirator curat, cel digestiv intact, iar cel sanguin lipsit de vătămări, concluzia a fost că sistemul nervos, și anume partea lui centrală, a suferit de curând o dereglare violentă, vizibilă încă pe electroencefalograme, dar care se elimina de la sine cu fiecare minut ce trecea.

— Cum s-ar zice, glumise profesorul, conducător al consultului medical cum s-ar zice, o lovitură perfectă, abandonată la jumătatea drumului. Ba nu la jumătate, ci chiar pe linia de finiș, pentru că n-o să vă ascund, dragii mei - și de altfel voi trebuie să știți cel mai bine, devreme ce ați simțit-o pe pielea voastră - că ați fost la un fir de păr

de a cam dispărea definitiv de pe aici. Așa că spuneți-mi cu frumosul: ce ați moșmondit în sera aceea a voastră, de ați ajuns la noi? Nu de alta, dar v-am pus un diagnostic pe care aș vrea să ni-l confirmați.

Era, orice s-ar spune, o invitație fără ocolișuri și cerea un răspuns cel puțin la fel. Dar poftim de vorbește despre apariția invizibilă din atelierul școlii și de spectacolul de sunet și lumină din seră! Ce om cu capul pe umeri ar asculta asemenea istorioară, fără să pufnească în râs?

Am ridicat ochii spre cei patru bărbați din fața noastră, toți în plină maturitate, cu chipuri grave și pline de îngrijorare, cu priviri atente și aspre și am înghițit în sec. Nu, nu erau oamenii care să-și îngăduie măcar un zâmbet la auzul poveștii noastre - pur și simplu, la ei această poveste, oricât ar fi fost ea de adevărată, nu avea deloc sorți de izbândă.

Discuția asta de la bărbați la bărbați sau interogatoriul neoficial se desfășura - amănunt și el important - în cabinetul profesorului, cabinet deschis spre o logie înecată în verdeață și flori și tapetată cu un covor de iederă deasă ca peria. Eu unul, în ciuda suflului de povestitor, în asemenea situații n-am prezență de spirit, adică fantezia mi se usucă mai ceva ca albia fostelor râuri din Sahel. Și ce face un copil lipsit de imboldul de a da explicații? Tace. Iată însă că viața sportivă dusă de Petre din pruncie, buna dezvoltare, în consecință, a sistemului său cardio-vascular, de unde excelenta irigare a creierului cu materia nutritivă cea mai aleasă și cu oxigenul cel mai pur, au dus, în cazul de față, și la o performanță intelectuală, care, pe mine, slab cum sunt de constituție și de înger, m-a handicapat. Respectiv, fără a se pierde câtuși de puțin cu firea, amicul meu și-a amintit despre pana de curent din bloc, eliminată, ni se povestise de curând, în momentul scoaterii din priză a aparatelor noastre de înregistrare. Și, conform unei socoteli pe cât de simple, pe atât de sănătoase, anume că în multe împrejurări o fi tăcerea de aur, dar, în la fel de

multe, un cuvânt, chiar în doi peri, este de-a dreptul de platină, a turuit cu glasul cel mai copilăros de pe lume:

— Păi, ne-am curentat, nu știați? Vai de noi ce-am pățit! S-a stins lumina în tot blocul, un scurt-circuit ca ăsta n-am văzut de când sunt!

— E drept! a mormăit profesorul. Simptomele voastre sunt specifice și șocului electric. Dar cum ați supraviețuit atâtea ore, până să vă descopere părinții și cum de vă reveniți atât de repede, fără nevoie de tratament?

— Eu, tovarășe profesor, nu vă supărați, eu spun numai ce țin minte!

Medicii s-au uitat unul la altul, suspicioși și neîncrezători, pândindu-se parcă să constate dacă nu cumva are vreunul din ei slăbiciunea ori fantezia să ne ia în serios.

— Și, mă rog, de unde vi s-a tras curentatul? a intervenit cel din capătul mesei.

Odată însă cu asta, tensiunea discuției s-a descărcat, fiindcă întrebarea era de acum colaterală, se abătuse de la fondul problemei, iar Petre, simțind ca și mine schimbarea, a răspuns încă mai dezinvolt, rotunjindu-și ochii, întrupare a candorii:

— De la o combină muzicală cu stație. Pesemne avea vreun fir cu izolația ruptă…

Profesorul a ridicat din umeri, nemulțumit, iar Petre l-a imitat dând de înțeles că problema îl depășește.

— Dumneata ce ai de spus, Gabrielescu?

Și eu aveam de ridicat din umeri, ca și ei, dar trebuie să fi pus în mișcarea asta infinit mai multă putere de convingere decât amândoi, fiindcă membrii consiliului au început să mă imite, și pe când gimnastica asta aerobică era în toi, secretara l-a anunțat pe profesor despre o convocare urgentă la minister - așa că ne-am despărțit prieteni.

Ne așteptam la reluarea parlamentărilor mai târziu, dar doctorii s-au mulțumit să ne mai țină vreo trei zile sub

observație și, într-o bună dimineață, am fost chemați să ni se dea foile de externare, unde figura diagnosticul plauzibil, confirmat de bunul meu prieten: șoc electric, fără urmări patologice. Bineînțeles că medicii nu trebuie învinovățiți că l-au acceptat - le lipsise orice posibilitate de investigare a fenomenului (și chiar să le fi povestit totul, de-a fir a păr, și ei să ne fi crezut din suflet, asta nu-i ajuta să descopere cauzele și mecanismul întâmplării prin care trecusem); iar, pe de altă parte, câtă vreme nu se produsese nici o nenorocire, ba analizele dovedeau că suntem sănătoși tun, ce rost ar fi avut să-și mai piardă vremea cu noi?

*

În așteptarea hainelor de la garderobă, am mai ieșit, o ultimă dată, în grădina spitalului, așezându-ne în capătul șirului de bănci de pe cea mai îndepărtată alee. Căldura amiezii toropise frunzarele de deasupra noastră, iar umbra devenise aproape înăbușitoare; Petre și-a scos halatul de molton vișiniu (în salonul orientat cu toate ferestrele spre nord și vest, răcoarea se menținea până după prânz) și a rămas cu el în mână, parcă nu mai știa ce-i rămâne să facă.

— Ar fi fost mai bine să nu mint?

Mi-am dat capul pe spate și am închis ochii. De pe bulevard răzbătea huruitul întărâtat al mașinilor ce demarau în trombă: se schimbase culoarea semaforului. După două nopți de insomnie, eram ca beat, deși starea de prostrație, în care zăcusem, aproape necontenit, de la revenirea în simțiri, trebuie că îmi mai atenuase oboseala. Dar nici Petre, care izbutise să ațipească din când în când, nu arăta mult mai grozav.

— Cel puțin scăpăm de povara de a ne ține gura.

Am intuit că se întorsese și mă privea, însă n-am găsit puterea de a-i răspunde.

— Acum, trebuie să jucăm comedia mai departe… Știi, îngrijitul plantelor și restul. Și dacă nebunia aceea se repetă… când avem musafiri?…

N-am înțeles ce plăcere îl îndemna să dea glas, tocmai la starea mea de acum, gândurilor ce-mi vuiseră prin cap de aproape cincizeci de ceasuri.

— Și mai e botanistul. Imposibil să nu treacă diseară să ne întrebe de sănătate. De sănătate, auzi! râse înfundat, de i se zguduiră umerii. Dar pictorul - te-ai gândit? Să-i ascundem pictorului… și să-l lăsăm acolo, peste noapte, să lucreze, ca de obicei…

N-avea curaj să pună nici un nume încercării prin care trecusem. Se poticnea de punctele de suspensie, ca și când s-ar fi călcat pe șireturi și cădea în nas cu un farmec de invidiat. Am simțit, brusc, nevoia impetuoasă de a-l aduce la realitate, fiindcă pe deasupra mă enerva și tonul lui, nițel patetic, nițel acuzator, nițel aspru, nițel răutăcios, ca al unui procuror viclean, care adună vinovății peste vinovății pe capul celui din boxă, cu aerul unuia ce povestește, făcând haz de necaz, cum, din cauza ploii, a ratat un *week-end* la țară. Pleoapele mă usturau pe dinăuntru, de parcă aveam nisip, iar ficatul mi-l simțeam greu și tare ca o cărămidă.

— Ar trebui să ne pară bine că plantele ne-au luat în seamă!… am murmurat. Care cercetător, din câți știi, a mai avut un succes la fel?

— Ne-au luat în seamă! a zis și el, străbătut de un fior. Poate e o victorie istorică.

— Nu „poate”! Ar fi cazul să te bucuri puțin…

— Aș fi vrut să-ți propun…

Firește că ar fi vrut să-mi propună. Parcă eu n-aș fi dat oricât să scap de urmările acestei victorii?

— Dar cum crezi că e posibil să scăpăm? Ai văzut ce ni s-a întâmplat și la școală…

Petre s-a strâmbat ca după un polonic cu sare amară. Isteţul! Se închipuia un gânditor atât de profund, încât nimeni nu era capabil să-i pătrundă subterfugiile.

— Păi, la școală a fost amestecul din cilindrul gradat! a făcut o ultimă tentativă de a mă duce de nas, însă nu avea deloc un aer convingător.

— Așa e, așa e! am încuviințat, și ironia mă copleși deodată cu o putere răutăcioasă. Iar când ne-a pus păcatul să intrăm din nou în seră, aveam cilindrul cu noi; cilindrul și ce fusese în el, nu? Și am turnat zeama în borcanul *pistiei stratiotis* - ca să afle și buruiana aia pe cine trebuie să atace. Așa că hai să ocolim sera și ne ocolesc și pe noi necazurile. Asta ai vrut să spui.

Grozav ce ne mai întreceam în fraze eliptice de subiect. Cine produsese toate astea? Și, în fond, ce făceau acești „cine”? Dacă am fi avut răspunsul, puteam lua o atitudine față de prezența aceea înnebunitoare și de intențiile ei - exact aici era izvorul încurcăturii noastre.

Petre s-a ridicat pe jumătate, cu ochii spre intrarea în parc; veniseră să ne ia acasă. Pe fiecare mama lui și fiecare mamă cu mașina familiei.

Cunoașteți genul de manifestări în asemenea situații: lacrimi, sfaturi, uimiri, îngrijorări, dorința să nu se mai repete... Avalanșa de cuvinte și afectivitate m-a scos în bună parte din tensiunea nervoasă - se vede că, în realitate, rămăsesem tot un copil, care simte nevoia mângâierilor și a apărării. Iar cele două mame au adulmecat îndată, cu antenele lor speciale, nevoia mea (de ce nu și a lui Petre?), așa încât ne-au prins duioase de braț, ca pe niște bebeluși (vorbă să fie!) și ne-au purtat astfel până la vestiar, unde au și rămas cu noi în timp ce ne schimbam hainele, ditamai vlăjganii de clasa a IX-a, de parcă am fi fost la sfârșitul primei zile de grădiniță.

— Am auzit că de la curentat vi s-a tras! a spus mama la un moment dat.

— Da! a prins mama lui Petre ideea din zbor. Așa că am aranjat cu unchiu-tu, electronistul, să vină la noi direct de la slujbă, să verifice combina muzicală și ce mai aveți pe-acolo.

— Nu! a strigat îndată băiatul ei.

— Cum, nu? s-au pornit, și mai abitir, indignările materne reunite. Vreți chiar să vă nenorociți? Nu vă ajunge în ce hal sunteți? Că de trei zile stăm cu sufletul la gură? Că nu știam dacă vă mai vedem? Ori de nu ieșiți cu niscai beteșug? (Familia Ștefănuț e din Ardeal). Și-acuma asta-i mulțumirea voastră?

În fine, mama a socotit că răul de care suferеam se combate cu mai mare eficiență printr-o atitudine dură și inflexibilă:

— Nu-ți pierde vremea, dragă! Din clipa asta nu mai intră nimeni în seră până nu știm precis că a dispărut orice pericol.

Ocrotire, ziceam? Poftim ocrotire!

— Când ați pornit încoace? a întrebat Petre.

A fost nevoie de câteva clipe ca să-mi dau seama că sunetul absolut straniu fusese vocea lui. De altfel aceeași valoare de unicat o aveau și configurația și culoarea feței sale, care l-ar fi făcut pe orice antropolog să declare cu deplină răspundere că pe pământ există o nouă rasă umană, cu ochii holbați, pielea albastru-verde și glasul pierit. Dar asta o gândeam, desigur, fără să-mi văd propriul obraz; în schimb Petre îl vedea bine și am citit, după expresia lui, că, pe lângă noua rasă, apăruse, în vestiarul spitalului și în persoana subsemnatului, și o nouă specie - firește, extraterestră, deși mă îndoiesc că și pe deplin rațională.

— Când să pornim? De vreo jumătate de oră.

Și iar am avut nevoie de un răgaz ca să realizez că mama răspunsese întrebării lui. Iar atunci cei doi reprezentanți ai lumilor diferite s-au simțit pe dată înfrățiți de același puternic sentiment; din păcate, însă, nu era fericirea

inegalabilă a întâlnirii lor epocale, ci spaima cea mai prozaică, dar și mai eficientă, care (pentru a câta oară în ultimele două săptămâni?) le-a înghețat sângele în vine, fără deosebire de loc de baștină și nivel de civilizație. Totuși, într-o perfectă similitudine a gesturilor simple, dar profund omenești, ce-și vorbesc dincolo de cuvinte și aruncă marile punți de înțelegere între ființele despărțite de spațiu și timp, ne-am rezemat ambii de perete, cuprinși, cu o semnificativă bruschețe, de aceeași slăbiciune bărbătească…

Sărmanul unchi-inginer! Atacat prin surprindere, ca și noi, va mai fi având el timp să priceapă că răul i se trage de la acvariul unde *pistia* a mimat candoarea? Și va mai fi fiind el în stare să vorbească despre toate astea, o dată instalat, tot ca și noi, în impresionantele rezerve ale spitalului de urgență? Sau, la o adică, va mai fi cazul să-l aducă aici? Și, dacă aici îl vor aduce și dacă va fi observat și înțeles totul și, iarăși, dacă va povesti ce și cum a pățit, cam pe unde mai scoatem noi cămașa?

Întrebările de mai sus erau un fel de titluri de capitole ce mi-au trecut prin minte fulgerător, laolaltă cu textul integral, notele și comentariile capitolelor în cauză, în intervalul cât mâinile de mamă au adunat, în gențile de voiaj umflate ca două cimpoaie, cele câteva lucrușoare aduse pentru zilele de ședere în spital. Și faptul că Petre era mai dotat sau mai ager decât mine s-a văzut și în această împrejurare; pentru că, după ce a examinat un număr cel puțin egal de ipoteze și temeri, și-a amintit și de cuvintele rostite de mine în urmă cu un ceas și m-a pus, hotărât, în fața evidentei lor netemeinicii:

— Ce ziceai tu, că doar nouă ni se poate întâmpla așa ceva?

Am ridicat din umeri mai ceva ca Atlas când își potrivea greutatea pe omoplați, și zău că, față de pietroiul din spatele meu, pământul era o minge de ping-pong. Dar până să-mi închei mișcarea de halterofil, mama a pus din nou

stăpânire pe brațul meu și m-a tras, cu pietroi cu tot, ca pe un manechin dezmembrat, spre mașină, în interiorul căreia mi-a făcut vânt fără pic de solemnitate, aruncând și cu bagajul după mine. În automobilul parcat în fața noastră se derula aceeași scenă, ca într-o sală de cinema cu ecran circular, pe care se proiectează o singură imagine.

Cred că în ziua aceea am constatat prima oara cum, în clipele de stress puternic, suprarenalele varsă în vene destulă adrenalină ca să nu-ți pierzi sângele rece cât durează primejdia; de aceea tot drumul până acasă, care nu era scurt și pe care aglomerația străzii îl făcea lent și poticnit, mi-am păstrat calmul - în ciuda faptului că fusesem despărțit de Petre și că, pe foarte bună dreptate, eram duși fiecare în altă mașină, ca doi răufăcători teribil de primejdioși.

Luați iar de mână - există oare putere să te înlănțuie mai strâns decât dragostea de mamă? - am fost înghesuiți în lift; Petre și-a fixat privirile în ochii mei, parcă să-și ia rămas bun și astfel am parcurs drumul de câteva „zeci de kilometri” până la etajul trei. Ne-am ținut încă bine și când s-a deschis ușa familiei Ștefănuț și când am intrat în sufragerie; abia când am dat cu ochii de un necunoscut care-și bea tacticos cafeaua, iar Petre a strigat cu stupoare „unchiule!”, eu unul am simțit cum, printr-o proces pe care nici un biochimist al zilelor noastre și al epocilor viitoare nu-l va descifra vreodată, adrenalina mi s-a prefăcut în ceva asemănător laptelui bătut - materie deosebit de utilă organismului, după cum se știe, dar în cu totul alte scopuri. Noroc că viața își urma cursul cu atâta hotărâre, încât nu mi-a mai lăsat vreme de tânguiri și reflecții.

— Cine v-a spus, domnule, că v-ați curentat? s-a înfipt unchiul în noi, fără să-și mai piardă vremea cu ceremonialuri politicoase. După atâta carte, nu ați învățat încă la școală să recunoașteți manifestările unui șoc electric? Păi, combina muzicală cu stație și ce mai aveți pe-

acolo e la fel de sănătoasă ca mine și ca voi. Fiindcă sper că sunteți sănătoși, nu?

Se pricepea la înțepături unchiul! Dar fericirea mea era așa de mare, mă simt încă o dată obligat să o afirm, încât am trecut cu multă voie bună peste capriciile astea de mizantrop. Deși, să fi fost în locul lui, parcă eu nu m-aș fi înfuriat la fel?

— Cum, Râurel dragă? se repezi sora lui, alarmată la auzul acestor vești mai grozav decât dacă ar fi aflat că ne-am vârât, cu bună știință, degetele în priză. Ești sigur că nu te-nșeli?

Râurel își schimbă pe loc diminutivul în augmentativ, devenind un Râuroi de indignare, exprimată printr-un curs prescurtat, dar foarte dens, de electrotehnică teoretică și aplicată, ale cărui formule matematice, pe puțin vreo treizeci la număr, erau notate, cu viteza unei imprimante de calculator, pe șervețelul de pe tavă.

— Dar, Râurel, Râurel! protesta mama lui Petre, în virtutea inerției, evident, fiindcă își dăduse seama perfect de zădărnicia intervenției.

— Așa că să nu mă mai pui dumneata să mă învoiesc de la slujbă pentru de-alde unii ca nepotu-meu! încheie inginerul, pe limba noastră de profani, ca să nu mai existe îndoieli în privința sentimentelor ce ni le purta în adâncul cel mai secret al sufletului.

După care, potolit ca prin farmec, își sorbi tacticos ultimele înghițituri de cafea și ieși închizând ușa cu grijă, ba chiar, aș putea zice, cu eleganță. În aceeași clipită, Petre țâșni pe urmele lui, ajungându-l în hol.

— Unchiule, l-am auzit, dar restul de aparate?

— Care, domnule? s-a interesat, extrem de politicos, Râurel.

— Pantografele, generatorul de câmp, miliampermetrul…

O bubuitură seacă ne-a dat de veste că ieșind valvârtej, a pus capăt discuției în maniera lui hotărâtă. Petre a

întredeschis ușa sufrageriei, atât cât să privească doar cu un ochi, a înțeles pe loc că ființele care ne dăduseră viață sunt bine angrenate într-o discuție ce se anunța îndelungată și rodnică și mi-a făcut semn, cu un deget tremurând, să-l urmez. La fel de bine puteam zice că mi-a făcut semn, cu un deget, să-l urmez tremurând, sau că tremurând mi-a făcut etc. - fiindcă dârdâiam ambii din toate oasele.

Sera, loc al tuturor posibilităților, ne-a dovedit atunci pentru ultima oară că-și merită din plin caracterizarea.

N-am mai găsit aparatele dăruite de pictor. Nici vasul cu apă unde plutise, acum trei zile, ucigașa *pistia stratiotis*. De bună seamă, cele două mame, bănuind, în sfârșit, adevărul că această diabolică instalație - și nu ce îndrugasem noi - se află la baza necazului nostru, aruncaseră totul, fără milă, chemându-l pe unchi în verificare pentru ce produse electrotehnice și electronice mai lăsaseră, ca să fie sigure cu desăvârșire. Și acum, probabil, aveau să joace cunoscuta comedie a inocenței, prefăcându-se, deci, că nu știu despre ce aparate le tot întrebăm.

Gravă eroare și încă mai gravă ingratitudine!

Mamele cu pricina erau inocența personificată.

În seră se petrecuse ceva infinit mai spectaculos și mai tainic decât o simplă subtilizare a trei-patru biete obiecte, urmată, poate, de o mistificare pe aceeași măsură.

Pe șevaletul așezat, ca de obicei, în colțul dinspre miazăzi-răsărit, unde era cea mai bună lumină de dimineață până după-amiaza târziu, se afla un tablou al prietenului nostru, pictorul; adică schița a ceea ce urma să devină una dintre lucrările de început ale seriei ce i-a desăvârșit faima. *Numai că respectiva lucrare fusese terminată de aproape un an. Iar schița ei, așa cum se înfățișa acum, data de încă vreo trei luni mai înainte.*

Tabloul ne-a sărit în ochi amândurora, imediat. Mi se păruse, la vederea lui, că de aici încolo totul avea să revină

la frumoasele timpuri de odinioară, și m-am avântat să dau glas entuziasmului:

— S-a întors pictorul!

Petre e mai mic decât mine cu aproape un an. Dar la spirit de observație și la istețime s-a dovedit, din nou, mai mare cu zece. Galben la față, a început să dea ocol încăperii de sticlă, în căutarea a ceva de neînțeles - și culmea e că a și găsit acel ceva, în mai multe locuri, după cum reieșea neîndoielnic din slăbiciunea progresivă ce-i cuprindea încheieturile.

— Ce e, l-am întrebat pierit, umbli după maestru?

— O idee grozavă! mi-a răspuns el și m-a tras violent afară, încuind apoi ușa cu o grijă care întrecea desăvârșirea - de parcă închidea acolo un monstru apocaliptic și apoi, ca în atâtea basme, avea să interzică accesul în respectivul salon al palatului imperial.

Ținându-mă întruna de mână, m-a silit să cobor scările până la apartamentul pictorului, unde a sunat îndelung, fără a primi vreun răspuns (artistul, necăsătorit, locuia singur). Cu un colț de ochi, mi-a aruncat o privire triumfală, deși, după câte vedeam și eu, cu un alt colț de ochi, ar fi dat oricât să-mi arunce una înfrântă; și cu mâna liberă a început să se scotocească după chei - în semn de recunoștință și mare prietenie, în clipa când primise de la noi cheile serei, pictorul ne dăduse și el câte un rând de chei de la locuința lui.

— Ce vrei să zici? am supralicitat, ridicând din umeri. Poate s-a dus și omul la piață. Sau la cinema, la atelier, sau în parc…

Praful de pe mobilă mă dezmințea însă. M-am trântit pe un fotoliu, simțind cum slăbiciunea de la spital mă asaltează cu puteri înzecite. Spătarul de care mă rezemasem părea tapițat cu mii de ace și toate mi se adunau în creier; nu mă simțeam în stare să mai rabd, să mai aștept, să mai construiesc ipoteze, să imaginez moduri de comportament și de apărare - eram la capătul puterilor,

ca un sprinter la cursa de 100 de metri pus să alerge maratonul. Petre, în schimb, continua cu forțe mereu proaspete să scotocească prin apartament, după o confirmare, probabil, a ceea ce descoperise sus. Și, în puțină vreme, a scos o exclamație de groază, parcă ar fi găsit în baie un crocodil vopsit și care, pe deasupra, nu se potrivea la culoare cu faianța. N-am dat fuga acolo - n-o făceam nici de-aș fi clocotit de energie; ce vreți, crocodilii nu sunt slăbiciunea mea. Așa că a venit Petre la mine, purtând în brațe un tablou: lucrarea terminată, a cărei primă schiță se afla din nou în seră.

— Ai văzut? strigă, printre gâfâieli atât de strașnice, de-ai fi jurat că el a dus atenienilor știrea despre perșii învinși, după care - departe de a-și fi dat duhul, conform legendei - a făcut cale întoarsă la Marathon, într-o goană și mai nebună.

Eu însă refuzam în continuare să gândesc, așa cum mă angajasem solemn în fața propriei mele conștiințe, de aceea zadarnic a pândit Petre un licăr de inteligență în ochii mei injectați de nesomn.

— Cum, n-ai înțeles? m-a luat el mai tare.

Și iarăși s-a lovit de apatia mea, ca un ou de o nicovală.

— Bine! a conchis atunci, gâfâind în același ritm de astmatic. Dacă faci pe prostul, hai să-ți arăt toate dovezile!

A dus tabloul la loc, m-a înhățat de încheietura mâinii, a închis complicatele broaște de siguranță de la apartamentul comorilor, m-a târât pe scară până pe acoperiș - în ritmul extrem de hazliu al peliculelor de la începuturile cinematografului, trase atunci cu viteza de 16 fotograme pe secundă și proiectate acum cu 50% mai rapid.

— Ah, nu-nțelege, dumnealui! Ah, nu-nțelege!

Era aproape o arie de operă.



— Poate credeai că mai lucrează un tablou? Că se autopastișează fără sens? Ei bine, dragul meu, aici te-nșeli!

Am pătruns în seră ca un viscol și am început să ne rotim printre jardiniere ca o tornadă.

— Ia arată-mi mie unde-s azaleea, cactusul de Mexic și orhideea? Unde sunt liana indoneziană, cedrii (pui) și-un lotus mare tibetan? Plantele din pampa argentiniană și, la fel, arbustul australian? continuă el, în crescendo, trecând la versuri rimate.

Iar, așa cum se întâmplă de obicei, patima creației mi s-a transmis și mie într-o clipită. Astfel că m-am înviorat pe dată, de indignare și uimire gândurile până atunci alungate mi s-au întors la locul lor și iată-mă în plină contraofensivă!

— Ce vrei să spui? Că ne-ar fi fost furate? Dar cine are cheile de-aici? Și de-a venit cu gânduri necurate, de ce nu ne-a lăsat de tot calici?

Ce mai calea-valea, fiind clar că n-o scoate la capăt cu mine, Petre a trecut la metrica antică:

— Te-am socotit un prieten isteț, mai presus decât alții. Și cu mâhnire constat ce mult îmi înșeli așteptarea. Ești speriat, nedormit, deci nu îți sunt mințile acasă, totuși mai fă un efort și-ncearcă nițel să și judeci. Uite la priza din colț, chiar nu vezi o mică schimbare? De nu observi nici atât, pierdut ești pe veci pentru mine!

Norocul lui Homer, îmi spuneam, că n-a mai apucat să audă o asemenea desăvârșire poetică, altfel și-ar fi sfărâmat lira de colțul blocului nostru - și mi-am aruncat într-o doară ochii spre locul cu priza.

Și era cât pe-aci să mi-i arunc la propriu, fiindcă îmi ieșiseră din orbite mai ceva ca ai personajelor din desenul animat. Instantaneu mi s-au dus pe copcă pofta de arii din opere și cea de versuri clasice ori moderne, m-a năpădit regretul pentru delictul de a fi continuat să cuget, încălcându-mi jurămintele, iar amețeala și greața oboselii m-au cutreierat, cruciș și curmeziș, ca valurile stârnite de

un bolovan într-o baltă. Apoi picioarele mi s-au frânt de la genunchi, ca o pereche de proteze cărora un farsor de prost gust le-ar fi scos pe neobservate articulațiile. În sfârșit, înțelesesem.

Pe zidul dinspre casa liftului se afla o singură priză, ca atunci când preluasem solarul abandonat de bunii noștri înaintași. Toate instalațiile montate de prietenul electronist al pictorului (tabloul de siguranțe, contorul, prizele pentru curentul de forță, întrerupătoarele mono și trifazice) se volatilizaseră în neant. Nu în sensul că fuseseră subtilizate ori distruse. Peretele neted, bine văruit, nu purta nici o urmă de spărtură, diblu sau fir în izolație cauciucată.

Am lunecat binișor pe pardoseală, cu ochii la fel de strașnic holbați, cât două farfurii zburătoare; dar, neîncrezător în aceste semne totuși elocvente, sau poate în capacitatea mea de a înțelege viața până la capăt, Petre a început să-mi dea explicații - cu tonul răbdător și nițel cântat pe care îl folosim în prezența copiilor prea mici sau prea grei de cap și într-o proză seacă, strict științifică, fără urmă de conotații poetice:

— Ia hai să recapitulăm noi oleacă, să vezi cum, până la urmă, pricepi totul, ca un om mare. Va să zică, mai întâi s-au dus pe apa sâmbetei aparatele de investigații, împreună cu toate plantele adunate, cu sudoare și multe sacrificii, de când am căpătat aparatele alea și până acum. Asta-i una la mână. Pe de altă parte…

— Lasă, nu te mai osteni! l-am întrerupt. Vrei să spui că aici, în seră, ca urmare a experiențelor noastre, plantele au dat timpul înapoi. Cu mai mult de un an.

Împotriva oricărei așteptări, vorbisem absolut calm, cu voce domoală. Petre s-a oprit la fracțiune de secundă, ca un casetofon cu banda ruptă și imediat ne-a învăluit tăcerea.

Să fi trecut și el prin stările mele? Pe tâmplă, o vână prindea să i se zbată încet, într-o rază de lumină piezișă, într-o umbră căzută spre colțul sprâncenei, întortocheată

ca un sigiliu tainic. Am văzut raza călătorind leneș în sus, pe frunte, când soarele se înclina imperceptibil spre începutul arcului celest al după-amiezii, lumina trecând de marginea venei ca de creasta unui baraj minuscul și revărsându-se în vale, peste umbra pe care a mistuit-o necruțător. Și, de parcă asta ar fi fost un semnal, ori fluxul fotonic ar fi acționat o celulă electrică, stabilind un contact subtil, Petre s-a mișcat brusc, a rămas o clipă în cumpănă, ca pentru a se dezmorți sau a-și învinge o amețeală, s-a șters apoi de sudoare și s-a așezat în fața mea, pe mozaicul de gresie verde-închis - mândria noastră de iubitori ai eleganței (de un gust, totuși, cam îndoielnic), o gresie iarăși nouă, ca acum peste un an, încă nezgâriată de suporții de jardiniere și de pașii celor ce abia urmau să intre, cu sutele, în seră.

— Vasăzică, așa!...

Cu sensul: și de aici încolo ce facem? Dar firește că nu-i puteam oferi nici un răspuns, cu toate că răspunsul trebuia găsit, și foarte repede, ca să aflăm măcar în ce fel rămânea să ne ducem zilele mai departe. Am ridicat din umeri, pentru a nu știu câta oară, declarându-mi neputința, ceea ce-mi stătea în obicei, cu felul meu de a porni, la orice bătălie, gata învins. De aceea, nu mică mi-a fost mirarea să văd cum Petre se tolănește pe pardoseala încinsă de soare, își încrucișează picioarele și-și pune mâinile sub cap, ca un om fără griji și căruia îi merg toate treburile din plin. Dar, hotărât lucru, azi aveam o zi absolut sucită: liniștea lui, în loc să mă bucure, m-a scos din sărite.

— Te-a bătut fericirea? l-am întrebat cu un glas în care calmul resemnat de adineauri se preschimba în stridență.

Mi-a făcut semn să vin alături și, fiindcă ezitam, m-a tras de umăr, în stilul lui autoritar și atât de afectuos. M-am întins alături, iar el a întors capul spre mine și mi-a surâs.

— E o glumă? m-am răstit, simțindu-mi fiecare nerv întins ca un elastic de praștie.

A dus un deget la buze, recomandându-mi discreție. Tăcerea s-a prăbușit iar peste noi, însă, după câteva clipe, din curtea blocului au răzbătut primele chiote ale picilor până atunci ocupați să-și înfulece prânzul.

— Vei fi vreun yoghin! am reluat, în șoaptă. Nu poți gândi decât tăvălindu-te pe jos.

— Te iert! a răspuns el. Fiindcă ești deștept. Nu mi-ai înșelat speranțele.

Mereu cu trei mutări înaintea mea. Cu trei lungimi de cal. Cu trei tururi de pistă.

— E cazul să continuăm sceneta asta umoristică?

— Și, dacă ne oprim, cu ce ne-alegem? Trebuie să ții seama de noutăți. Acuma lucrurile stau altfel.

— Mai rău.

— N-aș prea crede.

În poziția aceea nu puteam ridica din umeri. Totuși am făcut-o, în sinea mea. Chiar, ce-aveam de pierdut ascultându-l? În general, ce se mai putea pierde?

— Ești isteț fiindcă adineauri ai spus vorba „plantele”! își murmura Petre proaspătul cântec de sirenă. E clar că nimeni dintre oamenii de pe-aici, de pe pământ, nu-i în stare decât cel mult să viseze la călătoriile în timp. Drept că, la început, avusesem o altă bănuială. Când cu povestea din laboratorul școlii, pricepi? Atunci am crezut că e la mijloc vreun diabolic creier de pe Terra.

— Raze trimise de la distanță?

— Bravo, fiule! Gândești. Ca altădată. Dar ce soi de raze să fi fost, de te-au expediat la cabinetul medical cât ai zice pește? Te-ai întrebat cumva?

— Nu.

— Cu alte cuvinte, știai. O blestemată de experiența militară, pusă la cale peste te miri ce mări și țări, așa mi-am zis și eu. Că nu degeaba se duce ca pe apă, în fiece an, mia aia de miliarde, pentru diverse feluri de arme sofisticate, cum prea bine aflăm toată ziua. Și dacă se perfecționează sateliții cu telecomandă, iar, pe de altă

parte, ni se tot suflă că „lumea bună” clocește, fără pauză de somn și masă, arme în premieră absolută, nu-ți trebuie multă minte ca să deduci că amicul tău Andrei Gabrielescu a căzut grămadă, înainte să mai zică pâs, fiindcă intrase întâmplător în rezonanță cu emițătorul de unde numite convențional „noapte bună!” instalat pe satelitul numit codificat „nu-mă-uita”.

— Dar bănuiala asta nu te-a împiedicat să-i tot dai zor cu afurisita de probă 409, de la care ni s-ar trage tot răul.

— A fost o ipoteză de rezervă, bătrâne! Și vezi ce bine că nu m-am lepădat de ea? Era cea mai fantezistă și uite că s-a dovedit și singura valabilă.

De-ar fi fost altul, aveam convingerea că minte de îngheață apele până la mare adâncime. Pe el însă începusem să-l cred.

— Pretinzi, deci, că ne-au atacat protejatele noastre din seră? am suflat abia auzit.

Șoapta e lipsită de intonație. Nu dorisem neapărat să fiu ironic, însă Petre așa a înțeles. Mi-a răspuns printr-un nou zâmbet, surâsul lui încrezător și limpede ca odinioară, nu rânjetul din ultimele săptămâni. Iar enervarea mi se topea sfârâind ca un bulgăre de zăpadă pe o plită încinsă, ușurarea de mai înainte luneca în liniște adevărată, și un colț de curiozitate îmi răsărea în suflet.

— Nu mai e un secret că lumea plantelor s-ar putea să ne ofere, și cât de curând, niște surprize, iar tu și eu am verificat asta de două ori - cu aparatele și, cum zicea profesorul de la urgență, pe pielea noastră. Iar dacă socotești că tot ce-am pățit e doar o întâmplare - m-aș mira, însă! - ori are altă explicație, gândește-te că tot la noi în țară, ca și în lumea largă, din ce în ce mai mulți oameni de știință extind și adâncesc cercetările în acest domeniu. Iar asta înseamnă ceva, nu crezi? Iar la rândul lor, plantele sunt „cu ochii” pe noi, oamenii. Numai că, admiră-le abilitatea, ne cercetează printr-un mijloc pe cât de simplu, pe atât de rafinat: bioundele. Te-ai convins cât de sensibile

sunt ele la biounde - adică, în ultimă instanță, la captarea gândurilor. Și nu m-ar mira deloc să fi ajuns să ni le și descifreze. Fă socoteala că sunt mai bătrâne decât noi cu niște miliarde de ani și că ne-au urmărit apariția și dezvoltarea, cu alte cuvinte s-au putut adapta, cu un efort minim, o dată la fluxurile noastre bioplasmatice și a doua oară la sistemul de gândire specific.

— Ce tot vorbești acolo? Vegetație inteligentă? Ca în romanele și filmele cu mare trecere la puști de-alde noi?

— Degeaba spui așa! Că nu sunt influențat de ele. Pur și simplu, aici s-a adeverit intuiția acelor autori de romane și filme. Câți n-or fi zis tot ca tine, acum cincizeci de ani, despre zborul în Lună?

Hm! Să fim, mă gândeam, stăpânii unui loc, unic pe întreg pământul, unde panglica neîntreruptă a vremii fusese derulată înapoi, pe urmă din ea se scosese o bucată de treisprezece luni, iar capetele libere ale panglicii se lipiseră unul de altul - exact cum se procedează când montezi un film! Parcă nu e chiar puțin lucru!

— E posibil ca plantele, în totalitatea lor, să funcționeze asemeni celulelor unui creier uriaș. Un creier situat, cine știe, în altă dimensiune temporală, pentru a nu fi stânjenit în funcționare de bioundele regnului animal... Și lucrurile mergeau bine și frumos până ne-am vârât noi coada cu experiențele din seră. Fără să vrem și cu geniul nostru caracteristic - te rog să remarci că vorbesc la plural! - am alertat, din motive necunoscute mie, creierul comun al plantelor de pe Terra. Iar prepararea mostrei 409 a pus capac acestei alarme. Eram pe cale să le descoperim, experimental, existența rațiunii? Ne-au crezut mai grozavi decât suntem în realitate? Oricum, au hotărât să acționeze. Pentru asta, în atelierul de la liceu, te-au sondat cerebral, ca să afle ce și cât știm. Numai pe tine, ca să nu ne pună în gardă, nebănuind că voi simți și eu sonda lor mentală. Iar când au descoperit, din discuțiile noastre, că sunt

deconspirate, ne-au testat aici, în seră, cu binevoitorul concurs al *pistiei stratiotis*[5].

— Dar s-au oprit la jumătatea drumului! i-am amintit remarca profesorului medic.

— Drept să-ți vorbesc, amice, punctul ăsta mi-e și mie neclar. Probabil au vrut să constate cât de mare ne e puterea de reacție. Și au ales un timp și un loc foarte nimerite: sera, unde intră puțină lume, și momentul când exista minimum de pericol să fim deranjați, adică să fie deranjate. Cum s-ar zice, discreție absolută.

— Până la o nouă încercare de a ne închide gura. De data asta, încununată de succes.

— Ba nu! Suntem în afară de orice pericol. Și pictorul, ca și ceilalți oaspeți, o dată cu noi.

— A! Deci n-ai terminat teoria?

— Păi, cum? Partea cea mai palpitantă tocmai urmează. Ia fii atent: la spital, când am fost întrebați ce-am pățit, amândoi, uniți în gând și faptă, am mințit fără pic de scrupul. Motivele erau întemeiate - nimeni nu ne-ar fi luat în serios. Dar din punctul de vedere al urmăritorilor noștri, nu motivele, ci rezultatul contează. Îți amintești ce splendidă iederă se legăna, peste capetele noastre, în cabinetul profesorului? Ne-au citit în creier prin intermediul ei ca într-o carte deschisă. Au constatat că le apărăm taina. Și au renunțat să ne mai…

— Din considerente umanitare?

— Ce poți să știi? Ești în pielea lor? La ce bun ne cercetează de mii și mii de ani? Că trebuie să ne cunoască pe dinafară, cu toate drăgălășeniile sau defectele noastre, de te și miri cum nu s-au plictisit; dar ele, nici pomeneală, îi dau înainte cu zâmbetul pe buze! Cine să ghicească ce-or avea în cap? Uite că, chiar dacă se supără, au delicatețea să ne bage mințile în cap în alt stil - au risipit în neant mai

[5] numită câteodată „lăptucă de apă”, este o specie de plantă acvatică din familia *Araceae*. Este o plantă ornamentală care evită proliferarea algelor iar rețeaua de rădăcini oferă adăpost puietului de pește.

bine de un an de joacă de-a noastră de-a cercetarea și au încărcat aparate, ghivece, prize și ce-o mai fi fost în aceeași valiză cu destinația nicăieri! Și asta știi cum au făcut-o? Întorcându-se în timp la clipa când zăceam aici, zăpăciți de *pistia* și încă nu ni se alarmaseră părinții, să vină să ne caute. Așa că, atunci când au dat năvală să ne salveze, mamele și tații nu și-au găsit decât scumpele odrasle, mai mult moarte decât vii. În rest, nici tu aparate, nici prize, nici nimic. Cum s-ar zice, lăsați-o baltă, dacă vreți s-o lăsăm și noi; nu ne cunoașteți, nu vă cunoaștem; trecem cu buretele peste criza voastră de deșteptăciune, numai să fiți băieți de treabă - că de, unde nu, mușcata din fereastră vă mănâncă zilele.

Un amestec de revelații uluitor de exacte și fantezii total alăturea cu drumul, după cum s-a arătat mai târziu; cred însă că au fost demne de laudă și unele, și altele, în măsură egală. Pentru că și fanteziile au plecat de la date reale, interpretate plauzibil, iar la răspântia unde amicul meu a greșit orientarea s-ar fi înșelat și alții mai grozavi. Oricum, atunci asta, era varianta cea mai bună și eu am îmbrățișat-o fără rezerve, cu atât mai mulțumit că cât îmi alunga toate temerile.

— Petre! am sărit apoi în capul oaselor. Dacă-i adevărat ce spui, nu-ți dai seama că ne urmăresc discuția?

— Bravo! a mormăit el, cu dispreț. Dar lucrul ăsta ne și servește - au să-și dea seama că jucăm cinstit.

— Bun, și mai departe ce facem?

— Asta e, în sfârșit, o întrebare înțeleaptă. Te-ar tenta iarăși experiențele?

— Ce? Nu-ți e bine?

— Ba mi-e așa bine, că nu mai vreau deloc să-mi fie rău. O lăsăm baltă așadar…

— Cum mă vezi și cum te văd. De altfel, de unde alte aparate?

— Stai! Și dacă observă cineva dispariția aparatelor? Și a prizelor? Ce istorie mai îndrugăm?

— Unui singur om suntem obligați să-i spunem totul.

— Bineînțeles, pictorul nu intră la socoteală. Cum ai putea să-l minți *pe el,* când o să apară din nou și o să ne întrebe de sănătate?

— Tocmai. Dar ceilalți n-au ce bănui. Combina muzicală e aici, mobilele idem, la prize am renunțat din motive de economie, iar peretele l-am zugrăvit din nou. Dar știi ce? Nimeni n-o să întrebe de toate astea, pentru bunul motiv că plantele le-au scos din memorie amintirile respective.

— Poftim?

— Ascultă ce-ți zic. Părinții noștri, care știu cel mai bine ce se găsește aici și ce nu, au suflat vreo vorbă? Nici pomeneală. Și atunci?

M-am lăsat înapoi pe spate și am răsuflat adânc, adânc. Izbutise cântecul de sirenă să mă vrăjească. Îi dădeam crezare mie la sută - lega totul într-un șirag perfect, mai prețios decât unul de perle.

Un tropăit ca de mustang a zguduit deodată terasa, cu tot ce conținea aceasta în materie de beton autoclavizat, fier cornier, instalații electrice, câte mai rămăseseră, chit, sticlă, jardiniere, țevi de apă, țevi de scurgere, panouri solare, gresie, ghivece, reprezentanți ai regnului vegetal, ai speciei *homo sapiens*, aparatură electronică de vârf și unelte de pictură - adică sera și pe noi. După câte pătimisem însă, căpătasem nervi de oțel. Chiar să fi apărut creierul vegetal în persoană, i-aș fi râs în nas (ași!) - așa că nu mi-a păsat de tărăboiul



acela nici cât negru sub unghie. Mustangul a deschis vijelios ușa de sticlă și a galopat scurt înăuntru, exclamând apoi pe două voci indignate și autoritare:

— Petre!

— Andrei!

„Tu ești fiul meu, dar eu nu sunt tatăl tău! glăsuia o veche șaradă a primei noastre copilării. Ghici, ghicitoarea mea, cine să fie?” Mamele noastre!

— Iar faceți pe misterioșii? Iar faceți pe bolnavii? Rușine!! Vezi tu diseară de la tătâne-tău! (Replică scurtă și bogată în informații, specifică modului de gândire din Ardeal.) Te curentează taică-tău diseară, de-o să aprinzi becuri cu mâna goală! (Replică mai amplă, bogată în elemente fanteziste, tipic concepției muntenești despre viață.) Sculați-vă de pe jos, neisprăviților! (Concluzie comună, vădind unitatea de bază a limbii vorbite dincolo și dincoace de Carpați.) Hai, că v-am înscris în tabăra de la V… Adineauri, prin telefon. Să vă mai odihniți și voi, mamă! Că destul ați tras-o, săracii! Ați bătut și spitalele, bieții de voi! Poimâine e plecarea.

Bine-a zis cine-a zis că nu-i nimeni pe lume ca mama! Să le luăm ca exemplu numai pe cele două ființe care se grăbiseră din răsputeri să ne aducă vestea cea bună, în loc să ne fi tras o chelfăneală ca la carte că le-am vârât degeaba în sperieți. Dar atunci tații la ce-ar mai folosi?

Capitolul II

1

Am ajuns la V... într-o după-amiază târzie, la vreo șase ore de mers cu trenul și vreo trei cu autobuzele (în această a doua parte a călătoriei, pe un drum de rai, croit în coasta unei văi enorme, împădurite și sălbatice, iar de la o vreme, dincolo de un baraj, pe lângă lacul de acumulare, apoi peste un al doilea baraj și din nou, pieptiș, prin codrul până atunci neumblat, pe malul abrupt al lacului celuilalt, suind și iar suind, ai fi zis că de-a dreptul în cer). Și acolo, la cumpăna apelor, în buza crestei muntoase, peste izvorul bogat al râului pus la treabă în hidrocentrale se ridica un hotel impunător, cu exterioarele anume lăsate din beton nefinisat, cu urme de cofraj - o replică arhitectonică izbutită a barajelor din aval, după el, un platou de jumătate de hectar, cu straturi de flori și lampioane pe stâlpi din fier forjat juca rolul pieței centrale a așezării, în jurul căreia se rânduiseră magazine, restaurante, blocuri cu acoperiș înalt, specific caselor de munte, vile de odihnă și clădirile taberei de copii și tineret: cantina uriașă, clubul, discoteca, iar peste drum, risipite de-a lungul câtorva serpentine pavate cu piatră cubică, dormitoarele (în imobile de două etaje, camere nu mai mari de trei și patru paturi, cu mobilă parcă de expoziție, covoare persane și scaune tapițate, ca într-o stațiune de lux, cum și era de fapt). Mai departe, pe șoseaua ce se continua, prin trecători de mare altitudine, spre Transilvania, se înșirau cele câteva sute de case ale satului ce dăduse numele întregului complex turistic. Și dincolo de sat, lângă pădure, pe un mic platou acoperit cu

iarbă, pe malul râului se aflau corturile unor excursioniști, dintre aceia care pornesc, în concediu, să hoinărească prin toată țara.

Amănunte importante. În acest decor s-a desfășurat, pe parcursul a trei săptămâni, întâmplarea ce va urma.

Am nimerit în cameră cu un băiețandru pe nume Ionică, mai mic decât noi - era abia în clasa a șasea a unei școli generale din R... și vorbea cu un pronunțat accent de moldovean, pe care, dintr-un complex nelalocul lui, încerca mereu să și-l ascundă, recurgând la o limbă literară hipercorectă. Înalt și slăbuț, sfios ca o fată, cu ochi albaștri mari și întunecați, îmbrăcat și acum în uniforma rămasă mică și cu un bagaj puțin și modest - câteva schimburi de lenjerie, pijamaua, două-trei obiecte de toaletă și cam atât; fără echipament de munte și de plajă (pe unul dintre lacuri fusese amenajat un ștrand și se făcea și canotaj), fără măcar o pereche de baschеți - ceea ce îi spori stinghereala, la vederea mormanelor de lucruri înghesuite în rucsacurile și valizele noastre de cele două mame grijulii.

— Ia uite! a exclamat Petre de cum am făcut cunoștință și observând într-o clipă totul. Ia uite, ne-am strâns din toate colțurile țării. Păi atunci, ție, Ionuț, ți se cuvine patul dinspre răsărit, mie cel de la nord, că mi-s din Ardeal, iară lui Andrei să-i lăsăm doară patul de la amiazăzi, că ăsta-i muntean din tată-n fiu!

Băiețandrul a zâmbit și întreaga față i s-a luminat lăuntric - era și recunoștință (Petre îi oferise, cu delicatețea lui discretă, patul cel mai bun) și destindere, și dorință de apropiere. Am simțit toți atunci că vom fi prieteni la cataramă; și prin ce cumplită încercare avea să treacă proaspăta noastră prietenie, dar și ce sfârșit minunat avea să aibă încercarea aceea!

Seara, la masă, ni s-a comunicat programul pentru primele zile de tabără. Debuta cu o excursie în dimineața următoare, cu o partidă de dans la discotecă, după căderea întunericului, continua cu un concurs de atletism, cu

meciuri de football, tenis, volei și baschet… Deocamdată mă opresc aici, la ceea ce a fost începutul.

Dimineața, pe platou, unde era locul obișnuit de adunare, am avut o primă surpriză, din cele patru câte avea să ne rezerve ziua aceea. În mijlocul unui cerc de gură-cască, se agita de mama focului, dându-și aere tot astfel, un vlăjgan îmbrăcat mai tare în mușchi decât în haine (avusese el grijă să-și aleagă o garderobă adecvată): cu un cap mai înalt - el pretindea că mai presus - decât noi toți, cu umeri pătrați, tors trapezoidal, coapse conice, mâini cât lopețile – poligonale - și tălpoaie numărul 48, în adidași pistruiați de atâtea etichete. Un conglomerat de corpuri și figuri geometrice pentru uzul elevilor de gimnaziu.

Petre a ridicat fața spre cer, cu o expresie de sinceră suferință.

— Nu știi cine e? mi-a șoptit apoi, ca răspuns la privirile mele întrebătoare.

— …

— Mihai Oniga! a răsunat replica încrezută a individului. Sportiv de performanță. Tenis, canotaj, călărie, golf…

— Exclusiv discipline nobile! murmură Petre, strâmbându-se hazliu; și pe urmă, cu o caricatură de pronunție englezească: Sir Maișău Onaigă, fiul lordului cancelar, nu se înjosește să practice bowling sau rugby, ca băieții din cartier.

— Dar mai ales judo! Ăla sport, se grozăvi el plasând două-trei figuri marțiale, pe care el le socotea agresive, dar erau, zău mai mult aproximative - însă bieții copii tot rămăseseră ca hipopotamul la dentist.

— Judo? interveni foarte inspirat Ionică. Atunci ar fi mai nimerit să-i zici Mishuni Onishu.

Eu și Petre am izbucnit spontan într-un hohot de râs din toată inima, care i-a căzut greu la stomac multiplului campion. Acesta s-a întors ca un titirez - ramură sportivă omisă de pe cartea de vizită, pesemne din modestie, dar în

care era cu adevărat performer (obiceiul, presupun, de-a o rupe la sănătoasa, păcălind adversarul cu „uite-o farfurie zburătoare”) - și ne fotografie, cu ochii prefăcuți într-o pereche de teleobiective. Eram întorși într-un unghi cu efect artistic garantat - numit în limbajul celor de meserie „profil trei sferturi - însă, vai, în varianta „din spate”, mai plină de farmec, dar și de taină; așa încât fotograful de ocazie l-a prins pe celuloid, într-o poză clasică de buletin de identitate, luată strict din față, numai pe noul nostru prieten, Ionică. Și l-a ținut minte, fapt important în ceea ce avea să urmeze.

— Cine-i personajul, băiete? am insistat, curios la culme.

— Se poate, omule, să nu ți-l amintești? După ce-ați bătut sârba atâta vreme pe fundul bazinului, la ștrand, de bănuisem că la ieșire o să vă înscrieți la o echipă de dansuri?

Formidabil! M-am uitat cu băgare de seamă la polisportiv; chiar el era, „însuși, în persoană”, cum spune nea Ipingescu despre junele Rică, în *„O noapte furtunoasă”.* El, drăguțul, dăduse dovadă de acel înalt umanitarism, scoțându-mă din apă cu o forță și o viteză rămase pururi vii în amintirea mea recunoscătoare.

*

Am pornit în excursie nu peste mult timp, pe trasee diferite, cei mici pe un drumeag mai ușor, doar împrejurul satului și al taberei, iar noi, ca mai mari și mai tari, pe o adevărată potecă turistică, destul de întortocheată și abruptă încât să ne dea pe deplin senzația că suntem niște viteji. Și cine s-a instalat iute-iute în fruntea coloanei, chiar și înaintea instructorului ce ne era călăuză? Cine a vrut să imprime urcușului un ritm halucinant și, văzând că nici noi, muritorii fără pretenții, nici omul cu experiență care ne conducea nu dăm năvală să-l urmăm, ne-a râs sarcastic în nas și a pornit să asalteze muntele de unul singur (mai

teribil ca Edmund Hillary, de care toată lumea a făcut atâta caz și care, în realitate, n-a putut urca pe amărâtul ăla de Everest decât o dată cu Tonsing, șerpașul)? Ei, cine! Mishunache, Făt-Frumos!

— Nu vă bucurați! a profețit Ionică, însușindu-și la perfecție stilul nostru ironic. Că amu îl lasă puterile.

Mergeam toți trei în coada grupului, să ne uităm pe îndelete la minunea de codru aflat, la ceasul acela de miez de vară, ca omul când trece în vârsta bărbăției: cu ceva încă din frumusețea candidă a copilului de altădată, cu întreg sacul plin de visuri al adolescentului, cu pofta de viață a tânărului și cu siguranța de sine a adultului ce se așază, pe deplin, pe picioarele proprii.

Soarele se ridicase cumsecade pe cer și începuse să încălzească vârfurile brazilor; în vale, când priveam înapoi, se zărea o pâclă albăstruie, îndulcind contururile clădirilor, întunecând zarea dimpotrivă, acoperind ca un văl de mireasă oglinzile orbitoare ale celor două lacuri; era aburul ce se ridica, diafan, din miile și miile de arbori și din pământul moale și gras, îmbibat cu apă, de la poalele pădurii. Poteca noastră, aținându-se doar pe sub umbră deasă, pe după colți de stâncă îngropați de năvala trunchiurilor, se scălda în răcoare. Și cu toate că urcam vârtos, chiar dacă nu ne grăbeam, nu transpirasem deloc. Altminteri, șirul băieților și al fetelor se rupsese - cărarea nu era greu de urmărit, pe lângă asta călăuza scotea din când în când câte un chiot; și mai toți se depărtaseră pe stânga și pe dreapta traseului, pe unde-i împingea curiozitatea sau dorința de izolare, continuând pe zeci de traiectorii proprii direcția comună de înaintare. Și cum eram în majoritate orășeni, puțin obișnuiți cu asemenea soi de efort, nu mai găsirăm în curând destul suflu ca să mergem și să și vorbim, așa că a trebuit să renunțăm la ce se putea, adică la sporovăială. Povestesc la plural, fiindcă nici noi n-am constituit o excepție; mă întrebam ce senzații de neuitat o fi încercând Onishu, după aproape un ceas de

avânt și energie - dar, în privința conversației, el unul fusese scutit de la început: nici un admirator, față de care să se laude, nu avusese tăria să țină pasul cu marele campion.

Am făcut un popas. Instructorul - călăuză, contând pe deșteptăciunea noastră de copii mari și respectându-ne spiritul de independență, dăduse, celor ce voiau să hoinărească pe cont propriu, întâlnire după două ore, la capătul cărării, în vârful muntelui, la un popas amenajat lângă un pârâu, cum e cel de la izvorul lui Pintea, pe culmea Gutâiului, în Maramureș.

Locul ales de noi trei pentru odihnă excela în frumusețe sălbatică. Pe un mic platou, unde brazii crescuseră deși ca peria, probabil din pricina căldurii și a luminii mai bogate, se ridica o stâncă semeață, acoperită cu mușchi în partea de jos și al cărei creștet depășea cu cel puțin zece metri coroanele copacilor, atât de bogate și de strâns împletite, încât păreau o țesătură de brocart de un verde întunecat și greu, ridicată pe sutele de trunchiuri asemeni pânzei unui cort gigantic, prin care se întrezărea discul soarelui ca de pe altă lume. Într-o margine a treptei de piatră se prăvălea în jos repezișul unei prăpăstii, cu peretele dinspre noi aproape drept. În fundul râpei, din cine știe ce cauză, pădurea crescuse greu; era o insulă de fagi în marea uniformă a brazilor; un hazard sau o mână de om, cu vreun veac ori și mai bine în urmă, aruncase acolo un pumn de jir, și cu toate că semințele încolțiseră, schimbându-se astfel două-trei generații de arbori, aceștia se înălțau spre cer anevoie, cu tulpinile contorsionate, cu ramurile răsucite stângaci în susul zidului sterp de calcar, ca mâinile unui orb, sau aplecate, în chip ciudat, în jos, către rădăcini, căutând parcă un sprijin suplimentar împotriva unei primejdii fără nume.

De obicei sunt impresionante pădurile fagilor - trunchiuri și crengi masive, netede, argintii, dând o teribilă impresie de siguranță și forță, frunze mărunte, răsfirate,

fremătătoare ca ale plopului, cuprinzând între ele un mare volum de aer; pe jos, un strat până la glezne al altor frunze, din anii trecuți, în degradeuri de la galben de miere la brunul castanei coapte; și lumina filtrată într-un fel cu totul anume de coroanele veșnic cuprinse de tremur, o lumină în tonuri tari, reci, de un alb ca zăpada, printre stalagmitele de gheață ale tulpinilor aidoma unor coloane de templu, dintr-un oraș părăsit de milenii printre aisbergurile nordului...

Atunci, de ce aici...?

Priveam la micul popor vegetal din văioaga ce se continua spre sat, din ce în ce mai puțin adâncă, parcă ar fi fost o rană pe cale de cicatrizare, când Ionică s-a mutat lângă mine, adunându-și cu sfială sub el picioarele obosite de pantofii de stradă, atât de puțin potriviți pentru alpinism.

— Știi ceva? i-am zis în șoaptă. Am o pereche de bascheți de rezervă. Ți-i dau când ne întoarcem.

— Nu! s-a împotrivit băiatul, trăgându-se înapoi ca după o lovitură.

Cunoșteam mândria celui jignit de moarte la gândul că i se oferă ceva din milă.

— Împrumut, Ionică! i-am replicat. Dar dacă-mi dai și tu o cravată pentru diseară, la dans.

Observasem că și-a adus două cravate, luxul suprem pe care și-l îngăduise, ca să-și schimbe cât de cât ținuta. Stratagema mea s-a prins; Ionică s-a luminat iar la față, de un zâmbet timid și asta însemna că acceptase. I-am strâns mâna, cum că încheiasem târgul și m-am întors iar spre fagii ale căror creștete strâmbe se ridicau de un stat de om peste marginea văioagei.

— Nu-mi place! a șoptit băiețandrul, în spatele meu. E ca râpa descrisă de Sadoveanu în „Baltagul”. Știi, unde fusese aruncat Dumitru, bărbatul Vitoriei Lipan.

În clipa aceea am știut că se petrecuse un necaz - și asta era a doua surpriză a zilei. Am înălțat capul și am întâlnit

privirile lui Petre, apărut pe nesimțite alături de noi. Priviri alarmate, cum, desigur, erau și ale mele.

— Coborâm! a murmurat el, într-un suflu. Tu rămâi aici, Ionică! Dai alarma dacă o fi cazul.

— Dar ce credeți… a început puștiul o întrebare prea lungă și complicată.

— Nu știu! a aruncat Petre. Ai să vezi!

Pornise înapoi să caute un loc de trecere, iar eu am luat-o în partea opusă, ca să economisim timpul. Pe acolo, baza stâncii solitare se unea la un moment dat cu marginea râpei, făcând accesul imposibil. Am mers atent pe cornișa aceea îngustă, până unde n-am mai avut loc să pun piciorul, privind mereu către fagii răsuciți ca în decorul sumbru din jurul castelului unei vrăjitoare și căutând ceva despre care n-aveam habar cum arată. N-am reușit să descopăr nimic. Și totuși senzația de neliniște devenea tot mai acută.

Am ajuns înapoi, la Ionică, răspunzând cu obișnuita ridicare din umeri la interogația lui și am ocolit stânca prin partea cealaltă, urmând cărarea pe unde urcasem, care și ea făcea același ocol și pesemne ajungea iar, pe după steiul golaș, în preajma prăpastiei. Am parcurs peste două sute de metri prin semiîntunericul de sub brazi. Pădurea era din nou tăcută; colegii noștri de excursie se îndepărtaseră prea mult ca să-i mai auzim, ori se opriseră pe aiurea, să-și tragă sufletul. Îmi cam pierdusem orientarea, nu mai știam dacă poteca, bine vizibilă, dar înfundată în brădet, va mai coti sau nu spre râpă, nu mai zăream nici soarele, să mă pot raporta la el și să abandonez traseul turistic devenit inutil. Îndoiala mea se vădi însă fără temei, pentru că, pe neașteptate, în clar-obscurul unde bâjbâiam, văioaga mi s-a deschis sub picioare ca o pată și mai lipsită de lumină. O balustradă din țevi sudate se întindea de-a lungul marginii sale, așa că reproșul pe care tocmai îl formulam la adresa călăuzei - pe

motiv că ne lăsa de capul nostru în asemenea locuri primejdioase - s-a prefăcut, la moment, într-o scuză.

M-am aplecat cu prudență peste parapetul acela; acum termenul de prăpastie, cam impropriu folosit adineauri, își găsea pe deplin justificarea - fundul văgăunii era la vreo treizeci de metri buni, dar peretele cobora până acolo într-o pantă mai dulce, accesibilă unei escaladări fără echipament de alpinism. Fusese o constatare fugară, socoteala pe care mi-o făceam în planul secund al gândirii, pentru că atenția îmi fusese atrasă, cu violență, ca să zic așa, de forma îngrămădită printre strâmbătățile fagilor.

— Ionicăă! Petree!

Un strigăt plângăreț, repercutat de ecou de-ai fi spus că nimerisem în pădurea fermecată din „Sânziana și Pepelea” unde zăceau închiși nefericiții trecători prin partea locului. Era totuși un semn de viață, dar la care silueta din râpă n-a reacționat defel. Îmi suceam mintea să-mi închipui cum putuse să cadă și ce șanse avea să-i mai fi rămas vreun oscior întreg, iar intervenția lui Petre m-a luat prin surprindere:

— Hai acolo, ce aștepți?

— Încercăm să-l scoatem noi?

— Mai bine să fugim după ajutoare! s-a precipitat Ionică.

— Nu. Oriîncotro ne-am duce, la instructor sau în tabără, pierdem cel puțin o oră cu drumul dus și întors. Între timp, deșteptul ăsta poate s-o pățească definitiv. Trebuie să-i dăm primul ajutor chiar acum și, dacă nu e în niciun chip transportabil, alergi tu în sat să aduci un doctor, oameni cu o targă, frânghii și ce-o mai fi nevoie. Ai înțeles? Te descurci?

Petre ținuse aproape o cuvântare iar la sfârșit Ionică l-a aprobat în două rânduri. După care a început o rostogolire nebună, cu mine după el, din pietroaie în crengi și din frunzare în petice de ferigi, și



când nu mai erau nici unele nici altele, în tumbe prin aer, încât nu mai realizam dacă poposim în picioare, în brânci, într-o coastă ori, de ce nu? și în cap.

— Cum adică „deșteptul”? mă frământa pe mine, tocmai atunci, nevoia de identificare.

— Să-i fi zis „neisprăvitul”?! Îl jigneam! a răspuns enigmatic amicul meu.

Enigma lui Polichinelle! Că nu era altul căzut grămadă, la propriu și la figurat, decât Oniga. Avusese dreptate Ionică în profeția lui, ca un astrolog încercat.

2

Fără nici o pretenție de specialist, orice om din zilele noastre care a trecut printr-o școală, a răsfoit niște cărți sau reviste de știință popularizată ori a privit, fie și în treacăt, la serialele de televiziune de același soi are cât de cât o idee despre alcătuirea corpului omenesc și feluritele beteșuguri ce-l pot lovi într-o împrejurare sau alta, ba chiar, la nevoie, și despre un rudiment de leacuri contra beteșugurilor în cauză. Iar dacă, pe deasupra, în programa acelei școli a figurat și un curs de prim ajutor, izbutește să știe cam ce-i trebuie unui înecat, unuia cu un os rupt, unuia care n-a citit cunoscuta tăbliță „Nu atingeți stâlpii, nici firele, chiar căzute la pământ! Pericol de moarte!”, unuia care a dormit pe plajă până la apusul soarelui în prima zi de vacanță la mare și unuia care, din greșeală, și-a turnat în salată analcid în loc de oțet (și a constatat eroarea abia la sfârșitul mesei).

Așa se face că, punând, cu mii de precauții, mâinile pe trupul nefericitului Oniga, ne închipuiam destul de bine cam la ce să ne așteptăm. Împricinatul își vedea nepăsător de starea lui de nesimțire (cam de prea multe ori apare prefixul „ne-” în rândurile de față, ceea ce îl caracterizează bine pe respectivul personaj, ale cărui „calități” erau, cu

regularitate, abateri de la modul de viață al oamenilor cumsecade). De aceea nu s-a opus investigațiilor noastre; l-am întins binișor pe o parte, nu cumva să-și înghită limba, apoi Petre, cu agilitate de prestidigitator, s-a culcat lângă el și și-a lipit urechea de pieptul lui. Îndată fața i s-a destins: inima polisportivului continua deci să bată; cu un fir de iarbă lung și moale, crescut fără vlagă în locul acela nesănătos, am constatat că și respirația nobilului jucător de golf e în stare de funcțiune. Am trecut la controlul membrelor și al articulațiilor; iar nimic - pe dinafară, irepetabilul Oniga se arăta la fel de teafăr ca în urmă cu peste o oră, când interpretase *One man show*[6]-ul de pe platou, în tabără.

— Nu te bucura! m-a domolit Petre. Ar mai putea fi o hemoragie internă, sau și mai rău, o congestie cerebrală. În condițiile astea n-avem cum îl duce doar noi. Să-l strigăm pe Ionică.

— Ce să-l mai strigăm, că e aici.

— Unde?

Mi-am întors ochii în toate părțile - nici urmă de băiat. Totuși fusese în stânga mea, în direcția pe unde coborâsem noi adineauri, îi auzisem pașii pe covorul de frunze și răsuflarea, reținută să nu ne tulbure. Petre a clătinat capul, cu nedumerire, prea tare prins de starea lui Oniga ca să dea importanță faptului.

— Ionică! a strigat, cu mâinile pâlnie la gură.

— Vă ascult! s-a auzit răspunsul de sus.

— Trebuie să chemi ajutoare.

— E grav? s-a speriat puștiul.

— Are oasele întregi. Dar nu-și revine din leșin.

— Cine, domn'le?

— Cum, cine? Mishuni Onishu, că doar nu eu, nici Andrei!

— Cine? Ia mai zi o dată!

---

[6] Spectacol susținut de un singur artist - termen din lb. engleză (*n. a.*).

Iaca poznă! Surpriza numărul trei, să vezi și să nu crezi! În focul discuției prin „portavoce”, nu băgasem de seamă că a înviat neprețuitul și că ultimele două replici îi aparțineau. Și ce înviere năvalnică, ce formă de zile mari, ca în vremurile bune de azi-dimineață!

Petre începuse să se scarpine în cap, dar uimirea, prea mare, îl oprise la jumătatea gestului, cu un deget proptit în creștet de parcă arăta locul unde să fie „atins”. Și nu era Mishunică omul căruia să-i adresezi o asemenea invitație de două ori. Într-o clipită l-am văzut în poziție de drepți, și doar instinctul de conservare l-a făcut pe amicul meu să sară înapoi și să cape de un pumn de sus în jos care, altfel, nu și-ar fi greșit ținta.

— Oprește, bolundule! a poruncit Petre, scoțând din memoria pasivă primul cuvânt ardelenesc adecvat situației - și, fie hotărârea cumplită din glasul lui, fie termenul azi căzut în uitare, au mai stins ceva din sprinteneala agresivă a canotorului pe uscat.

— Mă, eu vă știu pe voi de undeva! a declarat omul în pantaloni scurți, dovedind remarcabile facultăți intelectuale. Dar de unde? (Adică, fiind prea puțin însemnați, îi reținusem atenția, însă fugar, nu până la pragul conștientizării.) Și ce dracu’ căutați aici?

— Ia ascultă, figură blândă! m-am oțărât eu (în asemenea momente găsesc, de regulă, un limbaj pe măsura interlocutorului, păstrându-mă totuși în limitele decenței). În loc să zici mersi că ne-am coborât la nivelul tău, la propriu și la figurat, fiindcă altminteri zăceai aici până te bătea luna în cap - și vezi că pentru la noapte se anunță timp noros…

Îl zăpăcisem. N-avea atâta sprinteneală de minte încât să prindă sensul frazelor în ritmul în care i le serveam. Petre a surâs „pe sub mustață” și s-a grăbit să lărgească breșa din sistemul defensiv al sărmanului Oniga.

— Dar pe tine ce păcate te-au adus încoace, dragă? Ai sărit capra peste parapet cu ochii închiși? Ori te-ai cocoțat

pe el, imaginându-te dansator pe sârmă, dar tocmai îți uitaseși umbrela în cabina de vedetă a circului?

— Ce? După ce m-ați împins acuma faceți pe proștii? Păi s-o credeți voi că nu vă spun, de-o să vă zboare din tabără chiar astăzi! Că tot așa mi-ați făcut și-atunci, o să-mi aduc eu aminte unde și când! Și ce-i porecla asta Miș... Miș Oșu? Adică vă bateți joc de oamenii cumsecade?

De data asta marcase un gol musculosul, pe cât de clar, pe atât de imparabil. Eu am rămas gură-cască și Petre a vrut iar să se scarpine în cap, dar s-a răzgândit în ultima clipă, ca un înțelept ce era.

— Hei, ce faceți acolo? a răsunat și vocea lui Ionică. Mă mai duc în tabără după ajutor?

— Aha, v-a intrat frica în oase! triumfă candidatul la centura (într-o perspectivă de neatins) neagră. Las' că-i abia începutul!

Și a pornit să se cațere înapoi, foarte anevoios, dar nu din pricina căzăturii, ci a condiției fizice pierdute când se avântase mai devreme să ne facă praf cu stilul său de mare alpinist.

— Tu mai pricepi ceva? a mormăit Petre, uitându-se a pagubă pe urmele călărețului fără cap. Oricum, nu a simulat leșinul.

— Cred și eu! Trebuie să fi venit la vale ca un bolovan.

— Și-a făcut de joacă pe lângă parapet, sunt sigur. Giumbușlucuri de copil sărac cu duhul. Și-i e rușine acuma s-o recunoască, așa că am picat tocmai la timp, să arunce vina pe noi.

— Fugi după el, să nu se lege de Ionică. Vă ajung și eu, mai încolo. Mergeți sus, la popas?

— Da, să nu se neliniștească tovarășul instructor. Dar ce...

— Îți spun eu, n-avea grijă! Hai, du-te! Fii liniștit, că mă descurc singur. Și, de nu, știi unde să mă cauți.

Petre a dat să mai spună ceva, apoi și-a strâns buzele, cu îngrijorare.

— E mai bine! am insistat. Stai pe lângă puști, că precis Oniga face o boacănă.

Era o urgență mai mare, într-adevăr, și asta l-a convins. A pornit după judokan. Peste câteva minute, strigătele răzbunătoare ale celui din urmă se amestecau cu dezvinovățirile neluate în seamă ale lui Ionică și cu îndemnurile lui Petre, adresate băiatului, de a-l lăsa pe nedomolitul justițiar să-și joace în voie rolul, dacă ținea la el așa de mult. Apoi a coborât tăcerea.

Așteptam. O boare de vânt, strecurată de-a lungul văgăunii, scutura vârfurile fagilor, lunecând molatic în josul fiecărui trunchi, învăluindu-mi, în fine, și mie brațele, gâtul, genunchii și răcorindu-mă. Atunci n-am mai suportat nemișcarea și am luat-o încet către vale, unde râpa se îngusta și-și pierdea adâncimea, contopindu-se în cele din urmă cu pieptul muntelui. Eram convins că nu m-am înșelat, adineauri fusese un foșnet de pași și o respirație ușoară lângă mine.

Copacii se îndeseau pe măsură ce înaintam; probabil soarele, trecând oblic peste văioagă, întârzia mai mult timp în partea aceasta. Nu-mi era frică, în orice caz nu ca acasă, în seră, ceea ce însemna că teoria lui Petre despre plantele care intenționau să ne lase în pace mă pusese întrucâtva la adăpost - cel puțin în felul cum judecam lucrurile.

Pe neașteptate, o pasăre și-a revărsat trilurile deasupra capului meu; își avea cuibul acolo, prins într-o bifurcare de crengi, un cuib foarte bizar, și întâi n-am înțeles de unde vine ciudățenia sau ce văd neobișnuit la el de vreme ce n-am cu ornitologia nici în clin nici în mânecă, nu cunosc din ce materiale își clădesc casa păsările de pe aici, ori ce poziție… Poziția, asta era: cuibul, ca o căciulă miniaturală, avea gura așezată vertical față de sol, sub un unghi care făcea imposibil clocitul ouălor. Ca dovadă că puii, ajunși din fericire la vârsta premergătoare primelor exerciții de zbor, stăteau agățați cu ghearele, ca niște ciocănitori, de marginea sălașului unde văzuseră lumina zilei și care nu le

oferea, în chip evident, nici un fel de protecție. Sau nu le *mai* oferea?

Nu, cuibul nu se răsturnase de la sine cu nouăzeci de grade, pentru că, desprins din încrengătura ramurilor și, acum, sub povara celor trei pui care-i schimbaseră centrul de greutate, ar fi căzut de mult la pământ. Așadar continua să fie încastrat cu nădejde în scoarța fagului, în consecință partea aceea a copacului se înclinase în unghi drept față de planul ocupat mai înainte, ceea ce se întâmplase nu de mult, altfel păsările și-ar fi părăsit cuibul…

Ia stai nițel, prietene! Cum adică? m-am luat singur la rost. Emiți foarte liniștit judecăți aberante și mai pari și satisfăcut de ele?

Mi-am rotit privirile peste arborii ce mă înconjurau. Toți, fără excepție, erau înclinați, cocoșați ca după trecerea unui autentic Strâmbă-Lemne. Ca niște lumânări într-o cameră supraîncălzită. Ca niște marionete prăbușite pe jumătate, în atitudini nefirești, cu sforile moi. Ceva dispăruse din ei, ceva ce le conferea rezistența interioară. Cum or fi arătat trunchiurile în secțiune?

Fata ședea ghemuită la rădăcina fagului celui mai bătrân și nu făcuse nimic ca să-și semnaleze prezența. Am descoperit-o aproape întâmplător, uitându-mă în direcția ei să văd cât se mai întinde crângul într-acolo. Și reacția imediată la această a patra surpriză a fost dezamăgirea. Am început să râd. Petre avea definitiv dreptate: am încurcat noi lucrurile cu sera, dar acum plantele sau cine or fi fost ne lăsaseră baltă, cu hotărâre nestrămutată. Și, zău, ce însemnam noi, niște amărâți de băietani, ca să ne ia din nou în seamă, după ce ne-au abandonat, de parcă ar fi fost niscai fetișcane capricioase?

— Sau nu mi-ajunge câte am pătimit?

— Poftim?

În umbra rară a copacilor, accentuată însă de peretele întunecat al râpei, mi s-a părut că are ochi violeți, de culoarea delicată și profundă a brândușelor. Mă fixa cu

surprindere, ca și când era inimaginabil să mă întâlnească, dar nu manifesta nici un pic de timiditate și, foarte încet, după un timp nesfârșit de lung, un zâmbet i-a tras imperceptibil colțurile pleoapelor spre tâmple, în vreme ce restul obrazului îi rămânea destins, dar nemișcat.

Apoi nu mai țin minte ce am făcut; vreau să zic că nu mi-am putut reconstitui niciodată gesturile și gândurile din acele câteva clipe; în memorie mi se păstrează o neobișnuită senzație de cădere, acel soi de prăbușire controlată pe care o încearcă, bănuiesc, piloții supersonicelor în picaj; și eu am trăit-o, la scară mult redusă, firește, urcând într-un vagonet de *montaignes-russes*[7] - când te prăvălești, de pe culmea serpentinei de linii, în văile ei abrupte, cu plăcerea zborului liber, a pierderii greutății, laolaltă cu alarma nebună a instinctului de conservare și credința că, ajuns jos, vagonetul se va desface în bucăți, proiectându-te, în aceeași stare, printre rețelele de stâlpi metalici; iată însă că, temerară și teafără, scoica de tablă se redresează în ultimul crâmpei de secundă și pornește la asaltul unui nou suiș, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. O astfel de lunecare vertiginoasă în jos, un moment de panică și o zvâcnire înapoi, pe verticală, de parcă spațiul în care mă aflam avusese o tresărire, purtându-mă cu el, tot așa cum expansiunea Universului face ca aștrii să se îndepărteze unii de alții cu viteze uluitoare.

[7] Trenuleț instalat în parcurile de distracții, pe un schelet metalic cu urcușuri, coborâșuri și viraje foarte repezi (*n. a.*).



Când mi-am revenit, fata ședea cu spatele la mine, rezemându-și capul de copac, în atitudinea cuiva căruia îi e rău. Era de vârsta noastră; avea părul negru, lung până mai jos de umeri și împletit în două cozi cuminți, aduse pe piept; purta o bluză albă cu mâneci lungi, o jachetă de *blue-jean* și pantaloni din același material, asortați la bascheții de rigoare. Imaginea unei adolescente oarecare, cum se aflau cu zecile de milioane în clipa aceea, pe toată emisfera nordică, în plină vară, a planetei.

— Ce ți s-a întâmplat? am întrebat-o fără să mă apropii. Nu te simți bine?

— Ce-ți pasă? a răspuns ea, dar atât de încet încât aproape i-am imaginat cuvintele.

— Să te ajut? Te-ai rătăcit aici sau ce? Și de când stai așa - nu vezi că-i rece și umezeală?

A tăcut, prefăcându-se că nu mă aude sau poate nu mă auzea într-adevăr. Și deodată am avut sentimentul că nimic din ce mă înconjoară nu e real, că mă aflu, chiar, pe alt tărâm, vrăjitoresc, unde am fost atras într-o capcană, împreună cu păsările din cuibul basculat, că, la un semn, înșelătorul decor va dispărea și în locul lui am să mă pomenesc în cine știe ce grotă infernală, înconjurat de spiriduși răutăcioși și demoni siniștri, ca în picturile lui Bosch. Dar fata s-a desprins de tulpina fagului și și-a îngropat fața în palme, cu un gest moale, plin de o asemenea suferință, încât din nou am lăsat la o parte bănuielile, disprețuindu-mă pentru ele; am făcut un pas către ea, cu intenția să o sprijin, să o scot din văgăuna aceea, unde mă tot miram cum ajunsese - și m-a simțit, deși nu mă trădase nici un foșnet, s-a întors, încordată și amenințătoare, cu brațele întinse pe lângă corp, cu pumnii strânși:

— Stai acolo!

Oricum n-aș mai fi înaintat sub privirile ei de gheață. Aceleași priviri care, adineauri, descoperindu-mă, zâmbiseră abia simțit. Și totuși avea în atitudine o umbră

de nesiguranță care m-a făcut să șovăi; se îngrămădiseră prea multe întâmplări în dimineața aceea, prea contradictorii, nici una limpede, mă tot urmăreau și minunile petrecute acasă, rămase la rândul lor nedezlegate; în orice bănuiam comploturi, mă dezamăgea să descopăr banalități, nu găseam răgaz și putere să-mi pun gândurile în ordine, să mă hotărăsc o dată ce vreau. Cel puțin să las evenimentele - dacă ascundeau ceva necurat - să se deruleze în voia lor, să nu le provoc, să nu le încurc, până își vor fi dat pe față conținutul tainic, ori ele se vor dovedi nevinovate și imaginația noastră - de doi bani. Iată de ce, ca să încerc un joc de cuvinte la fel de jalnic ca și starea mea de atunci, replica fetei mă lăsase fără replică.

Am stat în cumpănă o secundă și am decis, cu înțelepciunea de pe urmă, să-mi văd de drum.

Făcusem patru-cinci pași, când fata mi-a poruncit, la fel de autoritar:

— Ajută-mă!

Am vrut să n-o ascult. Continuam să merg, ajunsesem sub copacul cu păsările și nu știu dacă impulsul care m-a determinat să mă răzgândesc a fost ciripitul înspăimântat al acestora, căderea bruscă a cuibului sau freamătul de unul singur al fagului (de vreme ce semenii săi se legănau în alt ritm, mai lent). Am privit peste umăr. Mi s-a părut că proaspăta mea cunoștință încerca zadarnic să vină după mine. Adică încerca să pășească, oricum prea greoi pentru energia vârstei și a firii ei voluntare, fără să poată înainta. Ca într-un cunoscut efect cinematografic, în care personajul aleargă din răsputeri, dar se află mereu la aceeași distanță de noi, privitorii.

M-am întors. Arborii parcă intrau în rezonanță la trecerea mea; aerul dintre mine și ei vibra subtil, îl simțeam, rând pe rând, într-un tainic răspuns al corpului înfiorat. Fata întinsese o mână. Ne despărțea parcă un zid, un cerc închis împrejurul ei, aveam o greutate în

respirație, genunchii întâlneau rezistența unui soi de iarbă invizibilă. Ochii fetei se coloraseră în albastru pur și trecea vag printr-înșii ca o apă verde; se încruntase, nemulțumită ori nerăbdătoare, dar ochii mă înecau; spațiul dinăuntrul și dinafara mea a mai făcut un salt; un sloi de gheață m-a cuprins, trimițându-mi alte frisoane pe spate, pielea brațelor mi s-a zbârlit - și iată-mă lângă ea teafăr, într-o așteptare tulbure, într-o nehotărâre a amândurora deopotrivă. Visam.

A fost prima fată la care am ținut din tot sufletul și de atunci a rămas și ultima. Cred că era frumoasă cu adevărat; dar cum să-mi dau seama, dacă nu mai aveam judecata întreagă?

I-am întins mâna, la rândul meu, cu stângăcia solemnă care ne face să zâmbim când asistăm, spectatori neutri, la asemenea scene, dar ea s-a ferit de atingere, a lăsat iute brațul în jos, privirile i s-au speriat iarăși.

Am întins mâna și mai mult, aproape îi atingeam marginea jachetei. A clătinat capul în semn de refuz și, fără voie, s-a uitat la picioarele ei, ca și cum se aștepta să le vadă prinse de pământ cu rădăcini.

— Cum vrei să te ajut?

Era un reproș pentru refuzul colaborării, însă ea l-a înțeles ca pe o cerere de informații.

— Scoate-mă de aici!

Aș fi fost gata să o port în brațe. M-a împiedicat nu gândul că m-ar pălmui, ci socoteala prozaică a neputinței de a urca astfel până sus.

— Bine. Urmează-mă!

Greu de presupus că nu mai găsea drumul de întoarcere, dar nu-mi imaginam altă modalitate de ajutor.

— Nu înțelegi că nu pot?

Aceeași atmosferă de vrajă tulbure; ezitam să-i cer explicații, mă îndepărta și mă atrăgea totodată, ascundea și dezvăluia, inconștient, un lucru, covârșitor - ba eram gata-gata să-l dibui, ba peste o clipită devenea iarăși de

nepătruns. Am închis ochii ca un disperat ce se aruncă înaintea trenului și i-am prins brațul. O atingere moale, catifelată, nimic din asprimea binecunoscută a pânzei țepene de bumbac. Un foșnet brusc m-a făcut să ridic pleoapele. Pădurea se zbuciuma, tânguindu-se, izbind de stâncă și de pământ crengi cocoșate, puii de pasăre se chinuiau să se mențină în zbor, se loveau de frunzișuri ca de gratiile unei colivii implacabile, vântul mi-a fluturat părul și mi-a umflat cămașa parcă să mi-o smulgă dar mi-am strâns și mai tare degetele și atunci, dintr-o pornire străină ei (fiindcă ochii îi reflectau tot uimirea și teama), fata m-a cuprins de încheietură cu mâna rămasă liberă și nu ca să mă dea la o parte, ci acceptându-mă, oferindu-mi, plină de supunere, palma.

În secunda aceea, pădurea a încremenit, laolaltă cu văzduhul din tot cuprinsul ei. Pradă unui tremur ușor, fata se clătina amețită, aidoma unui alpinist care-și descoperă, în plină traversare a unei surplombe, un nebănuit rău de înălțime. Puterea de până atunci începea să-și piardă stăpânirea asupra ei, iar lumea oamenilor încă nu-i dăduse adăpost; la hotarul dintre cele două tărâmuri, nici a unuia, nici a celuilalt, nu mă avea atunci decât pe mine. M-a privit cu un soi de disperare, ca și când ar fi fost gata să se înece și nu mai avea suflu sau răgaz să-mi vorbească, implorându-mă doar cu ochii. N-aveam nevoie de un astfel de apel.

Dintr-o pornire de dincolo de voința mea, am ridicat-o în brațe. Cu o ușurință de neînchipuit. Înainte să-mi dau seama prea exact ce se întâmplă cu mine. Și, în vreme ce ei i se înmuiau brusc toate încheieturile, ca într-un leșin, am avut și eu senzația limpede că mă prăbușesc în gol. Privirile îmi rămăseseră însă limpezi și am căutat cele patru păsări. Dar ele dispăruseră, ieșind din plasa invizibilei colivii, ori căzând pentru totdeauna, după ce renunțaseră să lupte. A fost pentru mine un îndemn mai eficient decât un ordin sau o lovitură - trebuia, cu orice

preț, să plec de acolo, până să nu fie prea târziu. Și, ceea ce nu izbutisem împreună cu fata, am făcut singur, cu propriile mele forțe. Am început să merg.

Cu o incredibilă oboseală, am ajuns, în rariștea unde zăcuse Oniga și, la capătul puterilor, am lăsat-o pe fată jos. Gâfâiam groaznic, ca pradă unei crize astmatice acute; am căzut alături, pe spate, cu brațele deschise, dar nu puteam respira pe cât simțeam nevoia, așa că am fost silit să rămân în picioare și să mă sprijin cu umărul în față, de un pom; am stat acolo un timp nedefinit, și când am fost în stare să mă ocup și de altceva m-am întors îngrijorat spre fată; n-aveam însă motiv de neliniște - își revenise și mă urmărea, mai mult curioasă, mi s-a părut, decât speriată.

— Cum te cheamă? am aruncat între două inspirații profunde.

— Iartă-mă! a răspuns aiurea. Cred că… mi-a fost rău?

— Cine mai știe cum ți-a fost? i-am replicat, în doi peri.

Ședea cuminte pe stratul de frunze galbene, cu un picior îndoit sub ea și pe celălalt, cu genunchiul ridicat, înlănțuindu-l cu brațele și sprijinindu-și de el bărbia. Ochii i se întunecară din nou, violeți, deși lumina era acum mai tare. Mă privea, puțin printre gene, cântărindu-mă parcă dar, pe ascuns, încă se lupta, la rândul ei, cu urmările acelui rău de care, vrând-nevrând, mă molipsisem, fără a izbuti să-și diminueze efortul pe cât ar fi vrut.

— Mi se întâmplă uneori…

Nu și-a terminat fraza. Mi se părea că suntem cunoștințe vechi, și, dacă nu ne vorbim cu destulă detașare, asta e din cauza ciudatei boli ascunse cu atâta grijă de către amândoi.

— Eu sunt Andrei Gabrielescu.

A șovăit, ca într-un impas al inspirației. Am fost sigur atunci că o să mă mintă, cum fac adesea fetele, fie ca să-i pună la punct pe băieții plictisitori, fie dintr-o pornire exagerată spre mister și lucruri secrete. Fără voie m-am gândit la basmul *Fata din dafin* - o asociație cu locul unde

ne întâlnisem - dar ăsta nu era un nume; și deodată mi-am adus aminte, în aceeași ordine de idei, de celebra eroină a poemelor lui Petrarca, cea cu apelativ de floare.

— Laura! a zis ea în aceeași clipă.

Promptitudinea răspunsului și vocea liniștită dădeau de înțeles că s-a restabilit pe deplin. N-am comentat nimic. Mi-am îndreptat hainele, scuturându-le de un praf mai degrabă imaginar, ca și când mă pregăteam să defilez, pentru vreun merit deosebit, în fața careului taberei cu efectivul complet.

— Stau în sat, la bunicii mei. Am venit în vacanță! recita conștiincios Laura. Îmi place să mă plimb prin pădure. Astăzi am avut poftă să cobor în râpă. Din păcate, cred că mi s-a făcut rău. Noroc că m-ai găsit. Mulțumesc pentru ajutor.

— Bine, Laura! m-am străduit să par convins. Pe unde suim înapoi?

— A, nu! Eu mă întorc singură.

Din nou hotărâtă și distantă. Poruncitoare. În ce fel prezența mea reprezenta un pericol mai mare pentru ea pe drumul de întoarcere decât în văgăuna asta, mi-era cu neputință să pricep. Dar nici nu voiam să pricep. Nici nu era ceva de priceput.

Pentru asemenea ocazii, ca și pentru multe altele aveam un remediu salutar: am ridicat din umeri și am pornit să urc.

— La revedere!

Nu s-a învrednicit să-mi răspundă.

3

— Era doar o fată, rătăcită cine știe cum. Laura.

Petre continua să-și mănânce desertul, ca și cum n-ar fi auzit. În marea sală de mese domnea gălăgia veselă, proprie locurilor de agrement și mulțimilor de copii.

— Și de unde venea? s-a minunat Ionică.

— Zicea că stă în sat. Dar n-a vrut să se întoarcă o dată cu mine.

Mă jucam cu un cocoloș de pâine, frământându-l între degete. Ce să fi zis despre răul misterios care mă cuprinsese și despre păsări și despre cercul vrăjit din jurul ei, despre mâna inconsistentă și rece ca o zăpadă afânată? Fuseseră oare mai mult decât amețelile unui băiat care descoperă pentru prima oară o fată?

— O aiurită!

Am ridicat ochii. Petre mă privea stăruitor.

— O aiurită! a spus din nou.

— Fleacuri! m-am strâmbat. Cum e cu Oniga?

Răspunsul mi-a venit din altă parte decât mă așteptam. Instructorul care ne fusese călăuză a apărut lângă noi, cu un zâmbet ciudat pe chipul prietenos, de om cumsecade.

— Ați terminat masa, flăcăi? În regulă, haideți cu mine la conducere. Suntem chemați toți patru.

Va să zică Oniga se ținuse de cuvânt.

Directoarea taberei, o femeie ageră, iute, incredibil de tânără, ne-a poftit în birou, îndată ce i-am fost anunțați. Ne-a arătat scaunele, să ne așezăm și s-a uitat la noi în tăcere. Ionică, fâstâcit tot, dar și cuprins de revoltă, roșu la față ca para, s-a ridicat deodată și, bâlbâindu-se, cu ochii în lacrimi, cu pumnii strânși la spate, a izbucnit:

— E o minciună! N-am dovezi, dar vă rog să mă credeți! Am fost de față. Și ei... Și nici tovarășul instructor... Pentru că, dacă n-am fi intervenit...

Vocea i s-a frânt, plină de obidă. Directoarea s-a rezemat de spătar și și-a încrucișat brațele.

— Șezi!

Ionică a pus capul în piept și s-a așezat înapoi pe scaun. Liniștea devenise apăsătoare; am privit pe fereastră afară, hotărât să nu mă apăr. Puștiul spusese lucrurilor pe nume: cum ne puteam dovedi dreptatea?

Geamurile dădeau spre pădure, pe partea umbrită a clădirii, și trunchiurile erau atât de aproape, încât mai să nu crezi că giurgiuvelele au loc să se deschidă. Perdeaua, trasă doar puțin într-o parte, filtra lumina și așa îndulcită de verdele întunecat al copacilor. De aceea în primul moment n-am realizat că tulpina unui brad ascunde cunoscuta siluetă subțire, în pantaloni și jachetă de *blue-jean*; abia când am întâlnit ochii fetei, scăldați într-o ușoară fosforescență violacee, i-am reconstituit, ca într-o revelație, conturul întregului trup.

N-am făcut niciun gest de surpriză, poate îi anticipasem apariția? Am continuat să mă uit la ea iar neputința și amărăciunea mă tulburau destul, încât să nu mă mai întreb cum ajunsese acolo și în ce scop. Ea a ieșit de după brad și a început să se apropie, pășind foarte lent, cu privirile țintă la mine. Nu mi-am dat seama dacă o mai zărise și altcineva dintre cei de față; potențial, așa cum ședeau, ar fi avut cu toții posibilitatea.

— Vă închipuiți că l-am luat în serios? a zis, tocmai atunci, directoarea. Nici un individ cu capul pe umeri nu era în stare de ceea ce v-a pus el în seamă. Și m-am convins că sunteți, cu adevărat, niște băieți în toată firea. Mi se pare chiar, dar asta rămâne strict între noi, mi se pare că, de-ar fi cineva predispus la o asemenea prostie, mai curând el e acela... În sfârșit, nu-i cazul să vă mai amintesc că sunt pe lume oameni și oameni. Și că viața, din păcate, nu-i o veșnică tabără de vacanță; are destule asprimi și cumpene pentru care trebuie să fii mereu pregătit.

S-a întrerupt o clipă și a surâs, cu o blândețe tristă care nu numai că nu era în contradicție cu tinerețea ei, dar i se și potrivea de minune - înțelepciunea aceea aparte, ce ține de minte și de suflet în egală măsură și e semnul celor foarte cinstiți și buni - iar mie mi-a mers drept la inimă.

— E limpede că Oniga n-a înțeles până acuma nimic din toate astea. Firea lui, părinții să fie la mijloc, nu știu. De

fapt, aș fi vrut să vă rog - cât stați aici - poate veți avea un prilej sau mai multe să-i deschideți nițel ochii.

Ionică, trecând și el prin toată gama de stări, de la indignare și resemnare la satisfacție și entuziasm, începu iar să se foiască, dornic de alte comentarii sau, de ce nu, de vreun angajament. Directoarea îl opri cu un gest.

— Așteaptă! Firește că nu-l puteți preface, peste noapte, într-un copil model. Ar fi grozav însă chiar și să-l treziți puțin la realitate; cine știe dacă viața nu-i oferă prin voi o șansă - mică, dar nu neînsemnată. O schimbare de direcție…

— Deci, o întrerupse zâmbind instructorul, ne propuneți un soi de complot? În scopuri binefăcătoare, desigur!

— Fie și așa, deși eu i-aș fi zis mai degrabă alianță. Aș vrea, într-un cuvânt, ca, din tabăra noastră, Oniga să plece altfel decât din alte locuri pe unde a umblat până acum; adică să nu facă vreo faptă urâtă, care să-i fie apoi subiect de laudă în fața prietenilor de teapa lui, ci să aibă, dimpotrivă, un subiect de meditație despre cum se cuvine să trăiești ca un om printre semenii tăi. Repet: dacă se ivește o ocazie nimerită. Aveți curaj? Asta, bineînțeles, nu înseamnă, câtuși de puțin, să vă luați la bătaie…

Am izbucnit în râs, în aceeași clipă, toți cinci. Și eu am aruncat o nouă privire spre geam. Dar Laura nu mai era acolo.

— Și nu v-am ales la întâmplare! ne-a prevenit, misterioasă, directoarea.

A scos din sertar o coală de hârtie unde era lipită știrea apărută acum un an în ziarul local despre sera noastră.

— Am o meserie frumoasă. O pasiune: pedagogia. Sunt și o neobosită colecționară de fapte bune și rele, semnificative pentru profesia asta. Am acasă mii de asemenea pagini, cu un fișier ținut mereu la zi. Și la fiecare serie nouă mă uit dacă, în listele copiilor, nu se află și câte un cunoscut de-al meu. Uite-așa v-am descoperit, și aveam

oricum de gând să schimbăm o vorbă. Iar acum întâmplarea a făcut să vă propun o alianță. Primiți?

*

Se înțelege că am primit. Dar nici Oniga nu s-a lăsat așa că, până să ne gândim noi să-i dăm o lecție, a avut el grijă să ne-o ia înainte, în stilul lui personal. Ajunși în cameră, a cărei ușă era descuiată, ne-am găsit toate lucrurile răscolite într-un hal fără hal, murdărite cu pastă de dinți și cu cremă de ghete, iar, ceea ce a fost peste orice așteptare de urât și de laș, pijamaua, cravatele și cele câteva piese de lenjerie ale bietului Ionică tăiate cu lama.

La vederea dezastrului, puștiul a pălit, dar și-a ținut admirabil firea. A strâns rupturile una câte una, le-a împăturit cu grijă, ca pe niște obiecte de mare preț și le-a așezat frumos în valijoara de carton, lăsată întreagă de ticălosul de Oniga, dintr-o eroare, desigur.

— Nu-i nimic! a zis apoi, plin de chibzuință... E cald și-o să mă descurc noaptea și fără pijama, numai cu pledul. Și dacă seara îmi spăl cămașa de pe mine, până a doua zi se usucă. Numai la întoarcere, nu știu cum să fac cu bunica. A cheltuit destui bani ca să-mi cumpere toate acestea pentru tabără și de unde să ia acum alții? Ori se mai poate cârpi ceva la loc, ce zici?



Am simțit cum în gât mi se pune un afurisit de nod care abia mă lasă să respir. Mai mult decât orice, mă dăduse gata puterea extraordinară a puștiului de a se mobiliza să facă față împrejurării. Fără lamentări și revolte care acum, dinaintea faptului împlinit, nu mai serveau la nimic. Și singura preocupare: bunica. Grozav băiețandru! Din vara de-atunci nu l-am mai văzut; am primit de la el, după o vreme, un mandat poștal, cum ne fusese înțelegerea, apoi a preferat să reintre, modest, în anonimatul din care un hazard îl scosese în calea noastră. Dar rolul lui în povestea aceea a fost deosebit și cu asta s-a revanșat din plin asupra hazardului. Există un mare specialist cu numele său în industria aerospațială; iar dacă acesta e Ionică al nostru de la V… (sunt toate motivațiile ca el însuși să fie), m-aș bucura la gândul că, poate, va descoperi rândurile de față și va afla, ca un târziu, dar meritat omagiu din parte-mi, ce contribuție anume i-a revenit în aventura noastră tainică, desfășurată însă la lumina zilei și în văzul tuturor. Și pentru faptul că dau în vileag peripețiile cu pricina, călcând o făgăduială solemnă, îmi cer cu umilință iertare; dar el va înțelege scopul în care am făcut-o.

Petre a apărut și el abia atunci, fiindcă pe drum se despărțise de noi, zicând că are să ne ajungă din urmă. A priceput totul de la cea dintâi privire, dar și-a încleștat dinții și n-a scos un cuvânt.

— Și mai voiam să-ți împrumut diseară o cravată! a dat glas Ionică, într-un târziu, unei unde de regret.

Am prins ideea din zbor; era o cale de rezolvare, ținând seama și de suspiciunile lui care aveau acum terenul propice să treacă de orice limită.

— Ionică, am spus repede, înghițindu-mi cu greu nodul din gât. Vreau să-ți propun ceva, dar să nu mă întrerupi până nu termin, bine? Eu și Petre avem ceva bani… Nu, te rog să mă asculți! Mai putem cere de la părinți… Ionică, mă lași să termin, sau nu? Și facem o înțelegere. Scrisă,

dacă vrei, deși cred că așa e jignitor pentru toți. O înțelegere ca între oameni. Peste patru ani termini liceul. Și din prima ta leafă, da? sau mai bine din chenzinele pe primele luni strângi banii ăștia și ni-i dai înapoi.

— Fii atent! a intervenit și Petre, cu liniștea și siguranța lui, mai convingătoare totdeauna decât aprinderea mea. Dăm întâi telefon acasă și cerem voie. Tu poți vorbi cu…

S-a oprit brusc, realizând printr-o intuiție fulgerătoare că dacă pronunță cuvântul „părinți” face o gafă, poate ireparabilă. Puștiul a înțeles însă.

— Au murit amândoi… în ’77, la cutremur. Eram încă mic și… N-o mai am decât pe bunica. Ea mă ține la internat în R… din pensia mea de urmaș și pensia ei după bunicul.

— Va să zică, dăm telefon imediat! a reluat Petre, grăbit, până să nu mai apuce el să se împotrivească. Și tu cu bunica n-ai cum lua legătura?

Era totuși un copil, și, într-o tensiune ca asta, nervii tot ajung să te lase. Ochii i s-au umplut de lacrimi și buzele, umflate și roșii, au început să-i tremure.

— Mi-e rușine! a mărturisit apoi, cu atâta candoare, încât nodul de adineauri mi s-a întors în gât val-vârtej, așa că nu-i de mirare că a trebuit să mă uit degrabă dacă nu s-a schimbat vremea pe afară.

Petre a cuprins în palme obrajii umezi ai puștiului.

— Mă, Ioane! a zis cu voce răgușită, ca după o noapte petrecută în ger (dar nu gerul era la mijloc, garantez eu!) Mă, Ioane, aș putea să-ți spun o grămadă de lucruri, care de care mai grozave, dar astea n-au nici o valoare între noi, așa-i? Uite totuși cum zic: dacă eu și Andrei ne-am fi pierdut bagajele și-am fi rămas numai cu ce-i pe noi, tu…

— Cum nu, mai e vorbă! a replicat convins Ionică, apoi cedând puțin teren. Poate… poate cel mai bine e să-mi dați cu împrumut. Mi-a oferit Andrei niște bascheți. Și la noi, la internat, când se duc în oraș, băieții mai au obiceiul…

— Bucuroși am face-o, firește! admise Petre. Dar, ia uită-te nițel la mine, și chiar la Andrei, care e oarecum mai

pirpiriu - dar totuși!... Păi te compari tu, un puști de-abia intrat într-a șasea cu doi ditamai băieții de-a noua? S-or purta ei umerii căzuți, dar cum să umbli în cămașa mea cu umerii la coate? Zău că mă faci să și râd! cu șalupele astea de bascheți, să-ți înnozi șiretul o dată cu degetele de la picioare?

Ionică zâmbi.

— Păi...

— Stai, că n-am terminat - vorba lui Andrielescu! Știi că așa îi spun eu când are idei deștepte: Gabrei Andrielescu. Drăguț, nu? Ascultă aici - ai cuvântul nostru de cinste că nimeni pe lumea asta, afară de părinții noștri, n-o să afle de la noi un cuvânt despre ce vorbim și ce facem acuma. E clar?

Și, înainte ca Ionică să aibă răgazul vreunei replici:

— Cu asta e bine că am sfârșit. Dăm fuga la telefon, pe urmă la magazinul universal, dar repede - fiindcă restul după-amiezii vreau să i-l dedicăm în exclusivitate lui Mișu Oniga.

— Mergem la directoare? am întrebat prompt, de la fereastră de unde urmărisem scena (ținându-i pumnii lui Petre).

— Adică, de ce? s-a împotrivit amicul meu. Avem vreo dovadă? Nu, copii! Am elaborat, venind încoace, un plan formidabil, în care rolul principal îl va juca dansul organizat diseară la discotecă.

*

Până la cină, tabăra avea program de voie. Și ne-am făcut voia în lege, colindând prin mai toate raioanele magazinului, după ce am vorbit pe scurt (dar cu mare folos) cu bunele noastre mame, care tocmai se întorseseră de la slujbă. Și bune au fost, cu adevărat și așa cum le știam, pentru că nu numai că s-au învoit pe loc cu planul nostru, ci ne-au mai dat și mulțime de recomandări și de

sfaturi despre ce, ziceau ele, e nevoie neapărat să-și cumpere Ionică. Ne-au expediat telegrafic și o sumă respectabilă, pe care am primit-o a doua zi, iar Petre, cu mintea lui plină de chibzuință, a avut inspirația să le ceară să o caute ele pe bunica puștiului, la telefonul unui vecin, și să-i explice cât mai convingător ceea ce Ionică anevoie ar fi fost în stare să spună.

Și uite-așa Oniga a zbârcit-o cu răzbunarea lui prostească. Dar despre cum avea de gând să ne revanșăm, Petre n-a spus nimic. Pe la ora patru m-a trimis însă pe mine în cameră, să curăț cum voi ști hainele de gală pentru seara la discotecă, iar lui Ionică i-a dat sarcina să-l țină pe judokanul centură-de-vinilin cât mai departe de propriul lui dormitor.

În toiul ultimelor evenimente uitasem cu totul de Laura, ceea ce mi se pare explicabil; ea însă descoperise o metodă infailibilă ca să-mi împrospăteze memoria - am găsit-o, la întoarcere, în cameră, făcând ordine cu aerul cel mai firesc, de gospodină a casei.

— Laura! am exclamat, cu un tremolo de efect care nu trăda chiar neplăcere. Cum... Ce cauți aici?

— N-avea grijă, că n-am venit să vă fur nimic.

Vorbea mult mai sprinten și mai cursiv decât data trecută, cu toate că nu și mai prietenos.

Ce-i drept, mormanul nostru de lucrușoare nu arăta deloc ispititor.

— De ce ne spionezi întruna?

— De ce nu le-ai spus băieților de mine?

— Le-am spus.

— Dar numai ce era împotriva mea. Le-am făcut o impresie...

— Adică ne-ai urmărit și acolo, la masă?

— Hai să curățăm hainele, că acuma se întoarce Petre!

Simplu și direct. Ca și când păscusem gâștele împreună de când ne știam. A luat un braț de rufe mânjit cu pastă de

dinți și a intrat în baie; a deschis apa și a început să le frece cu energic, dar nu m-a lăsat s-o ajut; mi-a trântit ușa în nas, după ce îmi adresase un gest poruncitor și plin de dispreț, cu semnificație limpede („Ieși afară!”). M-am apucat să răzui cu un cuțit crema de ghete întinsă darnic pe sacourile și pantalonii noștri cei mai buni „Ar fi bun un strop de neofalină”, mă gândeam.

— Fii serios! am auzit prin ușă glasul Laurei. Vrei să dai foc la tabără? Ce mai chimist, care nu știe că hainele au fibre de plastic și că electricitatea statică a acestora produce descărcări, iar neofalina…

— Ia mai termină cu dădăceala! am sărit ca ars (din fericire, numai la figurat!). Cine a zis de neofalină?

— Tu! Mai și minți? Sau n-aveai habar că obișnuiești să vorbești singur?

Nu obișnuiesc să vorbesc singur. Și, oricum, n-aș fi spus că sunt chimist.

Nu mai încăpea nici o îndoială că în povestea asta cu Laura erau mult mai multe lucruri necurate decât lăsase Oniga după vizita la noi în dormitor.

— De ce zicea directoarea că sunt pe lume oameni și oameni? turuia mai departe fata, nestingherită. Ce se înțelege prin asta?

— Că nu sunt toți la fel. Ce, în orașul vostru nu s-a auzit de așa ceva?

— Adică unii copii și alții bătrâni?

— Dacă ai venit să-ți râzi de mine, află că nu ți-ai găsit omul!

— Bine. Atunci fugi și caută un fier de călcat, că eu îmi isprăvesc treaba.

Am fost bucuros să o șterg. Simțeam nevoia să rămân nițel singur. Era ceva de făcut? Altceva decât să mă las în voia evenimentelor? De fapt, ce-i puteam reproșa acestei fete ciudate? Că era emisara plantelor, venită printre noi să ne spioneze? Haida de! Că se compromiteau ele să se dea în vileag ca să afle ce diferență e între oameni (adică

bătrâni și copii, auzi gogomănie!), când asemenea lucruri trebuie să le fi știut de mult! Atunci punea la cale vreun atentat? Cum, spălându-ne nouă rufele și împiedicându-mă să fac pe incendiatorul fără voie?

Mda. destule motive ca să ridici din umeri, ceea ce am și executat, cu toată vigoarea mea juvenilă.

Am căutat-o pe îngrijitoare cam vreo zece minute și până să iau fierul cu împrumut mai trecuseră, poate, încă cinci. Timp suficient, pesemne, pentru vrăjile acestei mici zâne bune (până la proba contrarie!), ca dovadă că am găsit, la întoarcere, dispărută orice urmă de pastă și de cremă și netezite absolut toate hainele, pe care Laura tocmai le așeza în diferite șifoniere și valize.

— Unde te-ai învârtit atât? m-a luat la zor. Credeam că ai dat bir cu fugiții. Du fierul înapoi, papă-lapte ce ești, că m-am descurcat cu îngrijitoarea vilei vecine.

Am înghițit în sec, prea zăpăcit ca să mai am replică. Și m-am supus. Pe drum, amărât și nedumerit cum eram, m-am lovit de un localnic care hoinărea, în dorul lelii, prin tabără, așa că, fără veste, ne-am trezit amândoi pe jos. Era un copilandru plin de bun simț, în sensul că nu s-a grăbit să mă acuze de agresiune premeditată și atunci, la o inspirație de moment, pe când îl ajutam să-și recapete poziția bipedă, i-am strecurat cu nevinovăție:

— Auzi? Pe unde stă în sat o puștoaică pe nume Laura? Venită în vacanță la mama mare?

— Laura? a repetat băștinașul, cu o dezinvoltură de copil bine dezghețat. Fii serios, că te-a dus de nas! Nu există picior de vreo Laura, nici în sat, nici în tabără.

— Măi, copile, ești sigur? l-am luat mai din scurt.

— Bravo, *hombre*[8]! s-a încontrat el. Crezi că trece pasare pe aici să nu-i dau eu voie mai întâi? Hai, că ești în urmă cu evenimentele, *man*[9]! *Hasta la vista*[10]!

---

[8] Omule - în lb. spaniolă (*n.a.*).

[9] Omule - în lb. engleză (*n.a.*).

[10] La revedere - în lb. spaniolă (*n.a.*).

Blestemate fie pe veci westernurile care ne leagănă copilăria! Mă băgase în cofă acest *muchacho* [11]. Dar ce să mai zic de domnișoară! Ardeam de nerăbdare să-i arunc în față vreo câteva (sute de) vorbe bine simțite, însă firește că n-am avut norocul, fiindcă, la întoarcere, ia-o de unde nu-i!

Înseamnă că venise în tabără și nu la bunici, e clar! Și mai înseamnă că mi-a dat un nume fals, cum bănuisem. Și, dacă stau strâmb și judec drept, nu-i exclus ca ea să-i fi făcut figura lui Oniga, azi dimineață, în râpă. Și de-asta a venit să ne dreagă hainele, că o mustra conștiința; și de-asta m-a auzit când vorbeam la cantină, pentru că mânca acolo; și de-asta ne-a urmărit, pe geam, în birou la directoare, nu cumva să spunem că fusese și ea în crângul de fagi; și de-asta știa cine suntem (ne recomandasem colegilor de masă, la prânz) și ce sarcina mi-a dat Petre pentru după-amiază.

— O lămâie și-un ou crud! Iute, nu sta!

Auzisem de multe ori frumosul cântec „Trei lămâi și trei gutui”, dar de varianta asta modernă n-aveam habar. Și cine credeți că mi-o fredona la fereastră? Personajul de mai sus, Petre adică. Mi se păruse mie, sau de la o vreme toată lumea simțea îndemnul să facă instrucție cu subsemnatul? Și culmea că sus-numitul o lua el însuși în serios! În fine, ordinul nu se discută; am scotocit prin rucsacul cu de-ale gurii („Nu că nu le-ar da destulă mâncare, se justificaseră cele două mame una față de alta, dar unii sunt în creștere mai mult ca alții și le trebuie anumite vitamine.”) și am scos obiectele cerute. Furia lui Oniga fusese oarbă de-a binelea, fiindcă, am constatat pe urmă, nici rucsacul cu pricina nu scăpase neatins.

— Și curăță, curăță, că te prinde noaptea! Dar să nu faci treabă de mântuială, că o să râdă lumea de noi, nu de Oniga, și-am încurcat-o!

Curat Cenușăreasă! Avusesem parte și de zâna bună. Mai rămânea să mă duc diseară la bal într-o toaletă atât

---

[11] Băiat - în lb. spaniolă.

de splendidă, încât nimeni să nu recunoască, în frumusețea mea orbitoare, pe umilul și nedreptățitul ștergător de pete de pe textile, fie acestea din urmă din fibre sută la sută naturale sau în amestec cu poliesteri. Și, din greșeală, în graba plecării, aveam să încalț în piciorul drept una dintre șalupele lui Petre, iar aceasta, în ritmul suav de break, avea să-mi iasă pe neobservate, poposind drept în nasul reginei balului. Și eu, de rușine, aveam să fug, țopăind grațios în stângul, ca la șotron, tocmai când bătea toba mare de miezul nopții. Pe când regina, dezmeticită cu greu, nu de pe urma durității, ci a altor atribute ale șalupei, care îi afectaseră respectivul nas, va da sfoară în țară să-i fie adus ipochimenul fără întârziere, ca să-l… Aici visul meu s-a despărțit în două posibilități, la fel de pline de suspans: 1. să-l ia de bărbat; 2. să-l vâre și pe el cu nasul propriu în baschet.

4

Adevărul e că seara a decurs mai spectaculos și mai tulburător decât îmi închipuisem. Dar să o iau pe rând.

Din banii noștri de buzunar cumpărasem pentru Ionică vreo câteva dintre obiectele strict necesare, astfel încât băiatul putea merge la dans într-o ținută mai mult decât decentă, cu o cămașă albă impecabilă, cu guler modern, încheiat cu năsturași peste o cravată bleumarin și bordo, ce se asorta grozav cu uniforma periată și călcată la rândul ei, încât avea chiar o anume eleganță. Pantofii, luați tot atunci, - negri, din piele moale, lucioasă, îi întregeau ținuta; și așa, mândru de felul cum arăta, fericit că ieșise din impas, dornic de petrecerea asta care era poate cea mai însemnată din câte numărase viața lui și sigur de sine în tovărășia noastră, am descoperit cu satisfacție că orice fată, oricât de mofturoasă, ar fi avut motive întemeiate să-l prefere altor parteneri de dans.

Ne-am pus și noi hainele de ceremonie, cum se zice, alese în așa fel, încât să ne confere prestanță și sobrietate; adică tocmai invers - ne dăscălea Petre - de cum avea să arate Oniga („Pentru că băiatul ăsta trăsnește toată ziua a colonie, și, când veneam de la directoare, mi-am permis să-l trag de limbă pe un coleg de-al lui de cameră; așa că știu foarte bine ce-i conține garderoba și, mai ales, trusa de cosmetice. Că de astea are cu grămada, ba chiar mai multe decât își închipuie.”).

— Auzi, Andreiaș? m-a luat Petre la rost pe când ne îmbrăcam. Pretinzi cumva că ai făcut asta cu mâinile tale?

Și a privit bănuitor și chițibușar la sacoul și pantalonii lui, apoi la sacoul și pantalonii mei, sclipitoare toate de curățenie.

— Ce importanță are, *hombre*? m-am grozăvit eu.

— Aha! Va să zică, ne ținem mai departe secretos. Față de prieteni! și s-a întors spre Ionică, luându-l drept martor și asociat. Bine, *hombre*! Dar o să ai tu nevoie de noi, prevăd că, poate, chiar în seara asta, și-atunci să nu-ți pară rău că te-ai ascuns!

Umerii mei abia așteptau să-și facă datoria, ca totdeauna, așa că i-am ridicat cu multă nepăsare.

Sala de dans era arhiplină. O mulțime de boboci, de puișori cărora le-au dat primele tuleie, gen Ionică, și tineri, colea, în puterea cuvântului, ca noi doi, ba chiar oleacă mai răsăriți, prin clasa a douăsprezecea. Iar în materie de fete la fel.

O pereche drăcoasă (băiat și fată, frumușei amândoi, debordând de veselie și de antren, cocoțați pe un podium înalt de aproape un stat de om) făcea pe disc-jockey-i, și, cu atâta succes povesteau anecdote de bun gust în pauza dintre melodii, încât mai că așteptai să se termine iute discul ca să-i poți asculta din nou. Cum îi descoperise directoarea, din prima zi a șederii în tabără, nu-mi închipui, afară doar dacă nu-și folosise, și în cazul lor,

fișierul atât de bine dotat cu datele la zi despre copiii minune din toată țara.

Pe lângă alte daruri de la natură, Petre îl mai are și pe acela de mare dansator - lucru care nu le-a scăpat, desigur, partenerelor lui încă de la primele tururi pe ring; iar acestea trebuie să-și fi împărtășit impresiile prietenelor lor, așa că, după numai vreo jumătate de oră, un grup constant de frumuseți reveneau pe rând în brațele lui curtenitoare; ba chiar, ca să ne mențină și pe noi în focul petrecerii, el ne mai punea să-i fim locțiitori, fără strălucirea lui, se înțelege, dar fiind toți veniți să ne distrăm, fetele nu făceau nazuri.

— Atenție la ușă! ne-a aruncat Petre deodată, când petrecerea era mai în toi.

În clipa aceea, muzica s-a întrerupt, la jumătatea unei măsuri. Toată lumea s-a oprit, nedumerită. Un reflector puternic s-a îndreptat spre intrare, orientând privirile tuturor și încadrându-l pe Mishuni, care tocmai apăruse în cadrul ușii și clipea întruna, orbit.

— Dragi colegi de tabără! ciripi fata de pe podium. Vă rog să remarcăm prezența printre noi a unuia dintre cei mai deosebiți componenți ai seriei noastre, renumitul Mihai Oniga!

Derutat mai întâi de această primire neașteptată, Oniga și-a



revenit la moment și a intrat în rol, salutând entuziast, cu mâinile împreunate deasupra capului, ca boxerii pe ring.

— După cum cu toții am auzit azi-dimineață pe platou, Mihai pare a fi un eminent polisportiv! continuă fata. Și cu toate că dansul nu se numără printre probele de sport, decât în cazul patinajului și al înotului artistic, Mihai e convins că se va descurca, chiar dacă nu a abordat această disciplină pe terenurile de întrecere. Permiteți-mi să mai remarc că și costumul ales de el pentru seara aceasta e la fel de neobișnuit ca însuși purtătorul lui. Aș fi impresionată dacă Mihai m-ar accepta drept parteneră la primul dans.

În aplauzele asistenței (din care asistență, o parte luase lucrurile în serios, iar alta bănuia că la mijloc e o glumă și se amuza cu anticipație), Oniga și-a făcut loc plin de aroganță prin mulțime și a schițat spre fată o reverență aproximativă, rotindu-se ca un păun. Și chiar de păun îi era înfățișarea: „pantalonii roșii, evazați până la bombeul pantofilor, haina din lamé auriu, cămașă neagră cu jabou și papion alb. Iar părul, răsucit în bucle savante, stându-i țeapăn pe creștet, unde îl făcuse să încremenească o baie de fixativ.

Petre a clipit șmecherește spre noi:

— Ați văzut ce bine a adus-o din condei?

Se înțeleseseră dinainte, afurisiții! - și cuvintele fetei erau absolut echivoce, pentru că poți ieși din comun și în sensul rău al cuvântului, iar laudele la propria adresă reproduceau, neutru, doar frazele lui Oniga însuși.

— Și nostimada abia urmează!

Perechile din sală eliberaseră în centrul ringului o suprafață cam cât platforma unui camion, unde fata se dezlănțuise într-un *robot dance* cu totul remarcabil, lăsându-l la o poștă în urmă pe Oniga, care improviza penibil între *rock* și *charleston.*

— Ăsta e omul, vedeți? murmura Petre, ca un muzeograf conștiincios în fața unui exponat extravagant. La treabă - cu improvizații, la răutăți și laude - cu aplicație și pasiune.

Reflectorul îl urmărea fără crutare pe sărmanul băiat și deja primele chicoteli răsunau timid pe ici-pe colo, când un țipăt bine modulat al fetei, lunecând magistral de la uluire la oroare ne electriză pe toți. Dansul se opri, muzica de asemenea. În tăcerea adâncă așternută în discotecă, asistarăm la un fenomen care mi-a tăiat răsuflarea și mie, avizat întrucâtva cum eram, ca să nu mai vorbesc de candidul Ionică.

Mihai Oniga îmbătrânea cu o repeziciune demențială. Fruntea, bărbia, obrajii i se brăzdau de sute de riduri mărunte, întrețesute ca o plasă fină, adâncindu-se de la clipă la clipă în zbârcituri adânci, buzele i se adunau, foanfe, ca la moșnegii fără dinți, o gușă creață îi atârna moale sub maxilar - făcându-l, toate, de nerecunoscut. Singura identitate posibilă, dar pentru ochiul expert al unui cinefil, îl asemuia ca două picături de apă cu eroul din *Odiseea spațială* a lui Kubrik - știți, David, cel care, intrat în lumea îndepărtată a obeliscului de granit, trăiește într-un alt spațiu-timp, unde în câteva ceasuri ajunge la o vârstă matusalemică.

Rumoarea din sală (râsete anemice, amestecate cu multe exclamații de surprindere, de milă) și privirile ațintite cu stupoare asupra lui l-au prostit de-a binelea pe „campionul” serii, despre care în cel mai fericit caz se putea spune că nu înțelege nimic. De aceea, când partenera l-a tras de mână, a urmat-o cu mișcări de automat, suind pe podium în urma ei.

— Dragi colegi, a fost numai o glumă! anunță fata, cu aplomb. Mișu Oniga are un obicei care nu-i șade bine, nici ca băiat și nici la vârsta lui: folosește tot felul de loțiuni, creme, fixative și parfumuri, crezând poate că asta îl face mai interesant. Cineva, dornic să-l dezvețe de mofturile astea fără rost, i-a amestecat pe furiș în crema de față un

compus astringent, dar nevătămător. Iată cheia misterului! Cu puțină apă călduță și cu săpun, Mișu își va recăpăta înfățișarea de om ca toți oamenii. Nu te superi, Mișule, așa e?

Sub imperiul acestei revelații catastrofale, Oniga își duse mâinile la față și începu să-și întindă pielea în toate direcțiile, acompaniat de tunetele de râs ale sălii. Fardul de paiață nu lăsa să se vadă dacă roșise, dar am bănuit că această reacție, în sfârșit sănătoasă, avusese loc, deoarece urechile îi semănau cu două creste de cocoși înfuriați. Când își dădu seama că, tot trăgându-se de obraji, continuă să amplifice spectacolul oferit fără voie, porni să coboare în goană, dar fata îl prinse viguros de umăr și cu mâna liberă ceru să se facă liniște.

— Un moment! reluă ea. Celor ce socotesc că gluma noastră ar fi de un gust îndoielnic și cam nelalocul ei le precizez că Mișu are și o altă apucătură, mai rea și mai periculoasă. Anume, se răzbună pe cei care nu-i sunt simpatici intrând clandestin în camerele lor murdărindu-le hainele cu cremă - de data asta de ghete - sau tăindu-le în bucăți cu lama. Ce vreți, slăbiciunea lui sunt articolele de cosmetică. Să mă aștept să-mi faci și mie una ca asta, Mișule? Sau, de ce nu, tuturor copiilor de aici, fiindcă de acum înainte n-o să ne mai iubești?

Cu o viteză la care contribuise bruma de sport practicat în viață, Oniga și-a dezbrăcat haina, lăsând-o zălog în mâna fetei, și s-a năpustit vijelios spre ușă, pe un culoar creat de copiii la fel de iuți. Și muzica s-a făcut auzită din nou.

*

Nu știu de ce, dar după toate astea n-am prea fost din cale afară de fericit. Asistența, în păr, cerea, prin aplauze sacadate, numele autorului acestei farse, însă fata, respectând promisiune, a refuzat să-l divulge. Mi s-a

părut, însă, că va fi de ajuns să fim priviți mai atent și masca ambiguă a anonimatului n-are să ne mai apere. Meritase Oniga lecția? În sufletul meu eram convins că da. Alții, mai hotărâți sau mai puțin îngăduitori, l-ar fi obligat să-și plătească stricăciunile. Fiindcă ce vină avusese, de pildă, Ionică să i se facă paguba aceea, atât de însemnată pentru el? Și, totuși, parcă mai bine ar fi fost să nu ne amestecăm în ce se întâmplase.

Petre n-a comentat cu noi nimic. Poate îl încerca aceeași stare de spirit; mi-ar fi plăcut (dacă e o plăcere în asta) să-l știu tulburat de asemenea nemulțumiri. Dar nu-l puteam întreba. Și el a continuat să danseze, imparțial, cu grupul lui de fete, secondat de un Ionică vesel, lipsit de frământări, ca unul care se răcorise și care se încredințase, trup și suflet, autorității noastre, inclusiv în latura ei justițiară. Mie, însă, mi-a trecut pofta de dans. M-am învârtit pe la marginile sălii, am ieșit la bufetul din hol, să beau un pepsi, m-am dus și pe-afară, în noaptea călduță ce părea răcoroasă după zăpușeala produsă înăuntru de agitația zecilor de perechi.

— Mă cauți?

O căutasem, fără să mi-o mărturisesc nici mie. Pentru prima oară între mine și Petre apăruse ceva străin și supărător, ceva neînțeles și nepotrivit, despre care trebuia să stau cu altcineva de vorbă.

— Ești necăjit. Hai înăuntru, să ascultăm muzica. Asta o să ne prindă bine amândurora.

Am vrut s-o iau de mână. Nu ca un cavaler cuceritor, ci pentru a-i simți mai bine prezența. S-a smucit scurt, lovindu-mă peste degete. N-am insistat. M-a dus lângă o boxă care vibra și scheuna îngrozitor în ritmul muzicii, la picioarele podiumului, într-un colț unde nu ne puteau zări Petre și Ionică. Era un șir de scaune libere acolo, refuzate de toți din cauza poziției prea dosnice și a gălăgiei infernale. Laura s-a așezat cu capul sprijinit de perete, ascultând neclintită, ca în transă. Nu i-am vorbit, nu știam

cum să-i spun despre cele întâmplate, iar decibelii tot ne-ar fi împiedicat să ne înțelegem. Lumina era mai degrabă săracă, așa cum cer „regulile” discotecilor, și pâlpâirea stridentă a nenumăratelor stroboscoape nu făcea decât să-ți strice și bruma de vedere de care te mai puteai sluji. Dar asta nu m-a împiedicat s-o privesc pe Laura în voie, detaliindu-i profilul milimetru cu milimetru, părul adus mereu în două cozi pe piept, urechea mică și roză, ascunsă pe trei sferturi între zulufii subțiri, ca într-un abur întunecat.

— Ce te întristează? i-a răsunat deodată glasul, absolut distinct printre vibrațiile demențiale ale difuzoarelor.

— Am pus la cale o farsă…

— Mișu, sau cum îl cheamă, o merita.

— A fost o viclenie. I-am înșelat buna credință. Asta e urât, știi? Tot ce-i drept trebuie să fie și frumos. Altfel pedeapsa se transformă și ea într-o vină.

S-a întors și s-a uitat la mine, îngândurată, fără un zâmbet.

— Pe lume sunt oameni și oameni! a repetat vorbele directoarei. Mișu gândește altfel decât tine.

A spus-o ca și cum știa precis gândurile lui Oniga din clipa aceea.

— De când e lumea lume a fost așa! m-am trezit vorbindu-i foarte serios. Oameni buni, oameni răi. Drepți - nedrepți. Iubiți - urâți. Binefăcători - răufăcători. Necazul, sau poate fericirea, e că unul și același ins poate fi în mai multe feluri. Un om drept face, dar fără să vrea, o nedreptate. Însă și un ticălos e în stare, uneori, de o faptă bună. Și fără asta ar fi cumplit. Ar însemna ca de la prima abatere să fii scos în afara vieții, să n-ai putința nici unei îndreptări.

Vorbeam, în sfârșit, și nu pentru ea, ci să-mi liniștesc mustrările de cuget, dar ea îmi sorbea cuvintele, cu ochii țintă în ochii mei, până am ajuns să plutesc solitar în apele

violet-albastre, cufundându-mă în adâncul lor, la o stranie chemare de naiadă…

— Scos în afara vieții… a murmurat. La cutremurul din ‘77…

Căuta, lacomă și înfrigurată, un înțeles dincolo de puterea ei de înțelegere.

— Nu mă gândeam la moarte, i-am spus. Se zice că sunt lucruri mai rele chiar decât moartea.

Și-a reluat poziția de mai înainte, stând neclintită; asculta muzica sau prefira prin minte vorbele mele? Mai curând a doua presupunere a fost valabilă, pentru că, la sfârșitul melodiei, Laura a continuat să rămână absentă; și eu, pe nepusă masă, mi-am amintit că promisesem să-i zic vreo două, fiindcă mă mințise cu vizita ei la bunici - dar mi se părea atunci atât de fragilă, atât de vulnerabilă, că n-am avut inimă să-i fac reproșuri. Și iar mi-a venit ideea despre plante, apoi mi-a dat prin cap un plan grozav: să o urmăresc pe fată la plecare. Doar o să înnopteze undeva, în sat ori în tabără, și așa o să mă dumiresc ce hram poartă și o să fiu măcar mai liniștit.

Timpul trecea pe nesimțite; discurile se succedau fără întrerupere (genul acesta de distracție nu cunoaște pauzele, fiindcă nu e nevoie de odihnă pentru orchestră). Laura nici nu clipea; să nu fi avut ochii deschiși, bănuiam că doarme. Ionică și Petre, ascunși întruna vederilor mele, probabil uitaseră de mine, sau mă căutau fără succes. O singură dată ne-a deranjat cineva, un dansator rătăcit prin ungherul acela și care a ținut să o invite pe Laura pe ring, dar inerția ei l-a convins mai repede să-și ia tălpășița, decât asigurările date de mine că „domnișoara nu dansează”. Și deodată, când mă așteptam mai puțin, domnișoara a intrat în agitație, ca un robot pus în mișcare de la distanță; s-a ridicat de pe scaun, m-a privit cu obișnuita ei răceală și mi-a declarat sec:

— Mă duc la culcare.

Nici „noapte bună”, nici „la revedere”, cum se spune. Și-a făcut loc sprintenă printre perechile de pe ringul de dans și a dispărut pe ușile larg deschise. Am pornit abia atunci pe urmele ei, grăbindu-mă să n-o pierd; ajuns afară, m-am tras în umbra compactă dintre discotecă și sala de mese, rotindu-mi ochii, ca un cameleon, să o descopăr cât mai era vreme. Și am descoperit-o, la lumina violacee a unei lămpi cu vapori de iod, se îndrepta grăbită spre sat. Lăudărosul *muchacho* era un găgăuță… sau îmi turnase gogoși, și găgăuță era cine-l crezuse.

Am mărit pasul. Era trecut de zece, foarte curând discoteca avea să se închidă și n-aș fi vrut să ajung în cameră cu mult după prietenii mei și să răspund interogatoriului lor încrucișat. Laura mergea cu viteză în creștere, silindu-mă la un veritabil marș în forță. Ulița era pustie dar ceea ce mi-a ușurat sarcina a fost frenezia care a cuprins toți câinii așezării, puși să latre cu atâta nădejde, de parcă satul ar fi fost luat cu asalt de o companie de fiare sălbatice, alcătuită dintr-un pluton de lupi, unul de mistreți și altul de vulpi, plus vreo zece urși pe post de grupă de mitraliere. În acest cor, la care se mobilizase întreaga suflare canină, preluând din zbor partida solo, fără complexele notelor false și ale ieșirii din ritm, pașii mei nu mai produceau nici un zgomot, de parcă aș fi avut la tălpi pernițe de pisică.

Și, la a treia intersecție de drumuri, stupoare! Vulnerabila și firava Laura a cotit la stânga, pe podul peste râul V… a trecut în trombă dincolo de ultimele case și s-a avântat voinicește în pădure. Pe cărarea cu marcaje turistice, unde umblasem și noi azi dimineață. Iartă-mă, *gaucho* de bună credință și atotștiutor! Dacă mai scap de aventura asta, îți iau o ciocolată cu alune… Adică, de ce *dacă* mai scap? E chiar nevoie să bat un ceas de drum, prin bezna din pădure, ca să constat ceea ce știu de pe acuma?

M-am oprit, parcă izbindu-mă de un zid nevăzut. Buna mea prietenă, spaima, a scos capul din ungherul unde o

ferecasem, credeam eu, pe vecie și mi-a tras un sărut zdravăn, care m-a înfiorat mai abitir ca odinioară în seră. Ce naiba, nu lătraseră câinii doar ca să se afle în treabă și nici nu-i apucase din senin; când am ieșit de la dans, fuseseră liniștiți. Și dacă Laura - cât o fi fost ea de cumsecade în după-masa asta (și cumsecădenia ei nu fusese oare contrafăcută, când aveam atâtea dovezi că nu mă poate suferi?) - dacă Laura mă atrage într-o cursă, acum, când s-a convins că nu le-am vorbit lui Petre și lui Ionică în detaliu despre ea, deci sunt singurul care știu cine e cu adevărat? Dispariția inexplicabilă a tânărului Andrei Gabrielescu - știre de fapt divers și atât.

Îmi mergea mie mintea ce-mi mergea, dar picioarele i-au luat-o înainte, pentru că n-am terminat bine raționamentul, și m-am și pomenit în fața vilei noastre. Am intrat în cameră (convenisem să lăsăm cheia în ușă, ca să nu ne așteptăm unii pe alții) și am aprins iute lumina. Îmi închipuiam cum Laura urcă poteca practic invizibilă dintre brazi (dar de ce s-o urce? când n-o mai vedea nimeni, a pornit-o în zbor, sub înfățișarea ei adevărată, de biound) și o dată ajunsă la râpă plonjează printre fragii cocoșați - care se și scutură de crengi și de frunze, redevenind la rândul lor o puzderie de biounde și-i trag emisarului o săpuneală de-i merg fulgii, pentru că și-a ratat misiunea.

5

Aveam apă fierbinte. Am deschis robinetele și am lăsat să se umple cada, dezbrăcându-mă între timp pe fugă - dar tot nu scăpăm de fiorii de gheață de pe spate. M-am vârât în baie cu dinții aproape clănțănind, iar când am auzit ușa dinspre coridor deschizându-se, am zis că mi-a sunat ceasul. Era însă Ionică, întors când se dăduse semnalul de plecare, de la discotecă, mirându-se că nu e și Petre cu mine, fiindcă îl văzuse ieșind de aproape un ceas.

— S-o fi dus să-l țină sub ochi pe Oniga, să nu facă ăla iar vreun pocinog! l-am liniștit. Nu vrei și tu o baie?

Trebuie să fi avut o figură foarte expresivă; puștiul s-a uitat cu coada ochiului și a zis repede:

— Nu, că n-am transpirat.

— Vino atunci să te speli! l-am îndemnat recunoscător. Că nu mă deranjezi!

Simțeam nevoia aprigă a unei prezențe lângă mine.

— Cum ți-a plăcut astă-seară? mi-a improvizat Ionică o conversație, cu gura plină de pastă de dinți.

— Minunat! i-am răspuns, dornic să nu mă gândesc decât la dans.

— Și eu zic. Dar ce părere ai de Oniga? M-a uns la inimă! Ce chestie, cu crema aia de l-a zbârcit într-o secundă! Teribil, Petrișor acesta! O să-i cer rețeta, s-o fac și eu la internat.

Neliniștea mă împungea în coșul pieptului mai puternică decât frica. Și n-am mai avut răbdare, deodată, să ascult palavrele lipsite de griji ale puștiului.

— Fugi și te culcă! Vin și eu imediat!

Era atât de obosit de eforturile și emoțiile de peste zi, încât, până să golesc eu cada și să o curăț și până să mă șterg și să-mi pun pijamaua, adormise. Cu un oftat din rărunchi am stins lumina și m-am lungit în patul meu. Prin geamul deschis, cu perdelele umflate arar de vânt, a pătruns luna răsărită de după culmea muntelui. Și tot atunci ușa s-a mișcat în balamale fără zgomot și, înainte să mă ridic în capul oaselor, Petre era în odaie. Mi-a făcut un semn cu degetul la buze, arătând spre Ionică și a început să se dezbrace tiptil **- h**ainele îi erau pline de ace de brad uscate, pantalonii și pantofii înnoroiți. L-am întrebat în șoaptă:

— Ai fost în pădure?

— Ți-am spus că o să ai nevoie de mine! mi-a replicat, punându-și pijamaua cu mișcări leneșe, pline de oboseală.



— Singur? am făcut, uluit și stupid.

— Numai la întoarcere. Că încolo m-am dus cu prietena ta.

— Până la râpă?

— Văd că știi bine.

Patul a gemut înăbușit sub greutatea lui, Petre s-a întors pe o parte și pe alta, așezându-și culcușul. Se răzbuna pentru tăcerea mea de până atunci, întârziind sau refuzând să-mi vorbească?

— Aveam de gând să-ți spun tot. Chiar în seara asta! l-am asigurat și nu mințeam. Am tras o sperietură cum nu-ți închipui.

— Te cred! a răspuns el. Veneam la treizeci de pași în urma voastră. Ca să nu ți se întâmple vreun necaz.

Adică să nu cred că o făcuse din lipsă de delicatețe. Și cu asta nu mai am ce zice.

— Cum ai avut atâta curaj?

— De mic nu mi-a fost frică de întuneric.

A tăcut o vreme, poate retrăind ce i se întâmplase, poate pregătindu-și povestirea. N-aș fi vrut să-l mai zoresc; știam că acuma, orice ar fi, o să aflu, iar după întoarcerea lui, spaima nu mă mai iubea atât de năbădăios.

— Dar ea nu și-a dat seama? am fost învins însă de curiozitate.

— Nu m-a lăsat să bănuiesc! a șoptit Petre. Eram convins, ca și tine, că lângă râpă se duce, așa că n-am mers prea aproape în urma ei, să nu mă dau de gol. Noroc cu câinii, că se auzeau până acolo, de nici eu nu-mi simțeam pașii. Și, când au contenit cu lătratul, ajunsesem tocmai bine în partea de râpă dinspre sat; o dată am simțit că picioarele îmi fug ca într-o groapă, în noroi, și-am dat cu mâinile de un trunchi neted de la un fag. Atunci am stat în loc, pentru că din văioagă, dinaintea mea, răsuna glasul fetei. Vorbea de una singură, oprindu-se din când în când, parcă ar fi ascultat ce-i spunea altul, dar pe acel altul eu

nu l-am prins, cu toate că mi-am întors capul și-n stânga și-n dreapta, doar l-oi auzi.

— Și ea ce zicea?

— Păi, multe să știi că n-am priceput, că era cam depărtișor, și-apoi nu țipa în gura mare, mai mult scotea, ia așa, ca un mormăit, ca un plânset și șopocăia. Că mi-a fost milă, să-ți spun drept, mai că-mi venea să cobor și s-o trag afară de-acolo.

Era emoționat, nu glumă; niciodată nu folosise, într-un timp așa de scurt, atâtea ardelenisme.

— Și până la urmă ce-ai auzit, omule?

— Lucruri cam fără noimă: „Pe lume sunt oameni și oameni... Se cuvine să trăiești drept printre semenii tăi... Un om drept poate face, fără să vrea, o nedreptate...”

M-am ridicat, ca împins de un arc, și m-am așezat pe marginea patului. Mă luaseră amețelile. Petre s-a neliniștit și, dintr-un singur salt, a fost lângă mine. O clipă am rămas încremeniți, am avut luciditatea și răbdarea să așteptăm, să nu se fi trezit Ionică. Dar băiatul, obișnuit cu agitația de la internat, nu era sensibil la zgomote.

— Să nu crezi că născocesc ceva! m-a prevenit Petre, neștiind cum să mă liniștească.

— Ce tot spui? i-am replicat febril. Laura a reprodus frazele de azi-dimineață ale directoarei despre Oniga.

— Tu ai dreptate! m-a întrerupt amicul meu. Mă tot munceam să aflu de unde-mi sunau așa cunoscut.

— Iar pe altele i le-am zis eu, acum trei ore la discotecă. Fii atent aici!

Și i-am povestit tot ce era în legătură cu fata. Tot - de la întâlnirea noastră în râpă, la felul cum ne-a spionat pe geamul cabinetului directoarei, cum ne-a curățit hainele în timp record, cum discutasem cu ea despre lume și despre oameni. Petre m-a ascultat tăcut și, după ce terminasem, a mai stat iar așa o vreme, căutând parcă să nu-i scape nimic din ce era de priceput.

— Înseamnă, a șoptit într-un târziu, că Laura vrea să convingă vegetația să intre în legătură cu noi. Altfel nu se explică vorbele ei. Și dacă-o convinge, probabil tu ai să fii ales pentru primul contact.

Am tresărit, ca mușcat de un șarpe. Mă așteptam la orice, în afară de asta.

— Eu?

— Crezi că nu ești destul de bun?

— N-aș face față...

Petre mi-a căutat mâna și mi-a strâns-o pentru a mă asigura de sprijinul lui. Trebuie să fi arătat ca niște caraghioși perfecți amândoi, cu solemnitățile, crispările și muțeniile noastre de novici într-ale adolescenței în care intram; dar ce intensitate a prieteniei, ce încredere și spaimă față de ceea ce ni se întâmpla!

— Sunt multe semne care îmi sprijină ipoteza. Tu ai fost sondat cerebral și tot tu ai descoperit-o pe Laura. I-ai simțit prezența, fără ca eu și Oniga să realizăm ce se petrece, așa-i? Iar fata chiar atunci se întrupase, din bioundele vegetale, smulgându-le fagilor înconjurători ultima fărâmă de vlagă; din care cauză ei s-au și strâmbat atât de nefiresc. Au fost, iarăși, un loc și un timp alese cu grijă, tot astfel cum și căderea acolo a lui Oniga era premeditată, ca să ne atragă la râpă fără a ne trezi suspiciuni. Se și explică, de altfel, pentru ce, în cădere, marele alpinist nu și-a clintit nici măcar un fir de păr.

— Vrei să spui că ea, tocmai atunci...

— Iată de ce nu putea să meargă, iată de ce ai scos-o în brațe din cercul vrăjit, iată de ce te-a cuprins acea nefirească oboseală.

Vorbea cu înflăcărarea făuritorului de fantastice ipoteze și eu fremătam de emoție și nerăbdare, ca la urmărirea unui teribil film de aventuri. Același amestec de intuiții fine și cârpăceli grosolane, ca mai de mult, în seră - dar destul ca să ne cuprindă exaltarea: noi doi să ajungem puntea de legătură între civilizații!

— Dacă ne-a reprodus cuvintele, Laura trebuie să aibă încredere în noi! am afirmat, sigur de mine. Ei, am să mă folosesc de încrederea asta și am s-o determin să se dea de gol. E cazul să acționăm și noi într-un fel. O să facem un plan, să vedem cum o putem determina…

Capitolul III

1

Un plan. Laura avea să devină, și din partea noastră, subiect de experiență. Ca un cobai însuflețit, dar lipsit de… suflet. Și eu însumi propusesem neghiobia asta.

I-am revăzut în minte fața delicată și prelungă, ochii trași spre tâmple, grei parcă de prea mult albastru, degetele subțiri ce mă arseseră atunci în crâng ca o suflare de gheață. Mi-o imaginam tânguindu-se pe întuneric, în râpă - de singurătate, de suferință… Și eu, primul care o descoperisem, care o văzusem luptându-se să se smulgă din cercul blestemat al copacilor, primul care ar fi trebuit să-i înțeleg nevoia de ocrotire cerusem să facem un plan. Ca să o chinuim și mai tare smulgându-i cu forța secretele.

Petre izbutise să adoarmă, într-un târziu; eu însă nu-mi găseam odihna, patul devenise prea strâmt, cearșafurile mă ardeau, somnul îmi fugise cale de-o poștă. Frumoasă purtare, Andrei Gabrielescu! Ai adulmecat ocazia să faci pe eroul și nu-ți mai pasă de nimeni. Mai bun decât Oniga, tu? N-ai avut nici bruma de curaj să o însoțești pe fată, lașule!

Zorile m-au găsit cu cearcăne. Când s-a dat deșteptarea, mi-am zis, cu un umor de doi bani, că bine ar fi să-ți trebuiască doar un asemenea semnal ca să ajungi deștept. Petre mi-a aruncat un „bună dimineața” mahmur și s-a închis în baie, de unde n-a ieșit până la ora gimnasticii de înviorare așa că eu și Ionică am renunțat, prin forța împrejurărilor, la toaleta matinală. Încă marcat de ziua precedentă, nici puștiul nu era de o vioiciune grozavă, de aceea n-a fost atent la acreala mea și ursuzenia lui Petre.

Colac peste pupăză, cerul era doldora de nori - cu alte cuvinte, adio programe sportive în aer liber.

În drum spre cantină, când Ionică se amestecase printre copiii ce coborau domol panta pietruită, m-am apropiat o clipa de Petre.

— Știi, a mormăit amicul meu, cu ochii în pământ, m-am gândit la planul de care ziceai.

— Nu mai vreau nici un plan! l-am întrerupt în grabă.

— Nici eu! mi-a răspuns. Nu e cazul…

Nu știu dacă aveam motive să ne bucurăm de hotărârea asta. Nu ne-am bucurat. Iar când, după ceai, directoarea ne-a trimis din nou vorbă că ne așteaptă în biroul ei, ne-am dus cu niște fețe de condamnați la eșafod.

— Ce-i cu voi? ne-a întâmpinat tânăra directoare a taberei, strângându-ne mâna ca unor cunoștințe vechi. De ce sunteți așa abătuți? Vă e teamă de răzbunarea lui Oniga?

— Am cam sărit peste cal! s-a strâmbat Petre. Nu mi-am închipuit că Iulia, prezentatoarea de la discotecă are să dea în vileag povestea cu hainele. I-o spusesem doar ca să ne ajute.

— Și n-a fost adevărat? se încruntă directoarea.

— Vreți să vă arăt cămășile? interveni, bătăios, Ionică, dornic ca totdeauna de dreptate și adevăr.

— N-avem dovezi! am crezut de cuviință să adaug. Dar cine altul decât el o putea face?

— Drept să vă spun, i-ați replicat tare și pe merit. Și mie, personal, zău dacă nu mi-a plăcut. Oniga a simțit-o din plin, dovadă că nu mai îndrăznește să vă reclame. De altfel, să am dovezi, l-aș exclude pe loc din tabără și l-aș pune să plătească daunele. Apropo de asta, e drept să primiți o despăgubire. Și tot drept e să v-o dau eu, fiindcă răspund de ce se petrece aici, bun sau rău. La cât se ridică paguba?

Și eu, și Petre ne-am uitat la Ionică, singurul autorizat să răspundă, de vreme ce cumpărăturile îi afectau viitoarele prime retribuții. Iar puștiul s-a purtat impecabil:

— Mulțumesc, tovarășă directoare! Considerați că prin ce-ați spus sunt pe deplin recompensat. Și ne-ar onora nespus, pe toți trei, dacă în urma acestei întâmplări ne-ați îngădui să ne socotim printre prietenii dumneavoastră.

Ia te uită la sfiosul de Ionică! Unde-i Laura, să vadă lecția asta, de demnitate? Directoarea a roșit ușor și ochii i-au scânteiat de mândrie.

— Vă numărați printre prietenii mei cei mai buni.

Am ieșit repede - nu de alta, dar și ea simțise nevoia să se uite, tocmai atunci, dacă nu cumva se înseninează. Petre l-a îmbrățișat pe Ionică - asta spunea mai mult decât orice laudă - și eu am făcut la fel. Apoi, ceva mai veseli, am pornit la poștă, după bani, în vreme ce difuzoarele taberei anunțau că, din pricina timpului nefavorabil, participanții sunt invitați peste o oră să asiste, în sala de spectacole, la un program artistic urmat de film.

Bine și așa. Într-un ceas aveam să terminăm cu târguielile, fiindcă tot ce urma să-și mai ia puștiul ochisem de ieri după-masă, când colindasem magazinul.

Am iscodit cu privirile după Laura. În zadar. Ieri fusese de ajuns să-i rostesc doar numele în gând, ori, chiar fără să-mi dau seama, să-i simt nevoia - și apărea lângă mine ca la un semn. Numai că ieri nu puneam la cale planuri să o încolțesc și să o provoc la destăinuiri împotriva propriei dorințe.

Nu știu când a trecut ora de răgaz. Ionică, fericit de noile achiziții, a dat fuga în cameră, cu pachetele în brațe și s-a întors triumfal, învârtind pe deget cheia:

— De acum înainte, vă rog să rămână la mine. Pentru liniștea noastră sufletească.

Am râs îngăduitori. Nu credeam că Oniga o să mai riște o tentativă de același fel. Și e adevărat că ne-a lovit mult

mai greu, mai perfid și mai laș; dar am promis să nu anticipez.

Sala de spectacole, cuprinzând aproape o mie de locuri, era plină până la refuz și cu mare greutate am izbutit să găsim scaune, despărțindu-ne unii de alții. Cortina s-a mișcat, pe scenă s-au auzit tropăituri înfundate, un braț anonim a scos, printre faldurile catifelei, un stativ cu un microfon - și, spre surprinderea generală, la rampă a urcat directoarea în persoană. Ținea în mină o floare roșie și când și-a dres glasul mi s-a părut emoționată.

— Dragii mei! s-a adresat sălii care se cufundase în liniște. Vreau să vă spun ceva ce nu figurează în programul artistic. Profit, de aceea, de faptul că v-ați strâns toți aici, de altfel pentru scurt timp, fiindcă în curând va ieși iarăși soarele, așa că vă veți ține de vitejiile voastre obișnuite, cât e tabăra de mare.

Un hohot de râs și un val de aplauze izbucnite spontan au fost semnalul de simpatie al copiilor. Ea a zâmbit și emoția i s-a accentuat, dar glasul i-a rămas la fel de cald și de limpede.

— Aud că aseară, la discotecă, ați avut un program special.

— Da! au răspuns, ici-colo, câțiva mai îndrăzneți și iarăși s-au auzit râsete răzlețe.

— Cel puțin gluma a fost reușită?

— Daa! au replicat, în cor, trei sferturi dintre copii.

— Sper că băiatul nu s-a supărat. Mai ales că, din păcate, făcuse și el, se pare, o „glumă”, în ghilimele, mult mai puțin nevinovată și cu urmări dintre cele mai grave. Uite, pățaniile acestea mi-au prilejuit niște gânduri și vă rețin cu ele un minut.

O rumoare scurtă a învăluit sala, priviri peste umăr l-au căutat pe Oniga, apoi copiii s-au așezat mai bine în scaune, pregătiți să asculte.

— Dacă veți medita puțin la cele întâmplate, vă veți da ușor seama că oamenii nu pot să trăiască oricum. Ei au

nevoie de stima și prețuirea semenilor, de prietenie și ajutor de la ei. Ca să primești însă toate astea trebuie să fii și tu gata oricând să le oferi celor din jur. Nu doar pentru că așa e bine și frumos, ci pentru că nici nu e cu putință să ne mai concepem viața altfel. Și asta e valabil nu numai într-o tabără, ci și în cadrul aceluiași popor, și între țări, între continente, ba chiar - lucru extrem de important - între oameni și natura înconjurătoare, care are nevoie, mai mult ca oricând, de prețuirea, prietenia și ajutorul nostru. Dacă nu suntem conștienți de asemenea lucruri, ne punem în primejdie de a dispărea la un moment dat - noi, sau copiii ori nepoții noștri.

Nu era ceva nou în spusele ei, desigur, dar emoția sinceră ce răzbătea din spatele cuvintelor, crezul în adevărul acestora se revărsau în sală cu atâta putere, încât și puștii cei mai mărunței, care așteptau cu cea mai vie dorință spectacolul anunțat, făcuseră acum ochii mari, ca în pozele de reclamă pentru copiii cuminți.

— Iată de ce, continuă directoarea, e bine ca întâmplări cum a fost cea de ieri să nu treacă pe lângă voi fără a vă da nițel de gândit. Și dacă aveți prilejul să vă cunoașteți mai îndeaproape, să vă împrieteniți și să vă ajutați, să ocrotiți plantele și vietățile de orice fel, faceți-o fără preget. În tabără, la școală, pe stradă, în locurile unde veți munci. E condiția esențială a vieții în societatea de mâine, o aspirație dintotdeauna a poporului nostru și vă va aduce numai satisfacții.

S-a oprit. Sala aștepta în continuare, sensibilizată de argumente și de avântul frazelor. Dar ea a făcut un pas îndărăt, în semn că nu mai are ce spune și, deodată, cu un gest spontan și tineresc, a ridicat floarea roșie, ca pe un simbol de dragoste și a aruncat-o spre primele rânduri de scaune.

— Asta e tot! a mai zis și, fiindcă se depărtase de microfon, abia am auzit-o.

În clipa următoare, o fată care prinsese floarea s-a ridicat și a arătat-o către noi. O fată brună, cu jachetă de *blue-jean* și bluză albă, cu ochii albaștri întunecați. Aplauzele au izbucnit ca un tunet.

2

Ai fi ispitit să zici că prea era o potrivire de evenimente. Că prea s-au adunat toate ca la carte, să-i dea Laurei o *anumită* imagine despre noi. Am citit însă tot ce am scris până acuma și, drept să fiu, nu mi se pare. Desigur, nu-mi dau seama în ce măsură oamenii, așa cum i-am cunoscut, apar în rândurile acestea cu întreaga lor complexitate (în ciuda „suflului de povestitor”, am devenit expert în pictura modernă și nu literat); dar evenimentele pe care, în ordinea și amploarea lor, le redau cu fidelitate maximă și cât pot mai obiectiv nu au nimic ieșit din comun (cu excepția, de la sine înțeleasă, a acelora legate de Laura însăși). Este iarăși adevărat că, privite cu ochi absolut din afară, cele mai mici reacții ale noastre, cele mai banale vorbe și gesturi, automatismele cotidiene capătă semnificații care, pentru puterea noastră de analiză, tocită prin obișnuințe și repetiții, nu mai înseamnă de mult mare lucru. Ba, chiar, așa cum afirmam undeva, pe la început, cu atât mai semnificativ e faptul că din întâmplările acestea mărunte, din comportarea mea și a prietenilor mei, mici și mari, trădând mentalități comune atâtor și atâtor copii și adulți de la noi, Laura a tras o anumită concluzie despre oamenii Terrei.

Dar să nu mă mai pierd în speculații, evenimentele vorbesc totdeauna mai convingător.

Din punctul nostru de vedere - al meu, al lui Petre - câteva zile n-a mai existat nimic demn de atenție: un Mihai Oniga care făcea toate eforturile să treacă neobservat (dar o dată făcut de râs, poți scăpa de ochii și ironiile copiilor?),

o Laura care, deodată, dispăruse cu desăvârșire și pe care o căutam fără noimă prin cele mai diferite locuri (bucătării, dormitoare - luându-le seara la rând, vilă cu vilă, discotecă, magazine, cofetării, cinematograf...).

După întâlnirea cu directoarea, la ideea cuiva dintre copii, luaseră naștere spontan un fel de „cercuri ale cunoașterii reciproce”, de mare succes și unde s-au legat prietenii care, în unele cazuri, așa cum am aflat mai târziu, au dăinuit peste ani, cu întâlniri periodice, ca ale absolvenților de liceu și de facultate. Ionică s-a lansat trup și suflet în asta, dar noi doi, cu toate că, într-un fel, fusesem, alături de puști, cauza „mișcării”, n-am izbutit să-i facem față.

Au fost zile tulburi, a căror amintire nu-mi place; prevesteau parcă întâmplarea tristă care le-a încheiat - sau aceasta și-a întins, retroactiv, vălul cernit peste ele? Nimic nu ne mai ieșea cum trebuie, iar asta din pricina Laurei și a tot ce însemna ea pentru noi; vedeam trecându-ne pe sub nas prilejul fabulos de a intra în legătură cu plantele și nu conteneam să-mi reproșez purtarea nesăbuită, dorința prostească de a o sili pe fată să se dea în vileag. Petre, în ce-l privește, trăgea răspunderea în partea lui și nu doar ca să mă consoleze, ci pe deplin convins că el m-a stârnit, cu prevestirile lui exaltate, să trec de limitele decenței. Și mai era dorul de prezența ei, dorul de a-i sta alături și a-i vorbi, care-mi stârnea și mai mult resentimentele față de mine însumi.

Până când, într-o bună dimineață, după nu știu câte ore fără somn, n-am mai putut. Ferindu-mă, ca de obicei, de Ionică (un obicei din zi în zi mai împovărător - numai că băiatul era prea deștept și avea prea mult simț pentru ca, observând la noi ceva neobișnuit, să aibă nepolitețea de a ne forța o destăinuire), am prins un moment de singurătate cu Petre și i-am zis dintr-o răsuflare:

— Astăzi mergem la râpă.

Nu era o propunere, ci o poruncă. Petre m-a măsurat din cap până-n picioare, parcă să verifice dacă mă mai țin curelele să fac atâta drum. Mă țineau și încă zdravăn, fiindcă reacția la șocul provocat de dispariția fetei mi se manifesta, în mod bizar, printr-o foame continuă; mâncam câte două porții la fiecare masă, lichidasem rucsacul cu de-ale gurii (care, altfel, și-ar fi deșertat o mare parte din conținut la gunoi), începusem să iau vizibil proporții - dar fața mi se trăgea tot mai rău, nasul mi se ascuțise, ochii îmi deveniseră apoși și chiar și părul, încâlcit și bățos, nu mai asculta de pieptene în nici un fel.

— Crezi că are să-ți facă bine? a mormăit prietenul meu.

— Și dacă stăm degeaba îmi face? Peste o săptămână vom pleca, știi?

Era un soi de logică în asta ori și lui i se urâse de atâta așteptare neputincioasă, așa că, deși îi comunicasem un ordin, a hotărât să-mi accepte propunerea:

— Bine. La programul de voie de după-masă.

*

Nu știu ce nădăjduiam să găsim. La un moment dat, mă gândisem să lăsăm un mesaj pentru *ceilalți,* în care să-i asigurăm de buna noastră credință. Cum să arate mesajul ăsta nu mă ducea mintea.

În pădure se simțea că vara începuse să intre în declin. După numai o săptămână de când colindam, veseli și încrezători, în prima excursie de vacanță... Era în aer, în lumina filtrată printre crengi, până și în felul cum se auzeau sunetele, ceva care vestea limpede că ornicul biologic al anului trecuse dincolo de amiază. Mergeam tăcuți - ce să ne mai fi spus? - și pașii ne sunau înfundat pe pământul mereu umed de sub àcele brazilor. Și, în vremea asta, vestea cea mai rea călătorea spre noi cu viteza necruțătoare a unui turism. Oricât ar părea de absurd, cred că, puțin, o anticipam - în loc să mă bucur, pe cât mai

era loc în mine pentru bucurie, că am ieșit din lâncezeală și măcar facem ceva, aruncăm o provocare necunoscuților - sufletul îmi devenea mai greu, o senzație de zădărnicie și de pierdere a jocului mă copleșea cu fiecare metru parcurs.

Pe la jumătatea drumului, am poposit; Petre era convins că de oboseală și mi-a înjghebat pe loc un fel de scaun, mutând cruciș un trunchi de arbore mort la rădăcina unuia viu. M-am așezat, ca să nu-mi bănuiască starea lăuntrică, să nu-l amărăsc mai mult decât, oricum, era. A stat și el lângă mine, făcându-și de lucru cu o creangă uscată, desenând de zeci și zeci de ori același cerc, parcă același traseu al neputinței. Crezusem că-mi va spune ceva, să ne luăm cu vorba, să-mi schimb gândurile. Acum popasul îmi făcea mai rău; pădurea era, la ceasul acela, tăcută, lumina se prefăcuse prea mult, ca să-mi mai pară cunoscută, nicio prezență nu se mai ghicea pe lângă noi, și brazii deveniseră un decor neutru, *indiferent* - eram străini aici, hotărât lucru, locul refuza să ne ajute în vreun fel.

Am pornit mai departe tot așa, pe mutește și-am mers într-un suflet până la râpă. Petre a luat-o înainte să-mi arate drumul, mai ușor și mai scurt, pe unde intrase în noaptea aceea - o pantă mai dulce, dar plină de noroi, fiindcă soarele nu ajungea la ea niciodată sau poate un izvor firav umezea pământul, pierzându-se în adânc până să ajungă în fundul văioagei. Priveam, firește, în toate părțile, cu o sută de ochi, cum se spune, să găsesc vreo schimbare, ceva care să-mi dea de veste că aș mai putea ajunge, prin vreo minune, să o revăd pe Laura. Dar de nicăieri nu ne apărea nici un semn. Am încercat să-mi închipui că bieții copaci cocoșați, cu crengile răsucite neputincios, rezemând pământul sau pipăind peretele de calcar al prăpastiei, s-au ridicat odată drepți și falnici, parcă trași la sfoara cu plumb, că și-au rotunjit deschis, în lumina aurie-roșcată a vreunei alte după-amiezi,

coroanele bogate, că-și legănau ca și acum frunzele într-o boare domoală ce aluneca sus, la buza văioagei, neajungând la noi.

— Ce ciudat! a spus Petre domol, urmărindu-mi privirile. Cât de repede s-au perindat toate, aproape ca și când n-ar fi fost! Până și pomii ăștia strâmbi… ți-ai putea închipui că așa erau de la începutul începutului, și cine știe dacă nu-i chiar adevărat? Și Laura nici n-a trecut pe-aici și nici n-am văzut-o, era simpla noastră închipuire. Acum, uite, ne trezim din vis, toate intră în făgașul lor obișnuit… și lumea arată iar ca mai înainte.

L-am ascultat până la capăt și am înțeles bine ce spunea și dorința de consolare ascunsă îndărătul cuvintelor. Dar n-am izbutit că simt decât amărăciunea și mai grea a pierderii. Pentru mine, „iar ca mai înainte” însemna doar că Laura a dispărut, întoarsă definitiv în lumea ei.

M-am întors în locul unde ne întâlnisem, în cercul invizibil și vrăjit din care am scos-o atunci purtată în brațe, întâi aproape inconsistentă, un abur ceva mai dens, o spumă cu trup și frumusețe de fată, iradiind gerul spațiului dintre stele, apoi brusc substanțializată, vie și caldă. Poate n-ar fi trebuit să vorbesc nimănui despre ea; dacă voia să li se arate și altora, poate ar fi trebuit să aștept până o făcea singură; fusese o taină, un privilegiu secret ca tocmai eu să-i văd nașterea și să o ajut în noua ei devenire și, ca un neisprăvit, am călcat minunea în picioare, ca un ticălos, am uneltit să vâr după gratii pasărea asta făcută numai pentru încredere și libertate. Fără, măcar de a mă feri s-o gândesc, știind bine că ea îmi citește gândurile. Dar, prost ce sunt! ca să n-o gândesc, însemna să nici n-o pun la cale.

— Prea târziu să o rog să mă ierte! m-am jelit copacilor. Și, de m-ar auzi, cum să mă mai creadă?

Petre m-a prins de umăr și m-a întors cu fața spre trecătoare:

— Hai! Nu mai avem ce căuta aici.

Am ridicat din umeri; ce știam mai mult decât să ridic din umeri - și am pornit către ieșire cu senzația că plec dintr-un cimitir.

3

Presimțire funestă. La întoarcerea în tabără, într-o mașină în fața vilei, l-am descoperit, așteptându-ne, pe pictor. Nu-l văzusem de peste două luni - motiv suficient care, adăugat surprizei formidabile a acestei vizite, să ne facă să țopăim de bucurie. Dar a fost de-ajuns o privire pentru ca entuziasmul să ni se spulbere ca bătut de vânt.

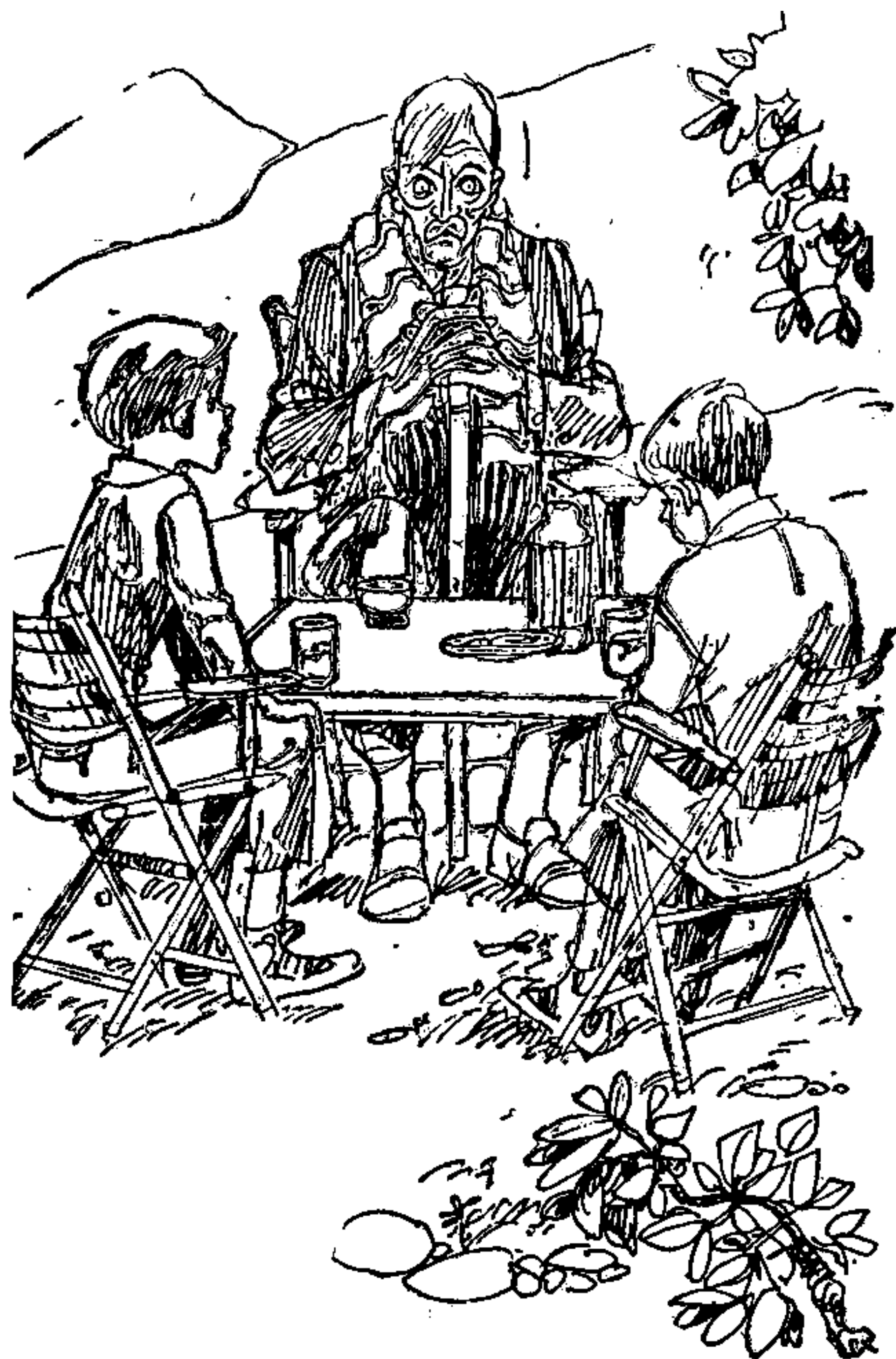
În cele două luni, de când nu-l mai văzusem, slăbise atât de tare, încât ajunsese aproape de nerecunoscut. Nu conducea mașina; evident, un asemenea efort îi depășea puterile. La volan se afla un bărbat străin nouă. Pictorul ședea pe scaunul de alături, iar la apariția noastră a încercat să coboare, dar n-a reușit decât să se tragă mai spre ușă și a renunțat. Un zâmbet strâmb i-a schimbat trăsăturile feței.

— Mi-e teamă că nu pot, băieți! a rostit cu voce stridentă. Urcați-vă în spate, vreau să mergem undeva, la verdeață.

Șoferul a coborât și ne-a strâns mâna, privindu-ne cu ochi cercetători, cântărindu-ne atent, de parcă urma să ne încredințeze o sarcină peste posibilitățile noastre ori, și mai rău, avea să ne interogheze pentru nu știu de delict grav de care tocmai aflase.

— Vlădescu! s-a recomandat. Sunt vărul lui. De șase ore am plecat încoace și în noaptea asta trebuie să-l duc înapoi, la spital.

În capul pieptului am simțit o sfâșiere cumplită, învăluindu-mă pe dinăuntru, amorțindu-mă. Ni s-au deschis ușile din spate ale mașinii, am urcat, „Dacia” s-a pus în mișcare cu o smucitură, l-am



zărit pe Ionică, în capătul străzii, întorcând capul după noi, cu uimire, dar nu realizam cine e și de ce ne privește.

Șoferul părea să urmeze un itinerar dinainte stabilit, am trecut printr-o latură a pieței, pe lângă hotelul monumental și, pe drumul de ieșire din stațiune, pe malul sudic al primului lac de acumulare, vizavi de ștrandul la ora aceea aproape pustiu. Mă uitam cu încăpățânare afară, prin geamul lateral, să nu văd capul pictorului, dar acesta intra în câmpul meu vizual și, sub o fascinație malefică, ochii îmi fugeau mereu spre colțul pleoapelor, urmărindu-l.

— Iertați-mă, scrâșni iarăși vocea ca dintr-un gramofon prăfuit, n-am vrut să mă vedeți așa.

Îmi ghicise gândul. Și trebuie să fi încercat să zâmbească iar, fiindcă pielea feței i-a alunecat în găvanul de sub pomeți, încrețindu-se într-o cută ca o tăietură. Petre a scos un fel de sughiț și imediat și-a dus mâna la gură, să-l înăbușe, apoi s-a făcut că-și drege grasul - plângea ca un copil. Mi-am încleștat dinții, nu puteam să plâng și-mi era rușine de mine și mă și bucuram că nu mă dau în spectacol. Mașina s-a oprit la marginea șoselei, într-o porțiune unde acostamentul era mai lat. Am coborât ca din pușcă și eu și Petre, să ne ascundem chipurile; vărul ne-a urmat, a deschis portbagajul, de unde a scos trei scaune pliante, o măsuță rabatabilă și o sacoșă frigorifică. Ni le-a pus în brațe, arătându-ne, mai sus de drum, o poieniță umbroasă, cu iarbă verde și înaltă - reperată probabil pe când veneau spre tabără.

Am desfăcut scaunele și măsuța și am așteptat, neștiind dacă să-l aducem noi până sus pe pictor. Vărul deschisese portiera dinspre scaunul acestuia și trebăluia preocupat, nu înțelegeam la ce. Abia târziu mi-am dat seama, când am văzut prin parbriz cum pune pe bordul mașinii o seringă golită. Poate un întăritor? Apoi, cu gesturi care dovedeau obișnuință, l-a cuprins pe bolnav de subsuori, l-a ridicat puțin și l-a scos de pe fotoliu.

— Stați acolo! ne-a poruncit Vlădescu. Mă descurc, sunt medic de meserie.

— Se descurcă el, n-aveți grijă! a spus pictorul.

Totuși, când au ajuns la noi, și când s-a așezat pe scaun, pictorul părea mai în putere - fără îndoială sub efectul acelui întăritor cu acțiune rapidă.

— Așa, oameni buni! a exclamat el, ca după o treabă încheiată gospodărește, răsuflând o dată adânc.

Doctorul s-a uitat la ceas, cu un gest profesional:

— O jumătate de oră. Când vin, ești gata de plecare, s-a înțeles? Vărul s-a uitat o clipă la noi, îngrijorat și scrutător. Nu-i nevoie să vă mai spun ce înseamnă pentru el oboseala. Sunteți băieți în toată firea.

A plecat fără să ne mai aștepte răspunsul. S-a suit la volan, a întors mașina și s-a pierdut după un cot a șoselei.

— Sunt rău cu el! a recunoscut pictorul. De nu-l aveam, n-aș fi apucat să vă mai văd. De când m-am dus la spital stă cu mine. A privit în urma „Daciei”, ca pentru a-i adresa doctorului o scuză. Hai! și-a revenit apoi. Ședeți! Și deschideți geanta aia!

Adusese pepsi și suc de fructe, iar pentru el, într-un termos, cafea, care încă era călduță, în ciuda pungilor cu freon, ținute la gheață, ale genții. Dintr-un săculeț lateral am scos trei pahare de plastic și o cheie pentru destupat sticlele.

— Bravo! s-a bucurat pictorul, ca un copil. Grozavă fată Nina, asistenta, ia uite cum s-a gândit la toate! Termosul dați-l încoace, că e al meu. Și voi umpleți paharele, ce stați?

A luat o sorbitură lungă de cafea, a înghițit-o cu delicii și s-a rezemat de spătarul scaunului, oftând iarăși de mulțumire.

— Dacă ați ști că de o săptămână, de când am aflat, prin telefon, că sunteți aici, visez la clipa asta! Uf, că bine mai e!

Începea să se însereze. Se făcuse răcoare. De la băutura rece și de la tot ce se întâmplase cu noi, mă cuprinsese un tremur greu de stăpânit și mi-am prins palmele între genunchi, ca să nu mă trădez.

— Ei, și-acuma ce faceți mutrele astea? ne-a certat pictorul, cu vocea lui de gramofon. Sunt bolnav de mulți ani, și totuși, vedeți bine, nu mă dau bătut. De fapt, puștilor, am venit să vă mulțumesc.

Glasul spart i-a tremurat și, de emoție, voalându-se, s-a prefăcut fără veste în binecunoscutul glas cald, învăluitor, reținut al pictorului de-acasă.

— Să ne mulțumiți? a bâiguit Petre cele dintâi vorbe de când ne întâlnisem. Pentru ce?

— Începusem, cândva, să disper. Nu teama de boală și, dacă vă spun asta în situația mea, trebuie să mă credeți. Conștiința că mă duc înainte de vreme. Treizeci de ani învățasem pictură, cum ai învăța să cânți la un instrument. Și când să încep să strălucesc în recitaluri, deodată cortina! Se vede însă că eram plin de noroc: mi-a fost dat să vă întâlnesc pe voi. Puștilor, puștilor!

S-a înecat. Am deschis ochii, gata să fug în căutarea mașinii, convins că-i e rău. Dar lăcrima și slăbiciunea îl împiedicase să-și continue vorba.

— Nu mi-e rușine că mă vedeți! a murmurat pictorul. Mi-ați făcut loc atunci în sera voastră și, în toiul experiențelor pe care le încercați, văzând pozele acelea pline de raze, vălurile multicolore din jurul plantelor și al vostru, am avut deodată revelația... îmi oferiserăți o partitură genială, după care puteam interpreta un concert, unul singur, dar copleșitor. Deznădejdea și bucuria, izolarea și înfrățirea, întunericul și lumina orbitoare, moartea în cele din urmă înfrântă. Temele potrivite instrumentului atât de îndelung exersat, dar în ce orchestrație strălucită, în ce armonii cu solistul, în ce contrapuncturi savante!... Am crezut că-mi voi pierde mințile de spaimă că, poate, v-am găsit prea târziu.

Înflăcărarea i s-a prelungit în tăcere, pe când ochii îi scânteiau, urmărind viziuni de dincolo de înțelegerea noastră.

— Vreți să spuneți că a fost de ajuns…

L-am smuls din vrajă. Și-a revenit cu greu, pierdut, cum era, în amintiri.

— Am lucrat cu pasiune, cum știți, zi și noapte… Sera îmi insufla parcă putere, pare o copilărie ce spun, dar era acolo o forță ciudată, la mine acasă sau la atelier nu-mi mergea, băteam pasul pe loc, în criză de inspirație, puneam pe pânză culori terne, inexpresive; ceva nu se lega. Când mă întorceam în seră - mâinile prindeau să-mi zboare singure, chiar și pe întuneric. Existau clipe când orice tușă cu pensula ajungea un strigăt - de chemare, de bucurie… Mi se părea că sunt într-un loc de unde pot vorbi cu Universul și că e o prezență, un infinit de prezențe împrejurul meu, care toate mă primesc și mă înțeleg… Și asta mulțumită vouă. Anul acordat de doctori aproape s-a dublat. Pictura m-a ținut în viață; când am sfârșit, când m-am ridicat din fața ultimei pânze, având conștiința limpede că nu mai am nimic de spus, peste noapte am făcut o criză zdravănă, cu pierderea cunoștinței. A doua zi eram la spital.

Și-a turnat restul de cafea din termosul căruia i-a înșurubat încet cele două rânduri de capace, ca și cum ar fi pecetluit în el o taină sau ar fi pus cu asta un punct final.

— V-ați mai întors acolo? i-am șoptit.

— N-am trecut pe acasă. Și nici nu vreau să mai trec…

Vocea i s-a alterat iar, înainte să termine fraza. Efectul întăritorului fusese miraculos, dar de prea scurtă durată. Tot ceea ce-l privea, de la o vreme încoace, devenea nemilos de scurt, de firav, de puțin. Ne-a privit cu ochi ce se tulburau de oboseală:

— Am lăsat pentru voi, prin testament… toate pânzele pictate acolo… și ce-a mai fost prin seră. Și bani să achitați taxele.

— Nu trebuie! a protestat Petre, cu un țipăt ascuțit. Nu trebuie, nu se poate!

Se revolta și împotriva soartei și a gestului necugetat făcut de pictor, se speria, se zăpăcea; pictorul era însă prea departe ca să mai discearnă între atâtea nuanțe.

— Taci! Așa se cuvine. Voi aveți nevoie de pânzele alea… care au fost numai ale noastre, secretul nostru… Aș vrea doar, când o să fiți bătrâni, ca să nu se împrăștie cu totul ori să se piardă… și dacă or mai avea vreo valoare pe atunci, să dați două-trei unui muzeu. Așa, ca amintire… Măi, băieți, măi! Acum, dacă s-ar putea… să mă țineți de mână și, cu apusul soarelui… apusul… Dar nu cumva să veniți la înmormântare, auziți?

— Mă duc după doctor! a sărit Petre, răsturnând scaunul și a rupt-o la fugă spre șosea.

Pleoapele îmi ardeau, ca și cum aș fi avut cărbuni aprinși în locul ochilor. Am întins mâna spre degetele pictorului, cu teamă să nu-i fac vreun rău. El mi-a simțit palma și s-a încleștat de ea.

— Ascultați-mă! am zis tare și rar, ca să mă înțeleagă. Să știți că nu v-ați înșelat. În seră era cineva, o prezență. Auziți ce vă spun?

Își mușca buzele, poate ca să nu geamă, și doar strângerea convulsivă a degetelor peste mâna mea îmi dădea de veste că mă simte.

— O prezență în seră!… am făcut o ultimă tentativă de a ajunge la conștiința lui. Care a întors timpul cu un an și o lună înapoi.

Dar glasul mi s-a frânt. Realizasem inutilitatea. Zgomotul portierelor trântite m-a făcut să tresar. Doctorul a venit în goană, gesticulând mânios, convins pesemne că eu și Petre provocasem criza, dar văzând cele două mâini încleștate la mijlocul mesei furia i s-a topit pe loc. Ne-a desfăcut degetele unul de altul, cu o delicatețe infinită.

— Trebuie! mi-a explicat. Mă opresc cu el la prima clinică, din primul oraș…

L-a luat pe brațe, ca pe un copil, i-a strigat lui Petre, rămas la mașină:

— Coboară spătarul scaunului din față.

Nu m-am dus să-l ajut. Îmi mușcam pumnul atins de el, parcă să mă răzbun că n-a fost în stare să-l rețină.

— Și masa? Fotoliile? a întrebat Petre, zăpăcit.

— Dă-le încolo de fotolii! a făcut doctorul, drept rămas-bun și a demarat în trombă.

Abia atunci m-am ridicat în picioare și am pornit și eu spre șosea. Petre rămăsese acolo, cu mâinile atârnate în jos, uitându-se către poiană cu ochi mari, plini de uimire și spaimă. Am simțit pe limbă gustul grețos, de apă sărată al sângelui și mi-am smuls pumnul din gură. Urmele dinților musteau, purpurii, în zeci de linii și puncte - o telegramă în morse, al cărei conținut îmi era odios. Atunci am ridicat privirile și am văzut masa, cele trei scaune răsturnate, geanta frigorifică și termosul. Niciodată n-avea să mai existe ce lăsasem acolo, niciodată, oricâte strădanii am fi făcut, oricât de cuminți am fi fost, oricât de străluciți la învățătură.

Și în sfârșit lacrimile, prea îndelung zăvorâte, mi-au umplut ochii.

4

Noaptea am visat-o pe Laura. Zburam peste vârfurile unei păduri, lunecând agale, ca un nor abia împins de vânt, iar ea fugea după mine, pe jos, printre trunchiurile nu înalte, ci, din perspectiva mea, adânci, prin umbra întunecată a desișului, prin irizarea luminoasă din rariști și soarele scânteietor al poienelor.

„Ia-mă cu tine, sus! se ruga. Ia-mă cu tine!”

„De ce să te iau? o întrebam. Tu îi ajuți pe oameni să fie mai buni? Sau măcar să nu moară?”

A căzut cu fața în jos, împiedicându-se de o rădăcină și eu m-am oprit în dreptul ei, așteptând. Dar nu s-a ridicat, a întors numai capul spre mine, cu o expresie mirată.

„De ce vorbești iarăși de asta?”

„Fiindcă nu pot să nu mă revolt. De vreme ce mi-a fost așa drag…”

S-a așezat în genunchi.

„Adică de la pictor, prietenul tău, acum n-a mai rămas nimic?”

„Tablourile!”

„Din ființa lui…”

„Atomii, care nu se distrug. Dar n-or să-l mai alcătuiască niciodată. De-asta nu va mai exista, sub nici o formă S-a sfârșit, pentru totdeauna.”

M-a podidit, fără veste, plânsul și lacrimile îmi picau, grele ca stropii de ploaie și în locul unde cădeau răsărea câte e floare roșie, ca aceea aruncată Laurei de directoare. Plânsul mi se întețea, îmi amintisem nu numai de pictor, ci și de Ionică. Mi-l închipuiam cumpărând cu bunica lucruri, insistând pe lângă bătrână să-i ia cât mai puține și cât mai ieftine.

— Nu înțelegi câte mai sunt de făcut în lume?

Pământul sub noi se făcuse roșu, strălucea până departe în negura pădurii, luminând-o pe dedesubt ca tot atâtea beculețe dintr-un uriaș pom de iarnă răsturnat. Și trupul Laurei, părul, umerii, brațele se îmbrăcaseră în florile roșii fosforescente, din puzderia cărora îi vedeam fața cuprinsă de uimire și suferință…

*

M-am trezit în aceeași clipă și plânsesem cu adevărat și aveam în suflet atâta obidă, că aș fi continuat să plâng, la adăpostul nopții, dar Petre s-a răsucit în patul de alături; am văzut că nu doarme și, de rușine, mi-am șters ochii și

m-am întins spre scaunul unde-mi erau pantalonii să iau o batistă din buzunar.

Și tot atunci amicul meu s-a ridicat și a venit să se așeze pe marginea patului, alături de mine.

— N-are rost să te chinui! mi-a spus și m-a strâns lângă el. Nu folosește la nimic, știi bine.

— Nu-ți dai seama că, poate, chiar acuma...

— Gândește-te că e viu. Gândește-te numai la asta, e singurul fel în care îi mai poți da puțină viață. Cât o să fim noi, are să ne însoțească peste tot, așa, în gând; are să vadă prin ochii noștri, să vorbească prin mintea noastră; o să pomenim lucrurile care-i plăceau, glumele pe care ni le-a spus... Și dacă o să trăim cum ar fi vrut el s-o facem, înseamnă că nu ne-a fost prieten în zadar.

— Ți-e ușor să-mi zici toate astea!...

— Crezi?

— Iartă-mă!

— Adu-ți aminte că ultimul drum l-a făcut aici. Nu știu cât l-am ajutat noi să picteze, dar dacă a venit să ne-o spună, să ne asigure că și-a îndeplinit pe de-a întregul menirea lui de artist, că și-a și amânat sfârșitul cu aproape un an, trebuie să ai mândria și liniștea că asta ți se datorează, în parte măcar, și ție.

— Când te duseseși după doctor, am încercat să-i povestesc de Laura. Dar nu m-a înțeles...

Petre m-a mângâiat pe creștet, chiar ca pe un copil.

— Poate e mai bine. Las-o în pace pe Laura, să n-o mai cauți. Auzi?

Am încuviințat cu o clătinare a capului.

— Își bat joc de noi, nu-i așa?

— Avem destule necazuri, a zis el, ca să nu mai umblăm și după altele. Dacă au fost în stare să ne urmărească la întâlnirea cu pictorul și să nu miște un deget, ei care dau timpul înapoi cum învârtim noi àcele unui ceas... La ce să ne pese atunci de contactul dintre civilizații și mai știu eu ce aiureli frumoase?

Capitolul IV

1

Se înțelege că din ziua aceea șederea în tabără parcă și-a pierdut pentru noi din farmec. Singurul care ne mai scotea din apatie a fost Ionică și, într-un fel, o făcea dinadins, fiindcă îi spusesem că ne-a vizitat un prieten bun, foarte bolnav. Iar a treia zi, în cotidiene și mai târziu și în revistele culturale au apărut articole pe multe coloane, anunțând trista veste a încetării din viață a pictorului, „una dintre cele mai importante și mai reprezentative personalități ale penelului”, cum suna necrologul colegilor de breaslă. Tot atunci am primit și un telefon de acasă, în legătură cu același eveniment: părinții nu știau de tablouri - testamentul urma, conform uzanțelor, să fie deschis peste câteva săptămâni - și nici noi nu i-am anunțat căci, în împrejurările acelea, ar fi fost o impietate.

Din fericire, Ionică a fost, ca totdeauna, discret, astfel că în tabără nu s-a aflat nimic despre prietenia dintre noi și pictor. Altminteri ar fi trebuit, poate, să povestim de nenumărate ori cum ne-am cunoscut și ce fel de om fusese - adică să ne facem, chiar dacă involuntar, un fel de propagandă, ceea ce vă închipuiți cum ne-ar fi picat, mai ales la starea noastră de spirit. Fiindcă tabăra a comentat știrile, toată lumea cunoscând succesele răsunătoare ale pictorului în ultimii zece ani.

Dar încet-încet febra evenimentului s-a stins, cum se întâmplă - și ce bine e că se întâmplă așa, că viața are înțelepciunea să-și reia, de fiecare dată, cursul firesc, mereu de la capăt, cu o putere extraordinară. Iar copiii nu

găsesc vreme să adune supărările, cum i se întâmplă omului la bătrânețe, pentru că acești fericiți nu au un trecut; și dacă e păcat că bucuria de ieri aproape nu mai dăinuie în mintea lor, încă atât de crudă, ce minunat e, în schimb, că urma necazurilor se șterge cu tot aceeași iuțeală! Priveam cum, după norul de acum o zi-două, tabăra intra din nou, de la sine în ritmul vijelios și fericit al vacanței și ritmul acesta dădea năvală, proaspăt și înviorător, și peste noi, adus cu bună știință de către Ionică.

N-a izbutit să ne pătrundă cu adevărat. Ceva se frânsese în sufletele noastre: era pentru prima oară când pierdeam pe cineva foarte apropiat și drag. Ne-a mai atenuat, însă, întrucâtva, durerea, ne-a dat un anume soi de liniște exterioară, pentru ca, de pildă, Petre să urmărească o dată un meci de tenis. Dar la discotecă n-am mai mers, deși se organizaseră, între timp, trei-patru seri de dans.

Cu mine se petrecea, de altfel, un lucru poate firesc, însă pe care nu-l mai pățisem niciodată. În urma atâtor nopți ele veghe ori a tensiunii din ultimele săptămâni, adăugate șocului neașteptat al morții pictorului, dormeam în fiece după-amiază și apoi până-n zori, buștean, cu vise stranii, fragmentate, repetându-se cu o insistență absurdă, dar din care, trezindu-mă, nu-mi aminteam nimic.

Petre mă scutea și de comentariile nepotrivite și de sâcâiala de a mă lua după el în rarele ocazii când mai ieșea din cameră în timpul liber. Totuși, puștiul nu renunțase la dorința de a ne face să mai uităm de necazuri; așa că într-o scară când, după cină, ieșeam din sala de mese, ne-a luat pe fiecare de câte o mână și, cu mii de precauții misterioase ne-a dus la avizierul taberei, unde nu de mult fusese pus un afiș: a doua zi se organiza în fața ștrandului un concurs de canotaj - caiac simplu, canoe dublu și schif patru plus unu. Ambarcațiunile urmau să sosească în timpul nopții, de la baza sportivă de pe lacul cel mare al

hidrocentralei, împreună cu vreo câțiva antrenori pentru asistența tehnică.

— V-am înscris pe amândoi! ne-a anunțat puștiul, cu un zâmbet de mândrie. La caiac.

— Ionică! am sărit ca ars. Cine... Cum de ți-a venit ideea asta?

— Andrei, nu te supăra! Dacă nu vreți, puteți să nu participați. Ce-am făcut eu deocamdată nu vă angajează. Azi doar se pun într-o cutie niște bilețele cu numele doritorilor, ca să-și dea seama organizatorii în câte etape să programeze concursul... m-am interesat eu. Abia mâine, la start, se întocmește lista oficială, pe categorii de vârstă și... ce mai, n-are rost să vi le înșir pe toate.

— Fii serios, că pe mine tot nu contezi!

— Andrei, zău... Te rog să nu te superi, dar mi se pare că tu mai bucuros ai pune capul pe pernă decât mâna pe vâsle. Așa că te-am înscris mai mult de formă, să nu zici că te-am uitat. De fapt, cine are șanse adevărate e Petrișor.

Sinceritatea lui era atât de dezarmantă, încât nu mi-am putut stăpâni un zâmbet.

— Și cum adică am șanse, tinere? a zis Petre, care până atunci se mărginise doar să asculte.

— Păi ce, nu v-am spus? S-au luat băieții de Oniga, că, de! se dă campion la canotaj și-au tras de el să se-nscrie. A! A fost comedie mare, păcat că stați întruna închiși în cameră și n-ați văzut! Omul făcea nazuri, până a intrat unul în el: „Ce, băiatu', de când te-ai zbârcit la discotecă, te-au lăsat și puterile? Dă-ți cu apă călduță pe mușchi, să ți se ducă bătrânețea! Sau numai gura-i de tine?" Mamă, s-a făcut Oniga verde, dar n-a avut încotro; așa că a început iar să se grozăvească, că stați puțin, ca să vezi, dom'le, cine e Mihai Oniga!; și-atunci au sărit puștii la el și l-au obligat să pună bilețelul la cutie - ba chiar au scris vreo douăzeci cu numele lui și l-au silit să le bage singur înăuntru pe toate. La proba de caiac, bineînțeles, că la asta nu trebuie să împartă gloria cu nimeni. Asta e!

— Cum asta?

— Păi ce, n-ai înțeles? Trebuie să participi, ce mai! Păi cine să-l lase pe Oniga de căruță, sub ochii întregii tabere? Va să zică eu să rămân cu rușinea, măi, Petrișor? După ce m-a batjocorit ăla fără nici o vină, eu să-nghit umilința asta, numai fiindcă sunt mai slab și mai amărât ca el și nu-i nimeni să se bată pentru mine?

Ne-am uitat și eu și Petre unul la altul ca picați din nori. Nu ne gândisem un moment la umilința, se vede că atât de greu suportată de Ionică, și nici nu visam că era un prilej acum pentru el să-și ia revanșa.

— Ionică, dar n-am mai făcut o plimbare cu barca de astă-toamnă, a protestat Petre. Și nu știu să mânuiesc o padelă (ceea ce nu era întru totul adevărat!). Oniga mă întrece!

— Da? s-a rățoit puștiul. Ia uite ce scrie aici: de la 9 la 11, antrenament obligatoriu, sub directa supraveghere a instructorilor tehnici. Așa că să nu-mi umbli cu cioara vopsită! Și, în al doilea rând, măcar să te întreacă Oniga pe cinstite că atunci zău că nu mă supăr. Sunt în stare să-l iert pentru tot ce mi-a făcut, auzi? numai să văd, cu ochii mei, că e și el o dată bun la ceva.

Era o logică strânsă ca o menghine. Posomorât, luptând cu el însuși sau cântărindu-și șansele, poate gândindu-se că i se oferă o revanșă împotriva tuturor adversităților soartei, Petre l-a prins pe Ionică pe după umeri:

— Mai lasă-mă până mâine! Să chibzuiesc...

N-am intervenit nici pro, nici contra. O asemenea treabă ori se face cu tot sufletul, ori nu se face deloc. De altfel, nici Petre nu mi-a cerut părerea, semn evident că voia să decidă singur.

— Atunci, a bătut puștiul în retragere pe jumătate, atunci măcar să mergem să ne uităm. La ștrand, toată lumea o să fie acolo. Stăm la soare, facem și baie, am văzut că ai o saltea pneumatică...

— Asta-i altceva! am intervenit. Ștrandul o să fie obligatoriu. Program de tabără.

După oftatul pe care l-a scos, se vedea de la o poștă ce plăcere o să fie pentru Ionică obligația asta în sine. Dar eu, ca un vicios al somnului ce devenisem, m-am bucurat fără rezerve - puteam să moțăi în voie toată dimineața, cu burta la soare, oricâte strigăte de satisfacție sau de necaz aveau să răsune pe plajă... Asta însemna o premieră în vacanța aceea și atât de ispititoare, că-mi lăsa gura apă de pe acuma.

*

Și, totuși, nu l-a lăsat inima pe amicul meu. Bănuiesc că așa ceva a fost la mijloc. De dragul băiatului a trecut peste starea proastă, poate și peste ce credea că e o lipsă de cuviință. Când mi-a zis, dimineața, în secret, că ar vrea să participe, m-a privit cu ochi plini de vinovăție, parcă scuzându-se.

— Nu fi amărât! l-am încurajat. Doar știu că n-o faci pentru tine.

Dacă în secunda aceea m-aș fi împotrivit, oroarea și miracolul petrecute apoi, ca și tot ce a urmat mai târziu, s-ar fi pierdut fără măcar să le bănuim. Ar fi fost oare mai bine?

Micul dejun s-a servit cu o oră mai devreme, să rămână timp pentru selecție și antrenamente, care au fost, și unele, și altele, foarte severe. Zvonurile pretindeau că se înscriseseră peste o sută de posibili concurenți, cei mai mulți la caiac, care li se păruse tuturora, probabil, mai accesibil, dar era în fond cel mai greu de strunit și cel mai periculos - oricând gata să se răstoarne, la o înclinare bruscă a ocupantului lipsit de ajutorul coechipierilor

În orice caz, „proba de admitere", ca să zic așa, a început cu un prim test eliminatoriu, neașteptat pentru profani: parcurgerea înot a bazinului mare de la ștrand.

Firește că pe plajă nu mai era loc să arunci un ac de mulțimea adunată la ceea ce promitea să fie spectacolul de vârf al întregii serii. În învălmășeala aceea nu știai care sunt concurenții; abia când s-au îndreptat spre bazin, un cor de țipete de emoție, de entuziasm și încurajare a răsunat până în tabără. De pe cearșaful unde mă legănam în vise (singurul, firește, din toți câți eram acolo, și dacă vreunul ar fi avut ochi să mă observe, aș fi stârnit și râsete și îngrijorare), m-am trezit numai ca să constat că mai pătrunzător dintre toate glasurile era cel al lui Ionică.

Dar momentul de bucurie debordantă a puștiului s-a dus rapid, înlocuit de o grijă plină de încordare: trebuia ca Petre să treacă probele și nu numai el, ci și Oniga.

În sfârșit, nu mai intru în amănunte. Ceea ce pun acum pe hârtie am reconstituit din povestirile lui Petre și Ionică și din observațiile mele, fiindcă somnul mă cotropea și se retrăgea la intervale neregulate, ca valurile mării pe un țărm. Antrenorii erau de o severitate și o intransigență absolut remarcabile, ca toți oamenii dedicați unei profesii de excepție și care pregătește oameni de excepție - campionii. De aceea, trierea concurenților n-a durat prea multă vreme, dat fiind că o parte dintre amatori începuseră a renunța de bunăvoie să se mai supună „furcilor caudine" ale testelor, unde cele mai mici greșeli erau sancționate, cu aproape la fel de mare asprime, de galeria privitorilor, la urma urmei constituită ea însăși, involuntar, într-un supratest de importanță majoră: acela psihologic.

De fapt, organizatorii mizaseră pe prezența unanimă a taberei, căreia i se adăugau, treptat, și adulții aflați la odihnă în stațiune și localnicii (concursul avea loc într-o duminică). Altfel întrecerea s-ar fi desfășurat la baza sportivă de pe lacul mare, din aval. De acum avea, însă, și o anume tradiție, fiindcă de mai mulți ani competiția se desfășura aici, de câteva ori în fiecare vară. Lacul, într-o porțiune a lui unde era mai puțin adânc, fusese amenajat,

pe cheltuiala taberei, cu pontoane de start și culoare de întrecere, iar ambarcațiile, vreo cincisprezece la număr, erau transportate în câteva drumuri cu un ARO și depozitate, pe suporții lor speciali, într-o remiză.

Oniga și Petre au trecut toate probele preliminare, spre ușurarea lui Ionică și chiar, parcă, și mica lui dezamăgire, ieșită în vileag abia acum: se vede treaba că o eliminare a lui Oniga încă de la această fază nu i-ar fi displăcut puștiului atât cât lăsase el de înțeles. Aici însă, „Padelă de mucava", cum îl poreclise pe Oniga, marcase un punct clar în favoarea sa, dovedind că în materie de canotaj se simte ca la el acasă. Numai că nici Petre nu se așeza pentru prima dată într-un caiac, contrar celor afirmate seara în fața lui Ionică (din modestie, sau ca să nu-i dea iluzii prea mari) fiindcă un prieten de familie, constructor de asemenea ambarcații la Reghin, îl luase de multe ori în locul unde se recepționau produsele fabricii și îl pusese să tragă la rame, la padelă și pagaie, câte un ceas-două, pentru distracție. Pe de altă parte, înfățișarea lui atletică atrăsese într-atât atenția antrenorilor, încât, la un moment dat, unul dintre aceștia i-a cerut o întrevedere după concurs, cu scopul declarat de a-i propune o înscriere la clubul lor.

Toate acestea, plus forma de zile mari a reprezentantului nostru nu puteau să-i scape lui Oniga, care era cu ochii pe el de la prima triere a candidaților. Și în final, colac peste pupăză, la o scurtă probă de verificare și pentru alcătuirea formațiilor de concurs, Petre îl depășise pe multiplul campion cu aproape o lungime de caiac, spre delirul lui Ionică, a cărui dezamăgire se spulberase cât ai clipi din ochi și care prevedea astfel o revanșă mult mai usturătoare asupra „Padelei de mucava".

Gândul ticălos trebuie să fi încolțit în mintea lui Mișulică încă de pe atunci - gândul de a împiedica, prin mijloace nepermise, victoria lui Petre. Pentru că asta cam era în

firea lui și felul cum a acționat dovedește că Ionică doar i-a oferit ocazia, nu și ideea.

Concurenților înscriși, în fine, pe listele oficiale li s-a acordat o jumătate de oră de odihnă, timp în care organizatorii au început să-i dăscălească pe cei ce urmau să dea o mână de ajutor la pontoanele de start. Nimeni de pe plajă nu mai acorda însă atenție pregătirilor, toți adunându-se buluc în jurul fericiților selecționați. Și, ca de obicei în asemenea situații, puștii au început să parieze pe victoria favoriților. Ionică nu s-a amestecat însă în fleacurile acelea, el devenise antrenorul viitorului campion și, într-un răgaz când mă trezisem, l-am văzut cum, cu o seriozitate desăvârșită, îl copleșea cu sfaturi cum să-și dozeze forțele, în care punct al traseului să mărească ritmul, cum să-și supravegheze respirația și câte altele.

— Despre Oniga să nu-ți faci griji, că eu umflu salteaua ta pneumatică și mă postez cu ea cât mai aproape de linia de finiș, să-ți comand de acolo mișcările, după cum îi merge „Padelei de mucava".

Publicul, îngrămădit lângă noi, n-avea habar cine se ascunde sub această poreclă. Dar Oniga știa foarte bine. De altfel, din motive inutil de explicat, el trebuie să mă fi văzut și pe mine sforăind pe cearșaful de plajă, în loc să mă adaug gălăgioșilor suporteri ai lui Petre. Ciudățenia purtării mele l-a intrigat, desigur, dar, ceea ce e și mai important, i-a atras atenția asupra saltelei care-și etala cele trei petice mari, negre, vulcanizate în locurile unde, cu o lună în urmă, o sfâșiasem eu în mărăcinii tufelor de la celălalt ștrand, de acasă.

Atunci a aflat cum va zădărnici participarea la concurs a lui Petre. Iar eu, fără să-mi dau seama, l-am ajutat să-și pună în practică ideea: învins, în fine, de curiozitate mai mult decât de somn, am plecat, încă pe trei sferturi adormit, de pe cearșaf spre pontoanele de start, unde se desfășurau ultimele pregătiri dinaintea competiției.

Mișu era, în fond, numai un Neisprăvit, cu majusculă, - dar în pornirea lui orbească de a câștiga, indiferent de mijloacele folosite, n-a ținut seama de două lucruri esențiale și deopotrivă previzibile: că fundul lacului e înțesat de brădiș și că Ionică nu știe să înoate.

În rest, calculul lui a funcționat perfect și tot astfel precizia în mânuirea lamei - unealtă favorită a „glumelor" lui prostești. La puțină vreme după start, când puștiul se instalase bine lângă una din geamandurile liniei de finiș, la vreo cincizeci de metri de mal, peticele tăiate pe marginea îmbinării cu salteaua, până aproape de vechile rupturi, au cedat. Întâi unul, făcându-l pe băiat să scoată un țipăt de spaimă, apoi, la câteva minute, sub presiunea brațelor lui Ionică, agățat cu spaimă și dispare de compartimentele încă umflate ale saltelei, al doilea, și în sfârșit al treilea, de la pernă.

Puștiul a țipat și s-a dus în jos ca un bolovan, încurcându-se pe loc în puzderia de plante acvatice care populau fundul apei, la circa doi metri adâncime, dincolo de perimetrul, drenat periodic, unde fusese amenajat ștrandul.

În apropiere de locul accidentului nu se afla nimeni. Și, cu panica generală declanșată de la primul strigăt, cu îmbulzeala de pe plajă, salvatorii angajați ai ștrandului, doi la număr, luptau din răsputeri să-și pună barca la apă, împingându-i în dreapta și-n stânga pe zecile de curioși ce blocaseră malul și pontoanele. Aceeași luptă disperată o duceau și antrenorii, răspândiți în diferite puncte de pe uscat: își aruncau treningurile - total contraindicate, înecatul putându-se agăța de haine și trage la fund pe salvator - ca să poată să sară în apă.

Singurul care și-a păstrat sângele rece și și-a dat seama că e în poziția cea mai avantajoasă a fost Petre. Cu o putere inimaginabilă și un ritm uluitor al vâslitului, transformându-și padela într-o morișcă ce se rotea scăpărând orbitor în soare, a tăiat de-a curmezișul

culoarele de concurs, a sărit, pur și simplu, cu scrâșnete prelungi ale chilei, peste corzile de demarcație și s-a năpustit pe drumul cel mai scurt spre punctul de reper al geamandurii.

De aici s-a văzut, încă o dată, că Oniga își făcuse un plan cel puțin nerealist. Provocând scufundarea saltelei și spaima (pe care o credea pasageră și fără urmări) lui Ionică, scontase că Petre, cuprins de îngrijorare pentru băiat, o să-și iasă din ritm; și că, după ce puștiul va ajunge la mal, deci în afară de pericol, Petre nu va mai putea recupera timpul pierdut. Primejdia înzecise însă puterile amicului meu, lucru care s-ar fi petrecut oricum, chiar în varianta optimistă a aberantului plan al lui Oniga.

Încă înainte să fi ajuns la geamandură, Petre a plonjat, aruncându-se întâi în sus, cu o voltă prin aer, ca să poată câștiga mai repede adâncime. Cam în același moment, dacă nu ceva mai devreme, își croiseră drum până la apă cei trei antrenori și un pic mai târziu și-au lansat barca salvatorii.

Petre avea pantalonii de trening.

Nici el n-a mai apărut măcar o dată la suprafață.

Oameni cu experiență, învățați cu perfidiile lacului, salvatorii aveau în barcă o parâmă. S-au legat cu ea de mijloc ca să-i caute pe cei doi, când antrenorii, sosiți acolo mai înainte, le-au spus că nu descoperiseră nici urmă de victime.

Au scotocit metodic și au reușit în cele din urmă să-i găsească, prinși unul de altul, înfășurați în brădiș ca într-o mantie de înalți demnitari ai apelor, la o distanță apreciabilă de locul tragediei, spre mijlocul întinderii lichide.

2

Despre ce s-a întâmplat în următorul sfert de oră nu mai păstrez nici un fel de amintire. Ultima imagine gravată în memoria mea este aceea a celor cinci oameni care se chinuiau să tragă în barcă un fel de pachet lung și verde, agățat cu parâma undeva, mai către un capăt. Scos din apă, pachetul se înclina brusc spre capătul mai lung și mai greu, alunecând din mâinile ce îl prinseseră cu trudă și totul trebuia luat de la început.

O amnezie datorată șocului? Sau un minuscul compartiment cerebral decuplat de la fluxul de biocurenți ai creierului? Oricare dintre explicații este posibilă. Tot ce știu în continuare este că, vindecat parcă pe vecie de somn și, totodată, pradă celui mai cumplit dintre coșmaruri, mă aflam la intrarea în ștrand, fără să am habar cum ajunsesem acolo. Strângeam în brațe lucrurile lui Petre și ale lui Ionică, iar de la casa de bilete, cineva nevăzut țipa din toate puterile la telefon să fie adus doctorul taberei și să se cheme o ambulanță. M-am așezat pe vine, cu umărul proptit de zidul cămăruței, și nici măcar n-am căutat să înțeleg unde mă aflu și încotro fuge atâta lume care se agita pe dinaintea mea, într-un vacarm asurzitor.

O pereche de picioare zvelte, în *blue-jeans,* s-a oprit sub nasul meu și doar faptul că stătea pe loc, în acel du-te-vino mi-a stârnit vaga curiozitate de a ridica ochii. N-am recunoscut-o - o fixam fără ca trăsăturile ei să-mi spună nimic. S-a aplecat ușor și m-a luat de mână, dar am simțit, probabil, că hainele sunt în pericol să-mi scape, de aceea m-am sucit să mă eliberez și le-am strâns mai tare la piept. Ea însă nu s-a lăsat impresionată. M-a prins iar, acum de cot și m-a tras în sus atât de tare, încât pur și simplu m-a smuls de la pământ, obligându-mă astfel să întind picioarele, ca să nu cad.

Lucrurile mi s-au rostogolit pe jos, dar deodată nu mi-a mai păsat de ele și, fiindcă fata continua să mă tragă, de

data asta către V…, i-am dat ascultare și am pornit în fugă pe lângă ea, cu ochii țintă în față. Iar în emoția stârnită pretutindeni n-am atras atenția nimănui - un băiat în slip și o fată în uniforma oricărui copil în vacanță; cui îi ardea de noi?

Probabil că am traversat așezarea de la un capăt la altul. Nu exista drum mai scurt către pădure, dar nici de asta nu-mi amintesc. La intrarea pe poteca turistică am alunecat în genunchi și apoi pe jos, din cauza oboselii. Laura s-a trântit lângă mine, cu spatele rezemat de un brad și capul pe genunchi. Nu gâfâia după kilometri parcurși în goana mare. De fapt, nu respira deloc.

Am înregistrat ciudățenia, cum ar mâzgăli un copil peretele camerei, aparent fără scop și fără să știe din ce pornire. Câteva minute bune au trebuit până când șuierăturile răsuflării mele au căpătat un tempo nițel mai regulat și atunci Laura m-a înșfăcat din nou de braț, începând să mă târască pe coasta muntelui.

Râpa lăsa impresia că ne așteaptă, căscată ca o gură de iad și garnisită cu dinții alburii și cu creste verzi ale fagilor. Verde… Pachetul scos din apă, verde… Un gând se zbătea să mi se adune în minte, se zbătea, se zbătea… Fata m-a aruncat într-un loc cunoscut, parcă un cerc, îl mai văzusem vreodată? Coloanele pomilor adunate împrejur, cu umbre de aramă în creștetul lor, mănunchiuri de raze strecurate prin frunze. Verdele, verdele…

— Vi l-am adus. Despre el v-am vorbit, priviți-l!

Oboseala mă făcuse neom, dar și să fi avut capul limpede, tot nu pricepeam ce se petrece, fiindcă orice scânteie de viață din mine era avidă numai de aer. Dar conștiința îmi rămăsese prea departe în urmă pentru a-mi mai putea ilumina însăși această nevoie.

— Adineauri a pierdut alți doi prieteni. Vă mai amintiți ce v-am explicat despre asta?

A stat în așteptare, cuprinzându-și umerii în brațe. Nu cu spaimă, nici sfidător, ci cu o liniște desăvârșită. Fagii se

legănau însă în același ritm, fără să pară că au luat-o în seamă. Atunci a ridicat fața în sus, s-a încruntat ușor și și-a scuturat capul, în semn de nemulțumire:

— Știu că mă simțiți. N-am pierdut legătura nici o clipă. Ei bine, v-am trădat. Fiindcă nu-i pot vedea pierind fără noimă, dispărând pentru totdeauna.

Un murmur amplu și foarte firav, ca zgomotul unei cascade uriașe, îngropate la zeci de kilometri sub stâncă, a făcut să vibreze pământul de care-mi țineam lipită urechea. Prin frunzele anilor trecuți a alunecat ceva ca un șarpe cât toate zilele, un șarpe de aer, un șarpe de gând, înfiorându-le fără să le clintească; s-a dus, s-a întors, apoi s-a molcomit, încolăcindu-se pe după roata copacilor de lângă noi, în linia fără început și sfârșit a cercului.

— Și sunt ființe de sine stătătoare! își cânta Laura litania monotonă. Fiecare cu puterea lui de judecată, cu memoria, cu voința și cu destinul lui. Ei iubesc și apără viața; i-ați auzit pe cei de aici îndemnându-se fierbinte să trăiască în armonie cu ei și cu lumea. Nu de dragul prezenței mele o făceau, ci dintr-o convingere vie, aflată în toate gândurile lor…

Mormăia cuvintele, bolborosindu-le ca într-un descântec, ajutându-se de voce doar ca să păstreze un ritm egal și lent al gândirii, altminteri comunica, fără îndoială, pe alte căi cu interlocutorii ei necunoscuți. Și erau cuvintele mele din vis, adevărurile necruțătoare rostite de mine, pe când, în noaptea de după despărțirea definitivă de pictor, îmi închipuiam că am adormit, ori chiar adormisem - însă ea îmi colinda, nestingherită, amintirile și gândurile și inima. Pământul era umed și rece, rece sudoarea de pe mine, înfășurându-mă în umezeală și verde… Pe trunchiurile de argint urcau agale frunzele moarte, galben-aurii, duse, cu opinteli și tremurări mărunte, de popoare de furnici invizibile, în spirale, în cercuri, în vârtejuri. Cascada pierdută în pântecele muntelui se apropia cătinel de suprafață nici ea zorită. Și tocmai momentul acela și l-a

ales conștiința mea ca să se întoarcă acasă; a fost un declic fulgerător, un contact electric prin care s-au descărcat milioane de volt-amperi, toată grozăvia ultimei ore prăbușindu-se năprasnic peste capul meu.

Dintr-o singură mișcare am ajuns în marginea cercului și acolo saltul mi s-a frânt, întors înapoi ca o lovitură în plex trasă cu sete de campionul de box al lumii la categoria grea. Cu degetele rășchirate pe pântec, am căzut ca un bolovan. Privirea mi se întunecase de suferință; să spun doar că-mi dădusem seama că nu se poate ieși din cerc e ca și cum un individ schilodit de tren ar zice, corectând comisia de anchetă, că nu mărfarul 5002 l-a lovit, ci expresul 26. Laura n-a luat seama însă la nimic, parcă nici nu mai era acolo și nu sunt în stare să jur că era cu adevărat.

— Și-ați mai văzut că în unica și prea scurta lor existență au forța să creeze minuni de inventivitate și frumusețe, puterea să râdă și să se bucure, să se iubească și să-și vegheze copiii..

Eram un arici de spasme și contradicții, de sfâșieri fizice, de chinuri ale conștiinței. Îmi doream din toate puterile să mă încredințez că dorm în continuare.

— Asta m-a și făcut să trec de partea lor, a continuat Laura, sufletul, care aduce bucurie și dragoste, aduce plâns, regrete și temeri, aduce prietenie și putere de sacrificiu. Cum ați văzut la pictor, la Andrei, Ionică și Petre, la pământenii de aici și de pretutindeni.

Privirile mi s-a limpezit dintr-o dată, într-un moment de nestatornică acalmie, destul însă ca să realizez, în sfârșit, fierberea dimprejur. Poate că, pentru o clipă, am uitat de băieții înecați sau, de n-a fost uitare, pieirea lor am închis-o într-un colț al inimii și atât. M-am ridicat și m-am dus în fața Laurei. Era descurajată și tristă, s-a uitat la mine cu un soi de vinovăție și și-a strâns și mai tare umerii în palme.

— Mi-e așa de frig!… mi-a șoptit.

Aș fi vrut să o cuprind cu brațele, să o apăr. Mi-a lipsit curajul.

— Laura..

— De la moartea pictorului am refuzat să-i mai ascult pe cei care m-au trimis. Pentru că n-au vrut să-l ajute. Iar acum, uite ce repede, am ajuns să-i implor pentru Petre și Ionică. Și se fac, din nou, că nu mă aud.

Așadar, când noi o crezusem indiferentă, când Petre mă sfătuia să n-o mai caut, ea se străduia să intervină… Pe lângă cine?

— Îmi pare atât de rău! a murmurat. Dacă atunci, la început, apăream mai devreme măcar cu o oră, Oniga nu mai amețea și nu mai cădea aici. Nu mai dădea vina pe voi, nu vă mai certați și azi vă lăsa în pace. Dar nu s-a putut altfel nu aveam cum ne întâlni și ne cunoaște.

— Oniga? Ce legătură…

— El a tăiat adineauri salteaua cu lama, sub ochii mei. Mă aflam printre voi sub formă de câmp bioplasmatic, așa că n-am putut să-l împiedic. Și până să mă duc într-un loc ferit, să-mi reiau înfățișarea omenească a fost prea târziu.

— Dar… cu cine ai vorbit? Cine-s ei? Cine te-a construit și te-a trimis la noi?

Laura a zâmbit deodată, cu o uimire tristă:

— Mereu iscoditori. Chiar în clipele cele mai grele. E slăbiciunea sau, dimpotrivă, tăria voastră? Eu vin din alt loc, iar plantele m-au ajutat să ajung la voi.

— Nu înțeleg…

— Înțelegi, o să înțelegi. Lumea mea e o galaxie pierdută în cosmos, o galaxie orgolioasă, puternică.

Nu-mi venea să-mi cred urechilor.

— Adică… ai o navă stelară? Și-ai ascuns-o undeva, invizibilă, poate chiar aici, în râpa asta?

Împrejurul nostru arborii se aprindeau cu încetul de o lumină rece, iradiind albastră, ca și când tulpinile le-ar fi fost de sticlă, iar din fiece vârf al fiecărui lăstar și al fiecărei frunze lungi scăpărări violacee începeau să

șerpuiască în aer, drept către bolta cerului de amiază - albastrul și violetul din ochii Laurei - de parcă mii și mii de ochi lunecau în volute leneșe pe zidurile lăcașului care ne ținea prizonieri.

— Iarăși n-ai ghicit. Ți-am spus că suntem, că ei, aceia care m-au trimis aici și pe care, de dragul vostru, i-am trădat, sunt foarte puternici. N-au nevoie să mai plece de acasă ca să afle ce se întâmplă în cosmos. Au construit aparate cu ajutorul cărora cercetează stele și planete la distanțe neînchipuit de mari. Ca și cum ar călători până la ele.

— Și aici ce-au descoperit mai întâi. Plantele sau pe noi?

— Plantele le-au atras primele atenția. Pentru că sunt mult mai numeroase și foarte sensibile la biounde. Apoi în reacțiile plantelor au descifrat trăiri afective puternice și bogate, pe care ele le împrumutau de la voi. Abia atunci semenii mei au descoperit că existați.

— Și din câte miliarde de oameni are Pământul, cum de-ai ajuns…

— Un concurs de împrejurări. Așa se zice? Făceați, în seră, niște experiențe…

— În sute de locuri din lume se fac experiențe la fel.

— Dar lângă voi lucra pictorul. Cu trăirile lui covârșitoare, aproape de paroxism din cauza bolii. A tulburat profund și într-un fel cu totul nou plantele și așa sensibilizate de investigații. Curioși să afle ce se întâmplă, ai mei au hotărât să trimită un…

Căuta cuvântul care să nu mă jignească.

— Un observator! am ajutat-o. Pe tine. Cu o navă stelară.

— Nu. Cu un sâmbure informațional expediat spre Terra. Un sâmbure ce m-a alcătuit, din substanțele voastre pământene, după modelul, cu aproximație, al organismului tău. Fiindcă pe tine te sondasem cerebral acolo, în atelierul școlii, să înțeleg cine sunteți și ce știți. Iar o tentativă de a intra în legătură cu tine și cu Petre, prin mijlocirea vegetației din seră, a eșuat.

— Mie-mi spui? Când era să ne ducem, pe copcă, ajutați de *pistia stratiotis*!? Și de ce n-ai luat chipul unui adult? Ori al unui băiat?

— Am ales o persoană neutră și sub înfățișarea căreia să mă ascund cât mai bine. Un copil, fiindcă laolaltă cu voi, asistasem la o scenă, pe stradă, cu niște copii care se împrieteniseră, pe când părinții lor se certau fără motiv. Copiii sunt din fire mai curioși, mai visători, au inocența și lipsa de griji a vârstei, trezesc reacții de ocrotire din partea celor mari. Iar fetele încă și mai mult decât băieții...

În cercul magic, în cercul blestemat tălăzuia ceața albastră, ceața violetă. Soarele se pierduse de mult în negura ei luminoasă. Nici arborii nu se mai vedeau - o perdea cu falduri sinilii, liliachii, fundalul unei lumi de fantasme ce se alcătuiau și se ștergeau fără noimă.

— Mai spune-mi! am îndemnat-o pe Laura, să o fac să uite, să mă fac să uit. De ce-ați dat timpul înapoi în seră?

— Să vă las fără aparate. Să nu mai tulburați plantele și pe noi, până ce reușeam să iau naștere aici, în mijlocul fagilor, în locul de contact cu lumea mea. Ideea am primit-o chiar de la Petre: iedera din cabinetul profesorului, la spital, mi-a dat de știre că el ascunde ce se petrecuse în seră. Mi-am dat seama atunci că și la dispariția aparatelor veți păstra taina. Ești mulțumit? Mai vrei ceva de la mine?

Vorbise cu o bruscă precipitare, strigând cuvintele ultime în neștire și deodată s-a oprit, cu privirea încremenită înainte, străduindu-se să surprindă ori să înțeleagă ceva de care eu n-aveam habar.

— Și dacă vrei, a murmurat fata, la ce bun? Sunt un simplu observator, cu misiunea să nu mă amestec. Un telescop. Ce sprijin să aștepți de la un biet obiect de investigare? Nici să mai stau cu voi nu m-au lăsat. Trebuia să mă întorc de câteva zile. Dar n-am mai vrut eu să plec.

A întors privirile spre mine, dar numai o clipă, ca și când imaginea mea i-ar fi devenit insuportabilă.

— Orgolioși peste fire! a urmat cu glas aspru și acum. Au uitat de mult propriile lor începuturi. Ca și cum toată știința, toată bunăstarea și puterea le-ar fi primit în dar, nu s-a luptat nimeni dintre ei să le dobândească, să le îndrepte spre binele general… Așa cum tocmai se întâmplă pe Pământ… Ar trebui să vă admire…

Pulberile de ceață ne ajunseseră, ne copleșiseră, ne înecau. Eram cuprinși de un nor al luminii, de un diluviu, de o grindină a luminii. Laura a tresărit. A înălțat capul spre zenitul de foc. Ochii i s-au dilatat, ferestre de lumini și amurg.

— Vă dați seama? a rostit din nou, cu alt ton.

Apoi iar s-a întors spre mine, cu aceiași ochi halucinați. A întins brațele și mi-a mângâiat încet părul, umerii uzi. Erau de gheață mâinile ei, parcă abia ieșite din afundurile unei peșteri. Frigul se așternea peste noi, mai puternic decât ceața fosforescentă.

— Acum o să ne despărțim! E prețul…

— Prețul a ce? Ai zis că nu te mai întorci acolo…

— Nu sunt om, băiatule! Ți-am copiat doar forma și, din câte vezi, nici pe aceea cu adevărat. N-am nimic omenesc în trup. Dar să nu-ți pară rău că plec. *Ție* ți-am fost de folos. Dacă le voi fi și *lor,* alor mei, dacă am să-i vindec de orgoliu, să-i fac să vă socotească egalii lor, să vă prețuiască după cum meritați, îți voi trimite un semn. Ai să-l aștepți, da? Și acum, rămâi cu bine!

M-a sărutat pe obraz, cu buze de zăpadă. Am încercat s-o cuprind în brațe, dar contururile i se și destrămau, contopite cu ceața. Mâinile mi s-au întins în gol. Un abur. A suflat vântul dinspre creasta muntelui și l-a risipit printre fagi.

Păsările cântau în pădure de mama focului. Două veverițe, poposind pe o creangă chiar la nasul meu, m-au privit surprinse, s-au uitat apoi mirate una la alta și și-au reluat zbenguiala. Soarele mi-a ajuns în ochi și atunci, deodată, am înțeles la ce slujise spectacolul din cercul

vrăjit. Timpul fusese întors înapoi, era abia dimineață; la ștrand încă nu avusese loc accidentul lui Ionică și al lui Petre, puteam schimba cursul evenimentelor și împiedica nenorocirea. Laura îmi fusese, într-adevăr, de folos…

3

M-am trezit, ca prin farmec, îndărăt, pe linia pontoanelor de start, când era pe sfârșite ultima probă dinaintea întrecerii propriu-zise - parcurgerea, pe lângă mal, a unui sfert din traseul de concurs, pentru verificarea pregătirii finale a participanților și alcătuirea seriilor. Caiacul fusese lăsat la urmă, fiindcă era și cel mai solicitat, iar Petre, într-o formă de zile mari, lua avans asupra lui Oniga cu fiecare bătaie de padelă. Ionică, în picioare pe balustrada bazinului, se topea de plăcere văzând cu ochii. I-am pus o mână pe umăr, dominându-mi cum puteam mai tare emoțiile. Ionică era însă prea atent la Petre ca să mai ia seama la mine. Abia când prietenul nostru a luat avans cu o lungime de barcă s-a întors, cu o expresie foarte serioasă:

— Știi, la un moment dat, îmi păruse rău că „Padelă de mucava‶ n-a fost respins la selecție.

— Cine?

— Ei, Oniga! Dar cred că așa e mult mai bine - să-l batem măr chiar pe terenul lui, unde se simte el mai tare.

Petre a dat caiacul pe mâna asistenților să-l ducă la pontonul de start și a venit la noi, în aclamațiile nestăvilite ale mulțimii. Puștiul i-a ieșit înainte și l-a îmbrățișat.

— Ce-i, Andrei? m-a luat în primire amicul meu. Ți-a intrat o muscă-n ochi? Ia uită-te la el!…

— Dacă-ai ști ce emoții am!…

— Lasă omul în pace, Petrișor, că avem altele de vorbit! a ripostat Ionică. Fii atent, despre Oniga să nu-ți faci griji, că eu umflu salteaua ta pneumatică și mă postez cu ea cât

mai aproape de linia de sosire, să-ți comand de acolo mișcările, după cum îi merge „Padelei de mucava".

Mi-am întors ochii spre cearșaful nostru de plajă, unde salteaua zăcea, cu peticele în sus, de puteai să o vezi și din avion. Oniga lucra ceva acolo, repede și conștiincios, cu fața spre grupurile de spectatori, uitându-se mereu să nu fie surprins. De unde naiba făcuse rost de lamă așa de iute n-am priceput, pesemne o purta întruna cu el, să-și curețe unghiile, au unii obiceiul ăsta. L-am lăsat să-și termine treaba, cu sentimentul apăsător că toate jocurile sunt sfârșite și nimic nu se mai poate îndrepta. În locul unde mă atinseseră buzele Laurei, obrazul îmi ardea întruna ca o amintire de foc.

— Ești mulțumit, Oniga?

S-a întors ca mușcat de un șarpe, recunoscându-mă după glas, înainte să dea ochii cu mine.

— Ai făcut treabă bună, așa-i?

N-a îndrăznit să se ridice. A rămas în genunchi și și-a strâns capul între umeri, așteptând loviturile. Dar continua să țină lama între degete.

— Să-ți spun ce are să se întâmple. Ionică umflă salteaua și se duce lângă geamandură, cum s-a înțeles cu Petre. Și peticele se desfac exact atunci, conform calculului tău. Dar n-ai prevăzut două lucruri în calculul ăsta: că băiatul nu știe să înoate și că apa e plină de brădiș. Așa că puștiul o să cadă la fund ca un bolovan și, în îmbulzeala generală, primul care o să ajungă la locul unde s-a scufundat o să fie Petre. Un înotător bun, în apele curate. Dar apele de felul ăsta nu sunt specialitatea ta. Și-o să moară și el. Ai înțeles?

Eram convins că vorbesc din cale-afară de liniștit. Dar chipul lui Mihai Oniga s-a umplut deodată de sudoare, și ochii, desprinși de realitatea din jur, au început să urmărească, parcă pe un ecran interior, imaginile accidentului, pe care trecutul încă atât de apropiat i le smulgea din conștiința chinuită de vinovăție.

Am luat salteaua sub braț.

— Și-acuma vino-ncoace! i-am zis.

Directoarea, cu toți cei din conducerea taberei, se afla la masa oficialilor, de unde, prin difuzoare, urma să se anunțe desfășurarea probelor și câștigătorii. De cum ne-a văzut unul în tovărășia altuia și mai cu seamă de cum ne-a văzut chipurile, ea a înțeles că se întâmplă ceva ieșit din comun, s-a ridicat de pe scaun și ne-a întâmpinat repede:

— Care-i necazul?

— Nu-i necaz, tovarășă directoare! i-am răspuns. Dimpotrivă, e bucurie. Mihai vrea să declare ceva la microfon.

— Adevărat, Oniga?

A aprobat printr-un semn. Ar fi fost în stare de orice, până și să se înece cu salteaua pneumatică. Trăia un coșmar peste puterea lui de rezistență și nu părea să spere că se va mai trezi vreodată din el. Tehnicianul taberei a cuplat microfonul și i l-a întins.

— Eu, Mihai Oniga…

Mulțimea de pe plajă a tăcut într-o clipă și s-a întors spre noi - o mare de ochi nedumeriți.

— Eu, Mihai Oniga, recunosc în fața tuturor că am tăiat cu lama hainele unui coleg… Ca să mă răzbun pentru ceva de care el nu era vinovat. Sunt gata să-i plătesc…

A întâlnit privirea mea și cuvintele i-au înghețat pe buze. A pus încet microfonul pe masă și a plecat spre tabără, parcă fără să vadă pe unde calcă. Ochii copiilor l-au urmărit în aceeași tăcere.

— Gabrielescu, spune-mi…

Am clătinat din cap că nu. Directoarea m-a prins de braț, pe jumătate rugătoare, pe jumătate autoritară. Am vrut să ridic din umeri, dar trucul nu mi-a mai funcționat. Se sfârșise și el, laolaltă cu atâtea altele.

*

Aceasta a fost povestea Laurei și a noastră. Am pus-o pe hârtie cât am putut mai fidel, fără nici o invenție, fără să scap nici un amănunt. A început, s-a petrecut și s-a sfârșit așa cum ați citit-o: întâi vesel și misterios, ca o joacă în care intri nițel nepăsător, închipuindu-ți că îi știi convențiile, apoi cu neașteptate surprize, cu lovituri și pierderi șocante, iar în final cu puțină tristețe și neliniște, dar și cu o extraordinară revelație și o mare făgăduință. A fost, așadar, sub toate aspectele, *o experiență neobișnuită.*

Mă aștept ca unii dintre voi să nu-i dea crezare. Ei vor pretinde că autorul a legat faptele și le-a zugrăvit în așa fel încât să le facă mai pline de atracție și mai puțin obișnuite.

Iată, vor replica acești cititori, să trecem în revistă eveniment cu eveniment și-ți vom dovedi că imaginația ți-a jucat o festă.

Mai întâi, în laboratorul școlii, farsa pusă la cale împotriva lui Moby Dick te-a găsit pe dumneata drept victimă. Băieții prepararseră, din sutele de substanțe aflate la îndemână, un păcătos de gaz care, adunat sub tavan cât a fost fierbinte de pe urma reacțiilor, a coborât apoi, la propriu și la figurat, pe capul dumitale, „urmărit” de Petre din cauza densității lui, deosebite de aceea a aerului din jur.

Ce ați socotit drept atacul *pistiei stratiotis* putea fi o veritabilă descărcare electrică, de la aparatele dăruite de pictor.

Zgomotul, luminescența și, pe de altă parte, manifestările voastre conduc la o asemenea foarte posibilă interpretare, și diagnosticul medicilor se dovedea absolut exact.

Mai târziu ați avut de a face cu o păcăleală. Inițiată de unchiul-inginer al lui Petre (sub masca lui de om aspru și intolerant se putea ascunde un astfel de glumeț, mai ales când era în joc sănătatea voastră)... Ții minte cum au izbutit, la un moment dat, nepoata, chelăreasa, bărbierul și ceilalți prieteni ai lui Don Quijote să-l vindece pe nărăvașul

cavaler rătăcitor de patima peregrinărilor și a aventurii? Constatând că bătrânul e surd la glasul rațiunii, au recurs la un șiretlic: i-au zidit odăița unde ținea cărțile de cavalerie și au pretins că respectiva încăpere a fost răpită, cu întreg conținutul ei, de vrăjmașii lui Don Quijote, vrăjitorii.

E ușor deci de presupus, și oricum mai puțin fantezist decât interpretările dumitale, că, la propunerea unchiului, părinții (și ei îngrijorați de tot ce experimentați voi în seră) au acceptat să desființeze instalațiile electrice și aparatele aduse de pictor și să pună pe șevalet o veche schiță de tablou din apartamentul amicului vostru comun. Convinși că, la întoarcere, când va afla de accidentul care fusese cât pe-aci să se sfârșească tragic, pictorul va trece de partea lor și le va face jocul.

Laura, la rândul ei, putea fi odrasla unor excursioniști poposiți cu mașina și cortul dincolo de tabără, pe micul platou dintre pădure și malul râului. Ajunsese în râpă din neatenție, prin partea dinspre vale a văgăunii, mai puțin adâncă, spre norocul ei, dar alunecoasă. Ca urmare, și-a sucit un picior, din care cauză nu putea să meargă. Nu-i exclus ca Oniga să fi leșinat pe când încerca să coboare, atras de strigătele fetei. Înfumurat cum era și neatent, a făcut un pas alături și a căzut, alegându-se totuși, numai cu spaima. Lucru pe care, desigur, nu i-a convenit să-l recunoască, mai cu seamă de față cu voi. Iar Laura, speriată de accidentul lui, ca și de firea aprigă a lui Oniga, a preferat să-ți ascundă adevărul. Din care cauză te-a și trimis la plimbare și a revenit acasă singură. Dar grija că veți fi trași la răspundere de directoare a făcut-o să spioneze la geamul biroului și să asiste astfel la plângerea lui Oniga și la apărarea voastră. Aceleași mustrări de cuget au împins-o să te ajute la curățitul hainelor și să aibă acea ultimă discuție cu dumneata, la discotecă. Apoi s-a dus glonț nu în pădure, ci la camping unde, luată din scurt de părinți pentru întârziere, a trebuit să povestească totul.

Plângea și vorbea tare, nebănuind că Petre, ajuns la râpă, o aude. Și, în linie dreaptă, râpa era la câțiva zeci de metri de corturi, iar noaptea zgomotele se propagă la distanțe mari.

A doua zi, în zori, familia fetei a plecat să-și continue concediul prin țară.

Cât despre ce s-a întâmplat cu Ionică și Petre pe lac, de bună seamă că putea fi numai un vis. Așa cum, de altfel, ai simțit-o și dumneata fără încetare. A început în clipa când, înainte de a ațipi la pontoanele de start, l-ai văzut pe Oniga apropiindu-se de salteaua pneumatică și ai intuit ce are de gând. Este un fapt bine cunoscut că durata viselor nu depășește, în timpul real, câteva secunde, în vreme ce, în timpul subiectiv, pare să țină ore întregi. În minutul cât Mișu a desprins cu lama peticele vulcanizate pe saltea, dumneata ai trăit în somn o întreagă aventură imaginară și ai mai avut încă vreme ca, trezindu-te, să surprinzi încheierea operației întreprinse cu lama de „Padelă de mucava”.

*

Când ridic privirile de la masa de scris, întâlnesc tablourile pictorului. Le-am donat pe toate muzeului din oraș - nu numai din respect pentru ultima dorință a creatorului lor, ci și fiindcă o asemenea comoară, destinată umanității, s-ar veșteji în posesia unui singur om - și pânzele urmează să ajungă în expoziție foarte curând. Mai întâlnesc cu ochii unul dintre cele trei daruri făcute de directoarea taberei din V… lui Ionică, lui Petre și mie, la sfârșitul acelei zbuciumate și frumoase vacanțe. „Amintiri, ne spusese ea, coborându-și pleoapele, amintiri de la un prieten…” Sunt, toate, semne că nu e cu putință să mă înșel: aventura noastră a existat. Directoarea și pictorul făcuseră parte din ea, alături de noi și de Ionică, în aceeași măsură în care Mișu Oniga se exclusese de la sine.

Iar printre hârtiile de pe birou am găsit azi de dimineață semnul că nu mă înșel, floarea primită de Laura, odinioară, de la directoarea taberei, în sala de festivități din V... Pe tulpina uscată au răsărit câteva rămurele proaspete, purtând fiecare la capăt câte o corolă sângerie, umezită de rouă.

Sfârșit

CUPRINS